

'Díyî lâlâ

Ngá zîlî sisî rî

Búkû nô ózî “'Díyî Lâlâ” tâlâ ïtôlé kápítâ ãlô 'á gô'dá kpá kápítâ nyâ'dî-trá-drî-lâ-ngâ-njî-káziyá 'á rî, ólâ ïjílâ gólîyî ñrî ïsírâ'élê kâ 'ásî rî 'bá yî trá ndrî. Búkû nô â'dâ ãcî tôtô ïjílâ ïsírâ'élê kâ rî 'bá yî kâ únî zîlî Sínayî rî lésî cálé 'bâdrî Kânánâ kâ rî 'álâ, Õvârî drí gólîyî pâzó â'dô-â'dô rägîrî ró Mâsîrî 'álâ rî 'ásî rî vósî rî ïdî. Kpálé ïtí rî, gólîyî rî 'á ïyî drî ãkó lé 'bá ró, gô'dá lée ïyî tâ Õvârî kâ rî 'éle kô. Gólîyî gâ vólé kpá dô nîlî 'bâdrî gólâ Õvârî drí tâ lâ 'bâlê trá 'é'á félâ gólîyî drí â'dôle gólîyî nyâányâ kâ ró rî 'álâ. ïtí rî, Õvârî drí lângô fëzó gólîyî drí tâ ïyikâ lê ãkô lâ 'éle 'dî tâsî. Trá gólîyî drí rîlî ndrô nyâ'dî-rî cã ãkó 'bâdrî gólâ Õvârî drí tâ lâ 'bâlê gólîyî drí 'dî 'álâ. Búkû nô â'dâ lâfî gólâ Õvârî drí rîzó ïjílâ ïyikâ rî 'bá yî vó lâ yî ndrêlê rî ïdî, õzô kpálé gólîyî â'dô drî ãkó lé 'bá ró rî. Gô'dá búkû nô â'dâ kpá lâfî gólâ Músâ drí rîzó zââ drî-'bá ró rî'á tâ Õvârî kâ rî lêlê ïdî 'éle, õzô kpálé ïjílâ rî trá tâ gîlî gólâ rú rôô rî.

Örî ïsírâ'élê kâ rî lâlâ drî-kákâ lâ

¹ Ndrô rî lâ âfö-âfö ïrî ïsírâ'élê kâ 'bâdrî Mâsîrî kâ 'ásî rî 'á, kâyî drî-kákâ párâ rî lâ ró rî kâ sî, Kúmú Õvârî drí tâ ïtâzó Músâ drí gûgû gólâ tâ-drî lêlê gólâkâ rî kâ 'á. Tâ 'dî 'ê rû trá gólîyî drí tâyâ 'dîrî vô âgângbêlê Sínayî kâ rî 'á rî 'á. ² Õvârî kî Músâ drí rî, gólâ òlâ ïrî ïsírâ'élê kâ rî 'bá yî ndrî 'bâsûrû lâ yî vó ró, gô'dá kpá 'bâ-fî vó ró. ³ Gô'dá kpá gólâ ïgîgî âgô gólîyî ndrô lâ yî drí cálé trá nyâ'dî-trá 'ásî nîl'â sisî 'álâ 'é 'bá icálé cû ãjú 'bûlî rî yî rú lâ yî ndrî. ⁴ Gólîyî ëedê lôsî 'dî vó lâ Árónâ bê, gô'dá drî-'bá 'bâsûrû 'dî 'bá yî 'ásî ãlô-ãlô, â'dô ïyikâ gólîyî pälé.

⁵⁻¹⁶ Drî-'bá gólîyî drí njîlî drî-'bá 'bâsûrû 'dî 'bá yî kâ 'ásî rî 'bá yî rú lâ yî rî'á nôntî:

Êlîzû, Sédê rî mvá 'bâsûrû Rûbénê kâ rî 'ásî
Sêlômélê, Zôrîsâdê rî mvá 'bâsûrû Símónâ kâ rî 'ásî
Nâsónô, Âmînîdâbê rî mvá 'bâsûrû Yûdâ kâ rî 'ásî
Nêtánê, Zû'â rî mvá 'bâsûrû ïsâkârâ kâ rî 'ásî
Êlîyâbâ, Êlónê rî mvá 'bâsûrû Zêbûlânâ kâ rî 'ásî
Êlîsámê, Âmîhôdê rî mvá 'bâsûrû Êfârâmâ kâ rî 'ásî
Êlîsámê, Âmîhôdê rî mvá 'bâsûrû Êfârâmâ kâ rî 'ásî
Gämâlélê, Pêdázô rî mvá 'bâsûrû Mânásê kâ rî 'ásî
Âbîdânê, Gidéyónê rî mvá 'bâsûrû Bênjîmónâ kâ rî 'ásî
Âyézê, Âmînîsâdî rî mvá 'bâsûrû Dánâ kâ rî 'ásî
Pâgélê, Õkôrânê rî mvá 'bâsûrû Ásérâ kâ rî 'ásî
Êlîyâsâfê, Díyûlê rî mvá 'bâsûrû Gádâ kâ rî 'ásî
Âhírâ, Ênánê rî mvá 'bâsûrû Nâfâtâlî kâ rî 'ásî

¹⁷⁻¹⁸ Kâyî ãlô-ãlô 'dî sî rî, Músâ yî drí ngâzó Árónâ bê gô'dá kpá drî-'bá 'dî 'bá yî bê ïjílâ 'dî 'bá yî ãzîlî ndrî rû ê'bélé 'dô vô ãlô 'á. Gô'dá gólîyî drí âgô rî 'bá yî rú lâ yî ìgîzó ndrî â'dô 'bâsûrû vó ró, gô'dá kpá 'bâ-fî vó ró, gólîyî âgô ndrô lâ yî drí cálé trá nyâ'dî-trá 'ásî nîl'â sisî 'álâ rî 'bá yî rú lâ yî ìgîzó ãjú 'bû 'bá ró, ¹⁹ té õzô Õvârî drí tâ lâ 'bâlê trá Músâ drí rî tí. ïjílâ 'dî 'bá yî òlâ gólîyî trá ndrî vô âgângbêlê gólâ Sínayî kâ 'dî 'álâ.

²⁰⁻⁴³ Ólâ ïjílâ gólîyî icâ 'bá bê trá 'é'á ãjú 'bûlî rî 'bá yî trá nôntî:

46,500 'bâsûrû Rûbénê kâ rî 'ásî
59,300 'bâsûrû Símónâ kâ rî 'ásî
74,600 'bâsûrû Yûdâ kâ rî 'ásî
54,400 'bâsûrû ïsâkârâ kâ rî 'ásî
57,400 'bâsûrû Zêbûlânâ kâ rî 'ásî
40,500 'bâsûrû Êfârâmâ kâ rî 'ásî
32,200 'bâsûrû Mânásê kâ rî 'ásî
35,400 'bâsûrû Bênjîmónâ kâ rî 'ásî
62,700 'bâsûrû Dánâ kâ rî 'ásî
41,500 'bâsûrû Ásérâ kâ rî 'ásî
45,650 'bâsûrû Gádâ kâ rî 'ásî
53,400 'bâsûrû Nâfâtâlî kâ rî 'ásî

⁴⁴⁻⁴⁶ ïjílâ ndrî Músâ yî drí lâlê Árónâ bê gólîyî ndrô lâ yî drí cálé trá nyâ'dî-trá 'ásî nîl'â sisî 'álâ 'é 'bá icálé ãjú 'bûlî ãjú 'bû 'bá ró rî'á ïyî ndrî 603,550 ⁴⁷⁻⁴⁹ Gô'dá ïtí rî, Õvârî 'bá tâ trá kî ïjílâ lâlê 'dî 'bá yî òlâaá 'bâsûrû Lâvî kâ rî 'bá yî lâfâlê lâ yî 'á ãlô lâ kó kô, tâlâ Õvârî âtâ trá Músâ drí kî 'bâsûrû Lâvî kâ 'dî drí â'dôle ngî 'bâsûrû âzâ 'dî 'bá yî rú sî. Lôsî gólîyîkâ rî â'dô ãjú 'bû kâ 'î kô. ⁵⁰ Lôsî gólîyîkâ rî 'bá yî ïyikâ gûgû gólâ tâ-drî lêlê kâ rî vó lâ ndrêlê, gô'dá ngá gólîyî â'dô 'bá 'á lâ rî 'bá yî bê ndrî. Gólîyî â'dô ïyî fê ãcê lâ yî njî'á, gô'dá ítâ lâ mâsâmâ ró rî yî bê, gô'dá ngá ndrî 'á lâ rî 'bá yî bê, õzô ïjílâ òngâ trá nîl'â tâyâ 'álâ 'á rî. Gólîyî â'dô ïyî vó lâ ndrê'á gô'dá ū'đî ïyî gûgû ïyî nyâányâ kâ rî gbâa dírî rú lâ sî. ⁵¹ Õzô ôôtrô gûgû gólâ tâ-drî lêlê kâ 'dî trá rî, âgô gólîyî 'bâsûrû Lâvî kâ 'ásî rî â'dô ïyî 'dî'á lâ nî vó gólâ ó'dí rî 'álâ. Õzô ïjílâ âzâ â'dô kô 'bâsûrû Lâvî kâ 'ásî rî, òmî trá ïyî cálé ânyî gûgû tâ-drî lêlê kâ 'dî rú

rí, áá'dô lâjõ fẽ'á gólîyî drí ûfûfû lâ yî sî. ⁵² 'Bâsúrû 'dî 'bá yî âlô-âlô drí â'lôlé ȫyî vô gûgû ȫyî nyâánya kâ rî 'dî kâ bê tâyâ 'á, gô'dá kpá bérê ȫyíkâ bê. ⁵³ Gô'dá rî, 'bâsúrû Lávî kâ rî 'bá yî drí ȫyíkâ gûgû ȫyíkâ rî 'dîlî gbââ dîrî gûgû gólâ tâ-dři lélë kâ rî rú sî. Tâ gólîyîkâ rî ȫyíkâ rîl'á õjílâ iklíl õzó ȫyî kô âcá ânyî gûgû gólâ tâ-dři lélë kâ 'dî rú, tâlâ mbârâkâ Ôvârî kâ lâvû 'bá kôrô 'dî õzó kô gólîyî ûfû. ⁵⁴ Gô'dá ití rí, õjílâ drí tâ ndři Ôvârî drí 'bâlé Mûsâ drí 'dî 'êzó.

Tā Ôvârí drí láfí gūgū gólyî 'ě'á rälâ tayah 'á rí tā lâ â'dázó Músã drí rí

2 ¹⁻² Gõ'dá Kúmú Óvárí drí tā âtázó Músä yí drí Ārónä bē, 'bãsúrú ālô-âlô drí gûgû ȫyíkâ rí 'dîlî té võ ȫyíkâ 'á, gõ'dá bérë ȫyíkâ bê. Gõ'dá gûgû gólâ tā-dří lělë kâ rí drí ȫyíkâ 'âl'dlé té ȫ'dî-dří ító 'â gólâ ȫ'dî-dří ndrí tányâ 'dî 'á rí kâ 'á.

³⁻⁹ 'Bāsúrú gólyí Yúdā kâ gô'dá Ísákárâ kâ rí bê gô'dá kpá Zäbülänä kâ rí bê â'dô ȳykâ rí'á gôlé Ȭtú drí âfôrë gôlâ gûgû tâ-dří lélë kâ 'dî kâ rí lésí ró bérë ȳykâ rí lágâtí. Dří-'bá 'bāsúrú Yúdâ kâ rí kâ rí'á Nâsónô Ȧdî, gô'dá ȣjú 'bû 'bá 'básúrú 'dî kâ rí rí'á 74,600. Dří-'bá 'básúrú Ísákárâ kâ rí kâ rí'á Nětánë Ȧdî, gô'dá ȣjú 'bû 'bá 'básúrú 'dî kâ rí rí'á 54,400. Dří-'bá 'básúrú Zäbülänä kâ rí kâ rí'á Ȅlýyâbâ Ȧdî, gô'dá ȣjú 'bû 'bá 'básúrú 'dî kâ rí rí'á 57,400. ȴtí rí, tâyâ Ȧdî gârâ lâ Ȅlô rí'á rí ȣjú 'bû 'bá bê rí'á 186,400. 'Básúrú gólyí nâ 'dî 'bá yî rí ȳykâ 'délél sîsî, ȭzô ȭjlâ ȣdô trá ȴyñ ní'á rí'lí vô ȴzâk'á 'a rí.

¹⁰⁻¹⁶ 'Bāsúrú gólyí Rúbēnē kâ, Símónâ kâ gó'dá Gádâ kâ rí bê rí â'dô ïyíkâ rí'á gôlé drí-ágó drí gólâ gûgû tâ-drí lélë kâ 'dî kâ rí lésí ró bérē ïyíkâ rí lágátlí. Drí-'bá 'bāsúrú Rúbēnē kâ rí kâ rí'á Ëlítzû l'dî, gó'dá ãjú 'bû 'bá 'bāsúrú 'dî kâ rí rí'á 46,500. Drí-'bá 'bāsúrú Símónâ kâ rí kâ rí'á Sélómélë l'dî, gó'dá ãjú 'bû 'bá 'bāsúrú 'dî kâ rí rí'á 59,300. Drí-'bá 'bāsúrú Gádâ kâ rí kâ rí'á Ëlítysáfë l'dî, gó'dá ãjú 'bû 'bá 'bāsúrú 'dî kâ rí rí'á 45,650. Ítí rí, tátâ 'dî gärañ lâ álô rí 'á rí ãjú 'bû 'bá 'bá bê rí'á 151,450. 'Bāsúrú gólyí nâ 'dî 'bá yî â'dô ïyíkâ 'dë'á 'bāsúrú gólyí 'dë 'bá sisí rí 'bá yî vó, õzõ õjílã 'dô trá ïyî nî'á rílí vó ãzâ 'á rí.

¹⁷ Gō'dá góliyî vó rî, 'bãsúrú Lávî kâ rî 'bá yí drí ngâzó tâyâ âyéle gô'dá ngâzó ūyî nîlî 'dûwã gûgû tâ-drî lélë kâ rî bê, gô'dá kpá ngá 'á là rî 'bá yí bê ndrî. 'Bãsúrú 'dî 'bá yí ãlô-ãlô a'dô ūyî nîlî, a'dô vó ūyîkâ rî kâ vó ró gô'dá bérê ūyîkâ bê.

18-24 'Bāsúrú góliyí Êfárámā kâ, Mānásē kâ gõ'dá Bēnjímónä kâ rî bê rí â'dô Ȭyíkâ rí'lá gõlé Ȭtí drí 'dērē gólâ gûgû tâ-drí lélê kâ 'dî kâ rî lésí ró bérë Ȭyíkâ rî lágatí. Drí-'bá 'bāsúrú Êfárámä kâ rí kâ rí'lá ȴlísámë ȴdî, gõ'dá ȣjú 'bū 'bá 'bāsúrú 'dî kâ rî rí'lá 40,500. Drí-'bá 'bāsúrú Mānásē kâ rí kâ rí'lá Gâmälélë ȴdî, gõ'dá ȣjú 'bū 'bá 'bāsúrú 'dî kâ rî rí'lá 32,200. Drí-'bá 'bāsúrú Bēnjímónä kâ rí kâ rí'lá ȴbídánë ȴdî, gõ'dá ȣjú 'bū 'bá 'bāsúrú 'dî kâ rî rí'lá 35,400. Ȭtí rí, tâyä 'dî gârâ lâ ȫlô rí 'á rí ȣjú 'bū 'bá bê rí'lá 108,100. 'Bāsúrú góliyí nâ 'dî 'bá yî drí Ȭyíkâ 'd  l   'b  s  r   L  v   kâ rí 'b   y   v  ,   z     j  l     d   tr   Ȭy   n  r   v     z     r  .

²⁵⁻³⁰ 'Bāsúrú gólyí Dánā kâ, Āsérâ kâ gô'dá Nâfâtálî kâ rî bê rî a'dô Ȑyíkâ rî'á gôlé drí-łijí drí gólgü tâ-drí lélê kâ dí kâ rî lésí ró bérê Ȑyíkâ rî lágátî. Drí-'bá 'bāsúrú Dánâ kâ rî kâ rî'á Ȑyézé Ȑdî, gô'dá Ȑjú 'bū 'bá 'bāsúrú 'dî kâ rî rî'á 62,700. Drí-'bá 'bāsúrú Āsérâ kâ rî kâ rî'á Pâgélë Ȑdî, gô'dá Ȑjú 'bū 'bá 'bāsúrú 'dî kâ rî rî'á 41,500. Drí-'bá 'bāsúrú Nâfâtálî kâ rî kâ rî'á Ȑhírá Ȑdî, gô'dá Ȑjú 'bū 'bá 'bāsúrú 'dî kâ rî rî'á 53,400.³¹ Ítí rî, táyâ 'dî gârâ lâ Ȑlô rî 'á rî Ȑjú 'bū 'bá bê rî'á 157,600. 'Bāsúrú gólyí nâ 'dî 'bá yî drí Ȑyíkâ 'délé Ȑdûkû ró, Ȑzô Ȑjíslâ 'dô trá Ȑyí nî'á rîlî vô Ȑzâ 'á rî.

³² 'Díi ítí rí, ẽjú 'bú 'bá 'bãsúrú õjílã Ísírã'élé kâ rí kâ rí'á ndrí 603,550. ³³ Gõ'dá ágô ãlô á'dó 'bá 'bãsúrú Lávõ kâ 'ásí rí ólää kô á'dólé ẽjú 'bú 'bá ró, té õzõ Ôvárí drí á'dálé Músã drí rí kâtí. ³⁴ 'Bãsúrú 'dí 'bá yí ãlô-ãlô rí ȫyí gûgû ȫyíkâ êdélé võ góglâ á'dálé trá gólyí 'dí rí 'á, gõ'dá rí ȫyí nílí tányá ó'dí 'á rí bérë ȫyíkâ bê, té õzõ láfí góglâ Ôvárí drí tâ lâ átálé trá Músã drí rí kâtí.

Tā gólgá 'bãsúrú Lávī kâ rî tãsî rî

¹¹⁻¹² Gō'dá Ôvârí drí tā âtázó Músá drí kī, "Má njī āgô gólîyî â'dó 'bá 'bâsúrû Lávî kâ 'ásî rî yî trá òjílâ Ísírâ'élê kâ rî 'bá yî lâfálé sî ndrî â'dólé ámákâ íffí lâ yî ró. ¹³ Gólîyî gô'dá trá 'dîyímvá drî-káká rî'á fîlâ â'dó 'bá yî ámákâ ró rî yî vô lâ yî 'á. Ní nî trá kî, itôlé kâyî gólâ má drí 'dîyímvá gólîyî fîlî drî-káká ró òjílâ Mášîrî kâ rî 'bá yî kâ úfúzó rî 'ásî rî, 'dîyímvá fîlî drî-káká ró òjílâ Ísírâ'élê kâ rî 'bá yî kâ, gô'dá kpá kôrônyâ fîlî drî-káká ró rî 'bá yî bê rî rî'á yî ámákâ 'dî. Gólîyî rî'á ámákâ íffí lâ 'dî. Mâ Kúmú Ôvârí rî tâ nô âtâlé nî."

'Bāsúrú Lávī kâ rî lâlâ lâ

^{14–15} Gō'dá Ôvárí drí tā átázó Músä drí vō ãgângbêlē Sínáyí kâ rí 'álâ. Gólâ á'dâ Músä drí kí, gólâ òlã 'bãsúrú Láví kâ rí 'bã-fí gólíyíkâ rí vó ró. Gólâ õsõ gõ'dá 'dïyímvá ãgô ró gólíyî ndrô lâ yí drí ítôlé párá álô 'ásí nř'á sísí 'álâ rí kpää.

¹⁶ Gō'dá Músā drí gólyíyí lázó, té őzõ Ôvárí drí 'bälé trá gólgá drí 'élé rí kâtí.

^{17–20} Lávî â'dô trá 'dîyimvá bê nâ, rú lâ yî rî'á Gêrësónâ, Kôhátâ gô'dá Mêrârî. Gêrësónâ rî ózôwá yî âcâ trá ȳî 'bâsúrû dâdâwá âzâ 'bá yî ró rî, ózî trá Lîbínî gô'dá Símë. Kôhátâ rî ózôwá yî âcâ trá ȳî 'bâsúrû dâdâwá âzâ 'bá yî ró sù rî'á zîlâ Âmârámâ, Ízâhárâ, Êbérónâ gô'dá Úzélë. Gô'dá Mêrârî rî ózôwá yî âcâ trá ȳî 'bâsúrû dâdâwá âzâ 'bá yî ró rî, ózî trá Málî gô'dá Músî.

^{21–22} Gêrësónâ rî ózôwá yî, gôlîyî â'dô 'bá ȳî 'bâsúrû dâdâwá rî zîlî Lîbínî gô'dá Símë bê rî, ólâ bê âgô gôlîyî ndrô lâ yî drí itôlé párâ âlô 'ásî nî'á sîsî 'álâ ndrî rî rî'á 7,500. ²³ Gôlîyî drí ȳîkâ rîlî gôlê ȳtú drí 'dêrë gôlâ gûgû tâ-drî lêlê kâ rî kâ lési ró. ²⁴ Drî-'bá gôlîyikâ rî rî'á Êlîsápâ, Lâ'léle rî mvá ȳdî. ^{25–26} Lôsî ȣgô 'dî 'bá yî kâ rî ȳîkâ rî'á mâsâmâ gôlâ gûgû tâ-drî lêlê kâ 'dî kâ rî vó lâ ndrêlê gô'dá kpá itá gôlâ 'bâlê jô tîlî-fî lâ 'á rî bê. Gô'dá kpá mâsâmâ 'bârâyâ ró gôlâ 'dîlî dîrî gûgû 'dî rú sî gô'dá kpá itá gôlâ 'lîl jô tîlî-fî lâ 'á rî â'dô 'bá vô rû ȣ'bê kâ ró cû vô kôrônyâ zâ kâ bê rî vó lâ ndrêlê, gô'dá kpá bâgô rîzô ômbélâ rî 'bá yî bê.

^{27–28} Kôhátâ rî ózôwá yî, gôlîyî â'dô 'bá ȳî 'bâsúrû dâdâwá sù, Âmârámâ, Ízâhárâ, Êbérónâ gô'dá Úzélë bê rî 'ásî rî, ólâ bê âgô gôlîyî ndrô lâ yî drí itôlé párâ âlô 'ásî nî'á sîsî 'álâ rî rî'á ȣyî ndrî 8,600.

²⁹ Gôlîyî drí ȳîkâ rîlî gôlê drî-ágó drî gôlâ gûgû tâ-drî lêlê kâ rî kâ lési ró. ³⁰ Drî-'bá gôlîyikâ rî rî'á Êlîzápâ, Úzélë rî mvá ȳdî. ³¹ Lôsî ȣgô 'dî 'bá yî kâ rî ȳîkâ rî'á ngá gôlîyî â'dô 'bá gûgû tâ-drî lêlê kâ 'dî 'á rî 'bá yî vó lâ yî ndrêlê, 'dî 'bá yî rî'á sândukú tâ-drî lêlê kâ rî, târâbízâ, ngá lámbâ 'bâ kâ, vô kôrônyâ zâ kâ, vô ngá ȣjî bê tûrû-tûrû rî zâ kâ, ȣgâ gôlâ rîzô lôsî 'êlê ȳdî sî lâ tolâ rî, gô'dá kpá itá gôlâ 'lîl jô mvá fînyâwá tî gûgû 'dî 'á rî kâ bê. ³² Êlîyézâ, Ârónâ drî-'bá kôrônyâ zâ kâ rî mvá lâ ró rî lôsî 'dî vó lâ yî râlê nî ȣgô Lávî kâ 'dî 'bá yî drí. Âmbá lâ ȣzô â'dô trá lôsî gôlâ â'dô 'bá cû gûgû tâ-drî lêlê kâ 'dî 'álé lâ 'á rî ȳdî rî.

^{33–34} Mêrârî rî ózôwá yî, gôlîyî â'dô 'bá ȳî 'bâsúrû dâdâwá rî, Málî gô'dá Músî bê rî 'ásî rî, ólâ bê âgô gôlîyî ndrô lâ yî drí itôlé párâ âlô 'ásî nî'á sîsî 'álâ rî rî'á ȣyî ndrî 6,200. ³⁵ Gôlîyî drí ȳîkâ rîlî gôlê drî-ȣjî drî gôlâ gûgû tâ-drî lêlê kâ rî kâ lési ró. Drî-'bá gôlîyikâ rî rî'á Zürîyéle, Âbîhâlî rî mvá ȳdî. ^{36–37} Lôsî ȣgô 'dî 'bá yî kâ rî ȳîkâ rî'á fê âcê êdréle ûrû gûgû 'dî kâ rî vó lâ yî ndrêlê, ngá rîzô fê âcê 'dî 'bá yî lôsôlê 'á lâ 'á rî 'bá yî bê, fê lâlâ lâ yî bê gô'dá kpá drî-fê ndrî rîzô êdélâ rî 'bá yî bê. Gô'dá gôlîyî â'dô kpá fê âcê gôlîyî rîzô mâsâmâ 'dîlî dîrî gûgû 'dî ȣdî-drî lâ rú sî rî ngá rîzô fê âcê 'dî 'bá yî lôsôlê 'á lâ 'á rî 'bá yî bê vó lâ yî ndrêlê bâgô lâ yî bê, gô'dá kpá ngá lâ âzâ 'bá yî bê ndrî.

³⁸ Gô'dá vô gôlâ gôlê ȣtú drí âfôrë gûgû tâ-drî lêlê kâ 'dî kâ rî lési ró mbî jô tîlî-fî ȣdî-drî gûgû 'dî kâ bê rî ȳîkâ Mûsâ yî drí ȣdî-drî ȣyîkâ 'bâzô Ârónâ bê, gô'dá Ârónâ rî mvá gôlîyî rî 'dî 'bá yî bê. Gôlîyî ȣdî drî-'bá ró vô Ôvârî kâ 'dî drîlî ȣjîlâ ȣsîrâlélâ kâ rî 'bá yî tâsî ndrî. ȣzô ȣjîlâ âzâ âanî trá âcâlê ânyî gûgû tâ-drî lêlê kâ 'dî rú rî, ââ'dô fû'â lâ vólé. ³⁹ Ití rî, ȣgô gôlîyî ndrô lâ yî drí itôlé párâ âlô 'ásî nî'á sîsî 'álâ Mûsâ yî drí lâlê Ârónâ bê ȣzô Ôvârî drí âtâlê gôlîyî drí rî rî rî'á ndrî 22,000.

⁴⁰ Gô'dá Ôvârî drí tâ âtázó Mûsâ drí kî, gôlâ ȣlâ âgô mvá gôlîyî tîlî drî-kákâ ró ndrô lâ yî drí â'dôlê párâ âlô 'ásî nî'á sîsî 'álâ rî ndrî. Gô'dá gôlâ ȣgî rú lâ yî. ⁴¹ Ôvârî kî nî rî, "Âgô ndrî 'bâsúrû Lávî kâ 'ásî rî 'bá yî rî'á ȣyî ámâkâ ȣdî mvá drî-kákâ ȣrî ȣsîrâlélâ kâ rî 'bá yî kâ rî vó lâ yî 'á. Mâ Kûmû Ôvârî âtâ tâ nô nî. Gô'dá kpá ȣtî 'bâsúrû Lávî kâ rî 'bá yî kâ rî ndrî ȣndrî lâ yî bê rî'á ȣyî ámâkâ ȣdî, ȣtî drî-kákâ gô'dá kpá ȣndrî drî-kákâ ȣjîlâ ȣsîrâlélâ kâ rî 'bá yî kâ rî yî vô lâ 'á." ^{42–43} Gô'dá Mûsâ drí âgô mvá drî-kákâ ȣjîlâ ȣsîrâlélâ kâ rî 'bá yî kâ lâzó, té ȣzô Ôvârî drí âtâlê gôlâ drí rî kâtí, gôlîyî rî'á ndrî 22,273.

^{44–45} Gô'dá Ôvârî drí tâ âtázó Mûsâ drí kî, gôlâ ȣlâ âgô mvá gôlîyî tîlî drî-kákâ ró ndrô lâ yî drí â'dôlê párâ âlô 'ásî nî'á sîsî 'álâ 'bâsúrû Lávî kâ 'ásî rî yî rî'á ȣyî ndrî yî Ôvârî rî ȣfifî kâ ȣdî, âgô mvá drî-kákâ ȣrî ȣsîrâlélâ kâ kâ ndrî rî vô lâ yî 'á. Gô'dá gôlâ ȣâ'dâ kpá gôlîyî drí kî, ȣtî gô'dá ȣndrî bê ndrî 'bâsúrû Lávî kâ rî kâ rî'á ȣyî yî Ôvârî kâ ȣdî, ȣtî gô'dá ȣndrî bê ndrî ȣjîlâ ȣsîrâlélâ kâ rî kâ vó lâ 'á. 'Bâsúrû Lávî kâ rî rî'á ndrî ȣjîlâ ȣyîkâ ȣfifî lâ ȣdî. Yî Ôvârî âtâ tâ nô nî. ⁴⁶ Gô'dá âgô mvá drî-kákâ gôlîyî â'dô 'bá kámâ-ȣrî-drî-lâ-ngâ-nyâ' ȣdî-nâ-drî-lâ-ngâ-mûdrî-drî-lâ-ngâ-nâ (273) lâlâ lâ yî drí lâvû 'bá kôrô âgô 'bâsúrû Lávî kâ 'á rî 'bá yî drîlî sî 'dî 'bá yî, ȣjîlâ 'dî 'bá yî ȣogî gôlîyî lôgôlê vólé. ⁴⁷ ȣjîlâ lâ ȣê'bê kílô sîlîvâ kâ mûdrî-drî-lâ-ngâ-njî, ⁴⁸ gôlâ ȣfê ró Ârónâ yî drí mvá lâ yî bê. 'Dîrî rî'á lâfâ gôlâ 'bâlê trá âgô mvá 'dî 'bá yî drî lâ yî tî kâ lôgôlê ndrî rî ȣdî. ^{49–51} Gô'dá Mûsâ drí lâfâ âgô mvá gôlîyî tîlî drî-kákâ ró kámâ-ȣrî-drî-lâ-ngâ-nyâ' ȣdî-nâ-drî-lâ-ngâ-mûdrî-drî-lâ-ngâ-nâ (273) kôrô âgô Lávî kâ rî 'bá yî drîlî sî 'dî 'bá yî drî lâ yî tîzó 'dî ȣd'ûdûzó. Gô'dá Mûsâ drí fêzó lâ Ârónâ yî drí mvá lâ yî bê, té ȣzô Ôvârî drí 'bâlê trá gôlâ drí 'êlê rî kâtí.

Lôsî ȣgô gôlîyî Kôhátâ rî ózôwá ró rî 'bá yî kâ rî

⁴ ^{1–3} Gô'dá Kûmû Ôvârî drí tâ âtázó Mûsâ drí kî, gôlâ ȣlâ ȣjîlâ 'bâ-ȣfî gôlâ ózôwá Kôhátâ kâ ró rî kâ ndrî. Gôlâ ȣlâ âgô gôlîyî ndrô lâ yî drí câlê trá nyâ' ȣdî-trá-drî-lâ-ngâ-mûdrî rî 'ásî câlê bûuû nyâ' ȣdî-ȣrî-drî-lâ-mûdrî 'e' bâ ȣcâlê cû lôsî 'êlê gûgû tâ-drî lêlê kâ rî 'á rî.

⁵ Lôsî ȣgô 'dî 'bá yî kâ rî ȣyîkâ rî'á ngá Ôvârî kâ ȣfifî lâ gûgû tâ-drî lêlê kâ 'á 'dî 'bá yî trôlê, ȣzô ȣoongâ trá tâyâ bê rî. ȣOôtirî 'êê ngâlê tâyâ bê rî, Ârónâ yî mvá lâ yî bê â'dô ȣyî fî'á nî sîsî gûgû tâ-drî lêlê kâ 'dî 'álâ, nî'á itâ gôlâ 'lîl jô mvá gûgû 'dî 'á 'dî tî 'dî rî ȣnjîlî vûdrî. Gô'dá gôlîyî â'dô ȣyî itâ 'dî trô'á sândukú tâ-drî lêlê kâ rî â'bâzô ȣdî sî lâ. Gô'dá gôlîyî â'dô itâ 'dî 'á'bâ'á gómbéré tândí sî, gô'dá drîlîyî gómbéré 'dî 'á'bâzô itâ lâmûrî-lâmûrî sî. ⁶ Gô'dá gôlîyî â'dô fê âcê rî sândukû 'dî njî kâ rî sô'á ȣnjîlî ipâlê sândukû 'dî gârâ lâ 'á rî 'ásî.

⁷ Gô'dá 'dîlî vósî rî, gôlîyî ȣêdê ró ȣyî târâbízâ gôlâ rîzô âmbâtâ Ôvârî kâ ȣfifî lâ rî 'bâlê drî lâ rî. Gôlîyî ââ'bâ târâbízâ 'dî itâ gôlâ lâmûrî-lâmûrî rî sî. Gô'dá gôlîyî ȣbâ ȣgâ mvá yî gô'dá sâánî bê gô'dá âmbâtâ bê itâ 'dî drîlî. ⁸ Gô'dá ó'bâ ró itâ kââkâ â'bâzô lâ ȣdî sî lâ. Gô'dá ó'bâ ró gómbéré tândí drî lâ. Gô'dá gôlîyî ȣsô ró fê lâlâ rîzô trôlâ rî kôrô ȣnjîlî gôlîyî ipâlê târâbízâ 'dî gârâ lâ 'á rî 'ásî.

⁹'Dî' vósí rî, gólîyî ââ'bâ ró ngá lámbâ 'bâ kâ rî, ngá lâ âzâ 'bâ yî â'dó 'bâ òzô lámbâ yî tí, gô'dá ngá dô kâ rî 'bâ yî bê ndrî ítâ gólâ lámúrî-lámúrî ró rî sî. ¹⁰Gô'dá 'dî' vósí rî, ââ'bâ gómbéré tândí sî. Gô'dá ó'bâ ômbê-ômbê lâ 'dî fê lâlâ rîzó trôlâ rî drî.

^{11–12}Ârónâ yî mvá lâ yî bê ââkô ró ūyî ítâ lámúrî-lámúrî vô êdélé dââbô 'âsî rîzó ngá âjî bê tûrû-tûrû rî zâ kâ rî drî, gô'dá ââkô ró ūyî gómbéré tândí drî lâ. Gô'dá 'dî' vósí rî, gólîyî òsô fê lâlâ rîzó njîlâ rî kôrô  njî ipálé gârâ lâ yî 'âsî 'dî' 'âsî. Ngá gólîyî vô 'dî' kâ ndrî ââ'dô gô'a lâ ítâ lámúrî-lámúrî sî, gôzó 'bâlâ fê 'êdélé

^{13–15}Gô'dá Ârónâ yî mvá lâ yî bê â'dô ūyî ófó gólâ vô kôrônyâ zâ kâ ángî rî zéle rî ômvô'á vólé, gô'dá vô kôrônyâ zâ kâ 'dî' âkózó ítâ lámúrî-lámúrî sî. Gô'dá gólîyî ò'bâ ngá gólîyî vô kôrônyâ zâ kâ kâ òzô sínýâ yî tí, sâánî ángî ángî yî bê rî 'dô ítâ 'dî' drî. Gô'dá ââ'bâ ūyî drî lâ gómbéré tândí sî. Gô'dá 'dî' vósí rî, gólîyî òsô fê lâlâ rîzó trôlâ rî kôrô  njî ipálé gârâ lâ 'a rî 'bâ yî 'âsî. Gô'dá òzô ââ'bâ ngá 'dî' 'bâ yî trá ndrî, gô'dá éêdê trá ndrî njîzó lâ rî vósí rî, 'dî' gô'dá trá lôsî  gô gólîyî Kôhâtâ rî ózowá ró rî 'bâ yî kâ 'dî' ânîzó ūyî filî gûgû tâ-drî lêlê kâ 'dî' 'a, nîl'â ngá 'dî' 'bâ yî njîlî nîzó tâyâ 'dî' gólîyî drî 'êzó ngâlê 'âlâ rî 'âlâ. Gô'dá ūtî rî, gólîyî ífifî drí drî dôlê cù nî ngá rî gogó yî rû kô, tâlâ gólîyî òzô ūyî kô ôdrââ.

¹⁶ lîyézâ Ârónâ rî mvá â'dô ūyîkâ 'bâ'á dô rî'á dâlâ lámbâ 'a rî vó lâ ndrî 'bâ ró gô'dá ngá âjî bê rî'á zâlâ vô rîzó ngá 'dî' zâlê rî drî' rî bê, gô'dá kpá  drûgû gólâ rî'á zâlâ  tú vósí cé Ôvârî drí ngá fefê ró rî, dô rî'á  njîlâ rû'bâ 'a rîzó lâ'bí ngîngî 'êlé rî bê. Gólâ â'dô 'bâ'á ngá ndrî gûgû tâ-drî lêlê kâ 'a rî vó lâ ndrî 'bâ ró.

^{17–19}Gô'dá Kûmú Ôvârî drí tâ âtázó Mûsâ yî drí Ârónâ bê kî, gólîyî ð'lê dôdô rîzó  gô gólîyî 'bâsûrû Kôhâtâ kâ 'âsî 'dî' 'bâ yî  fîlî, tâlâ  ozó gólîyî  ufû kô. Lôsî gólîyîkâ rî rî'á lôsî rû'bâ  usû kâ rî 'dî'. Ârónâ yî mvá lâ yî bê rî â'dô ūyî rî'á gólîyî  jîlî nî gûgû 'âlâ gô'dá drîlîyî tâ 'e'á 'êlâ rî lâfî lâ râzó nî  gô 'dî' 'bâ yî drí ndrî, tâlâ  gô 'dî' 'bâ yî drí nîzó lâ ūyî 'âlô-âlô kî, ngá ūyî drí 'e'á njîlâ rî ūyîkâ té nôô rî 'dî'. ²⁰Gôlîyî cá ngá 'dî' 'bâ yî lâgâtî ūyî drî' sî kô, ngâtâ ngá rî 'dî' 'bâ yî rû'bâ lâ yî ndrêlê cù ūtî drê â'bâ  kô lâ, tâlâ gólîyî òzô ūyî drââ kô.

Lôsî  gô gólîyî Gêrêsonâ rî ózowá ró rî 'bâ yî kâ rî

^{21–23}Gô'dá Kûmú Ôvârî drí tâ âtázó Mûsâ drí kî, gólâ  lâ  jîlâ 'bâ-fî gólâ ózowá Gêrêsonâ kâ ró rî kâ ndrî. Gólâ  lâ  gô gólîyî ndrô lâ yî drí câlê trá nyâ'dî-trá-drî-lâ-mûdrî rî 'âsî câlê bûuû nyâ'dî- rî-drî-lâ-mûdrî 'e' 'bâ  câlê cù lôsî 'êlé gûgû tâ-drî lêlê kâ rî 'â rî.

^{24–28}Lôsî gólîyîkâ rî ūyîkâ rî'á ítâ gôlîyî mâsâmâ ró gûgû ángî tâ-drî lêlê kâ rî 'âlê lésî rî, gô'dá kpá ūyî lésî rî trôlê, gô'dá drî lâ ítâ  ndrî 'bí' 'âsî 'dî' bê, gô'dá kpá gómbéré tândí ūyî lésî rî bê trôlê, gô'dá kpá ítâ 'bâlê jô  tîlî-fî lâ 'a rî bê. Gô'dá gólîyî â'dô kpá ítâ gólâ 'êlé  ozô ndôgô kâtí gûgû tâ-drî lêlê kâ 'dî' rû sî rî trô'á, gô'dá kpá vô kôrônyâ zâ kâ rî bê, kpá ítâ gólâ 'bâlê ndôgô tî rî bê, gô'dá rî kpá bâgô yî bê. Ngá gólîyî ndrî â'dô 'bâ dîrî vô kôrônyâ zâ kâ lâgâtî sî rî 'bâ yî, rî'á lôsî Gêrêsonâ rî ózowá yî kâ 'dî' ngá 'dî' 'bâ yî njîlî,  zô  ââ'dô trá ngâ'á tâyâ bê nîl'â tâyâ 'âzâ 'a rî. Ârónâ yî mvá lâ yî bê â'dô ūyî tâ gólîyî  gô 'dî' 'bâ yî drí 'e'á 'êlâ rî 'âdâ'á nî gólîyî drí, gô'dá kpá ngá gólâ  gô 'dî' 'bâ yî drí 'e'á njîlâ rî 'âlô rî bê. Gô'dá  jîlâ gólîyî vó ndrê 'bâ ró rî'á Ârónâ drî-'bâ kôrônyâ zâ kâ rî mvá lâ rû bê  tâlâ rî 'dî'.

Lôsî  gô gólîyî Mêrârî rî ózowá ró rî 'bâ yî kâ rî

^{29–30}Gô'dá Kûmú Ôvârî drí tâ âtázó Mûsâ drí kî, gólâ  lâ  jîlâ 'bâ-fî gólâ ózowá Mêrârî kâ ró rî kâ ndrî. Gólâ  lâ  gô gólîyî ndrô lâ yî drí câlê trá nyâ'dî-trá-drî-lâ-mûdrî rî 'âsî câlê bûuû nyâ'dî- rî-drî-lâ-mûdrî 'e' 'bâ  câlê cù lôsî 'êlé gûgû tâ-drî lêlê kâ rî 'â rî.

^{31–33}Lôsî gólîyîkâ rî kpá rî'á ngá njîlî. Gôlîyî â'dô ūyîkâ fê  acê  drêlê  urû gûgû tâ-drî lêlê kâ 'dî' kâ njîlî gô'dá fê lâlâ lâ yî bê gô'dá kpá fê  acê  drêlê  urû ndôgô  dî-dî-drî lâ kâ rî kâ yî bê, bâgô yî, gô'dá ngá  nyîkô ndrî  dêzô lâ rî 'bâ yî bê. Áâ'dâ ngá gólâ  gô 'dî' 'bâ yî drí 'e'á njîlâ rî drîlâ.  tâlâ kpá 'dî' lôsî  jîlâ 'dî' 'bâ yî kâ rî vó lâ ndrê 'bâ'í.

^{34–45}Mûsâ yî Ârónâ bê gô'dá drî-'bâ  sîrâ'êlê kâ rî 'bâ yî lâ ūyî bê  gô gólîyî Kôhâtâ rî ózowá ró rî 'bâ yî trá rî, gô'dá gólîyî drí  gô 'dî' ndrô lâ yî drí â'dôlê nyâ'dî-trá-drî-lâ-mûdrî rî 'âsî câlê bûuû nyâ'dî- rî-drî-lâ-mûdrî 'e' 'bâ  câlê cù lôsî 'êlé gûgû tâ-drî lêlê kâ rî 'â rî lâzó, gólîyî rî'á ndrî 2,750. Rî'á té  zô Ôvârî drí âtâlê Mûsâ drí 'êlé rî kâtí.

Gô'dá gólîyî lâ ūyî bê  gô 'dî' 'bâ yî drí  gô gólîyî Gêrêsonâ rî ózowá ró rî 'bâ yî rî, gólîyî drí  gô 'dî' ndrô lâ yî drí â'dôlê nyâ'dî-trá-drî-lâ-mûdrî rî 'âsî câlê bûuû nyâ'dî- rî-drî-lâ-mûdrî 'e' 'bâ  câlê cù lôsî 'êlé gûgû tâ-drî lêlê kâ rî 'â rî lâzó, gólîyî rî'á ndrî 2,630. Rî'á té  zô Ôvârî drí âtâlê Mûsâ drí 'êlé rî kâtí.

Gô'dá gólîyî lâ ūyî bê  gô 'dî' 'bâ yî drí  gô gólîyî Mêrârî rî ózowá ró rî 'bâ yî kâ rî, gólîyî drí  gô 'dî' ndrô lâ yî drí â'dôlê nyâ'dî-trá-drî-lâ-mûdrî rî 'âsî câlê bûuû nyâ'dî- rî-drî-lâ-mûdrî 'e' 'bâ  câlê cù lôsî 'êlé gûgû tâ-drî lêlê kâ rî 'â rî lâzó, gólîyî rî'á ndrî 3,200. Rî'á té  zô Ôvârî drí âtâlê Mûsâ drí 'êlé rî kâtí.

^{46–49} tâ rî, Mûsâ yî Ârónâ bê gô'dá drî-'bâ  sîrâ'êlê kâ rî 'bâ yî bê rî ūyî bê  jîlâ 'bâsûrû Lâvî kâ 'a rî 'bâ-fî lâ yî ndrî gô'dá  jîlâ 'bâ kâ bê rî,  gô 'dî' 'bâ yî drí â'dôlê nyâ'dî-trá-drî-lâ-mûdrî rî 'âsî câlê bûuû nyâ'dî- rî-drî-lâ-mûdrî 'e' 'bâ  câlê cù lôsî 'êlé gûgû tâ-drî lêlê kâ rî 'â rî lâzó, gô'dá ngá  nyîngî bê njîlî,  zô  oongâ trá tâyâ bê rî. Rî'á té  zô Ôvârî drí âtâlê Mûsâ drí 'êlé rî kâtí. Gô'dá 'dî' lâlâ 'dî' drí nde zô.

Tâ gólâ  jîlâ gólîyî â'dô 'bâ Ôvârî rî lîfî 'a ngbângbâ kô â'dô lâbí kâ rî vó rô rî 'bâ'bâ lâ yî kâ tâyâ 'âsî ūyî 'âlâ rî

⁵^{1–2}Kûmú Ôvârî drí tâ âtázó Mûsâ drí kî, gólâ  bâ tâ  jîlâ drí gólîyî  bâ  jîlâ gólîyî â'dô 'bâ ngá lâzé  nyîrîkô kâ  zô  arí tî rî bê vólé rîlî tâyâ 'âsî ūyî 'âlâ, gô'dá kpá  jîlâ gólîyî ngá  zô  vî tî rî drí rîzó  fôlê rû'bâ lâ 'âsî rî 'bâ yî bê, kpá gólîyî drí dô 'bâ trá  jîlâ  vô rû rî 'bâ yî bê. ³ zô kpâlê  jîlâ lâ yî â'dô  kô 'i' ngâtâ  gô 'i' yâ rî, gólîyî â'dô nîl'â vólé tâyâ gólâ Ôvârî drí rîzó rîlî  jîlâ lâfâlê rî 'âsî. ⁴Gô'dá  jîlâ 'dî' 'bâ yî drí tâ Mûsâ drí 'bâlê gólîyî drí 'dî' 'êzô.

⁵⁻⁶ Gō'dá Kúmú Óvárí drí tā â'dázó Músä drí kí, õzõ ágô ngatâ ökó ázâ ö'lé tā önjí trá öjílā ázâ drí rí, 'dî' rí gólâ 'ê tâ 'dî trá cù rí'á yî Óvárí drí. ⁷ Gólîyî ölôfö tâ önjí iyíkâ 'dî Óvárí drí gô'dá kpá öfë iyî ngá tâ önjí gólîyî drí 'é'lé öjílâ 'dî drí rí vò lâ 'á. Gólîyî â'dô gô'dá tâ 'dî vò lâ lôgô'lâ gärä tâ önjí gólîyî drí 'é'lé 'dî drî' sî âlô njj' 'ásî rî sî. ⁸ Gô'dá õzõ öjílâ rí gólîyî drí tâ önjí 'ezó drílâ 'dî õdrâ trá, gô'dá â'dô áró ákó rí, lâfâ félé 'dî áâ'dô fë'á lâ drî-'bá kôrõnyâ zâ kâ drí, õzõ öjílâ gólâ Óvárí rí vò 'á rí tí. Gólîyî â'dô kpá kâbîlîkî ágô fë'á ngá fëfë tâ êdê kâ rí ró. ⁹⁻¹⁰ Ngá gólîyî ndrî öjílâ drí rí'á ájîlâ drî-'bá kôrõnyâ zâ kâ drí rí, drî-'bá 'dî â'dô tâ yí drí lêlé rí 'é'lâ 'dî sî lâ.

Tā āgō gólīyī tā ̄sū 'bá kī ̄yī ōkó yī ̄āyī trá āgō ̄azâ bē rī tāsī

¹¹⁻¹⁵ Gô'dá Kúmú Ôvârî drí tâ â'dázó Músâ drí â'dálé õjílâ Ísírâ'élê kâ rî 'bá yî drí kî, "Ãzâ 'bá yî âgô âzâ â'dô tâ ïsû'á kî, iyî õkó õrî trá âyîlî âgô âzâ bê, gô'dá rî, gó'lâ nñî kô kî, pâtñî tâ 'dî bê rî'á ïtí, tâlâ lîfî drí 'bá tâ rî 'dî kâ rî yû. Gô'dá úûsû õkó 'dî kpá âyîrî 'á âgô âzâ rî gó gó 'dî bê kô. Gô'dá tâ âzâ kpá, âgô â'dô tâ ïsû'á kî, âgô âzâ õrî trá âyîlî iyî õkó bê, gô'dá rî, tâ 'dî íyîngá ònjö 'î. Tâ 'dî 'bá yî 'á kpä'rælî rî, âgô 'dî â'dô â'dô 'e'á ï'dî yâ? Gólâ â'dô íyî õkó rî trô'á nñzô drí-'bá kôrônyâ zâ kâ rî ngálâ, gô'dá gó'lâ drí kpá 'ä'lî-ärâ trôzó kîlô ãlô ngá fëfë ró. 'Ä'lî-ärâ 'dî ôônjá kô dô sî ngâtá ngá ãjî bê rî sî. Tâ ífî lâ kî, 'dî rî'á ngá fëfë âgô tâ ïsû 'bá ïsû rî kâ ï'dî, gô'dá rî, tâ 'dî pâtñî lâ â'dô âfô'á âgô 'dî drí gô'dá drí-'bá kôrônyâ zâ kâ rî bê nötí.

¹⁶ “Dr̄i'-bá kōrōnyā zā kâ r̄i ââtr̄o ōkó 'dī ân̄'á âdrélé vō kōrōnyā zā kâ r̄i ágálé. ¹⁷ Dr̄i'-bá kōrōnyā zā kâ 'dī ōdā l̄imvū ngbángbá r̄i límvó mvá 'á gō'dá t̄ap̄l̄indr̄i gólâ gūgū Ôvárí kâ r̄i 'álé lâ 'á 'dī dälé 'á lâ, tâlâ ū'bâ ró l̄imvû 'dī bê â'dolé gīgī rō. ¹⁸ Gō'dá dr̄i'-bá kōrōnyā zā kâ 'dī ñijî ōkó 'dī dr̄i'-bí lâ, gō'dá ngá fēfē 'ã'l̄-ârá rō 'dī fēzó dr̄igá lâ. ¹⁹ Gō'dá dr̄i'-bá kōrōnyā zā kâ 'dī ūrû límvó l̄imvû gīgī kâ gólâ 'e 'bá lâtrí fēlé ōkó 'dī dr̄i ōzō pât̄i gólâ ãȳi trá âgô âzâ bê 'dī yí dr̄igá. Dr̄i'-bá kōrōnyā zā kâ 'dī ñijî ōkó 'dī lâtrítrí nō tâ-dr̄i lâ lêlé kî nî rî, ‘Ozō ní ãȳi âgô âzâ 'bâ 'bá ân̄ ágô rō kô rî bê kô rî, ní pâ ngá lâtrí l̄imvû gīgī nō kâ 'ásî. ²⁰⁻²² Gō'dá ōzō ní ãȳi trá âgô gólâ 'bâ 'bá ân̄ ágô rō kô rî bê rî, ân̄ ōkó vō ã'i, gō'dá ân̄ 'â ūpi.’ Gō'dá ōkó 'dī ūlôgô rō tâ-dr̄i lâ kî, ‘O'ê rû té ití.’

²³ “Gō’dá dr̥í-^bá kōrōnyā zā kā ‘dī ūgī lātrí ‘dī wárāgā bì dr̥í, gō’dá dr̥lā úlī īgīlī ‘dī ‘b’á yí jízó l̥imvū gīgī ‘dī ‘á.
²⁴ Dr̥e sīsī gólā ‘b’áa ōkó ‘dī l̥imvū ‘dī mvūlī kō rī, ²⁵⁻²⁶ gólā ā’dō ngá fēfē ‘q’l̥-ārá rō nā āmvóá dr̥í ‘á dūu ngälé ûrū
 Övárí andrá, gō’dá dāzó lā vō kōrōnyā zā kā rī dr̥í, gō’dá itōzó zālā. Tā ífí lā kī, tālā ōkó ‘dī ötúrī rīl̥ l̥imvū ‘dī mvūlī rī,
 ā’dō rīl̥’á lāzéélé lāzé rōo. Gō’dá ngá ‘dī ā’dō bí vēl̥’á rī, gólā ūmvū rō l̥imvū dī.

²⁷ “Özö gólâ ãŷï ãgô ãzâ ‘bâ ‘bá gólâ rí ágó ró kô rí bê rí, límvû gîgî ‘dî ‘â dô lâzé’á gólâ rú rôô, gô’dá gólâ rí ‘â ‘â dô pñ’á gô’dá gólâ rí ökô vñ drí ‘izó. ‘Dñi rí, gólâ rí rú ‘â dô ‘bâl’á onjí ró ojîlâ gólâkâ rí ‘bâ yî lâfálé. ²⁸ Gô’dá özö ökô ‘dî ãŷï ãgô ãzâ ‘bâ ‘bá gólâ rí ágó ró kô rí bê kô rí, gólâ rí rú ‘bâ ‘â dô rí’á tândí ró, gô’dá ‘â dô icá’á dré zââ rí’á dñyimvâ tilî.

29-30 "Dīrī ngá góglā 'lē'á 'élā òzō ágô t̄isū tā trá kī, íyí òkó ɣâyí trá ágô ázâ bê, gōdá l̄ifī dří 'bá lâ á'dô yû rí lđí. Áá'dô òkó 'dī 'bá'á ádrélé vō körönyā zā kâ ágálé dří-'bá körönyā zā kâ bê lâ'bí 'dī 'élé té ití. 31 Á'dó íyíkâ kô tā önüjí ró ágô ngá lésí tā 'dī 'élé, bê-rí òkó á'dô íyíkâ ɿzâ n̄í'a n̄í, òzō góglâ ô'ë tâ önüjí trá rí."

Tā ōjílā góliyî tā-drī lē 'bá tā 'bā'bā Nāzárī akâ 'á rî tāsī

⁹ Özō ðjílā ãzâ ðdrâ trá ãtrûkû'dû ró ãnyî gólâ lágâtî rî, gólâ â'dô tê'á lâ cálé kâyî njî-drî-lâ-rî. Gõ'dá kâyî njî-drî-lâ-rî 'dî sî, gólâ â'dô íyî drî-'bí fã'á ngbá vólé. ¹⁰ Gõ'dá drîzõ lâ ãzâ rî sî rî, gólâ õfë ãtú'bú rî drî-'bá kôrõnyâ zâ kâ drí jó tîlî-fì gûgû Óvârî kâ rî kâ 'álâ, tâlâ gólâ icâ kô filí tolâ. ¹¹ Drî-'bá kôrõnyâ zâ kâ 'dî õfë ãtú'bú âlô rî ngá fëfë tâ ñonyí tâsî rî ró, gõ'dá gólâ õzâ âlô rî vô kôrõnyâ zâ kâ rî drîñ ngá fëfë 'e 'bá gólâ rî 'élé â'dolé ngbângbá rî ró, â'dô lâ'bí kâ rî vó ró. Kâyî âlô-âlô lâ 'dî sî rî, gólâ ââyê íyî drî-'bí ârõlé njîlî ó'dí fâ ãkô lâ âlôlâ. ¹² Kâyî gólâkâ tâ 'bâ'bâ Nâzárî kâ rî kâ itô gõ'dá trá l'dî ó'dí kâyî 'dî 'ásî. 'Dîñ icâ kô kâyî gólîyî sisî drê gólâ drí â'dôzó ngbângbá rî yî lâlê, tâlâ tâ âvô kâ 'dî tâsî. Gõ'dá icâ trá kpâ gólâ drí kâbîlîkî mvá ággó ró ndrô lâ drí 'bâlê âlô rî âtrõlé fëfë ngá fëfë ró Óvârî drí.

¹³⁻¹⁴ Ōzō kâyî gólâkâ tâ 'bâ'bâ kâ rî òndê trá rî, gólâ â'dô lâ'bí 'ë'á nôtí. Gólâ â'dô nñ'á jó tîlî-sí ã'dí-drí gûgû Ôvárí kâ rî kâ 'álâ. Gólâ â'dô kâbîlîkî mvá ágó ró rî âtrõ'á ãlô, gõ'dá òkó lâ kpá ãlô, gõ'dá kâbîlîkî ágó ángî kpá ãlô ngá fẽfẽ ró Kúmú Ôvárí drí. Kâbîlîkî 'dî 'bá yî drí â'dolé 'dó ngá ònjí ázákâ ákô ýí rú. Kâbîlîkî mvá ágó ró rî íyíkâ drí-'bá kôrõnyâ zã kâ drí zälé ngbá võ kôrõnyâ zã kâ rî drí. Kâbîlîkî mvá òkó ró rî íyíkâ â'dolé félé ngá fẽfẽ gólâ tâ ònjí tâsí rî ró.

^bGó'dá kâbilíkí ágó ángí rí iyiká félé ngá fefe áwô-ítí lôgô kâ Ovâri dri rí ró. ^c

¹⁵ Agô 'dî â'dô kpá ngá fefé azâ 'bá yî âtrõ'á òzô ãmbâtâ ívõ 'á dùû 'élé âkú sî kô rí tí, gô'dá ãmbâtâ 'élé dô zîlî ôliví rí sî rí gô'dá kpá ãmbâtâ õnyíkô zîlî kékë rí bê. Gólâ â'dô kpá õdrá âtrõ'á ãdrúgú bê â'dô lâ'bí kâ rí vó ró.

^aAgó tā-dří lē 'bá trá tā 'bā'bā Nāzárí kā 'á rī lē tā-dří trá íyí kízó vólé õjílā ăzí rú sī, gō'dá kpá tā āngó kā rú sī rízó Ôvárí rī ɿnjlí lī tā-dří itôlé drlâ tā-dří 'dī ɭelé 'ásí.

^bOrî tótó dô lâ zälé ï'dî ólófí lâ bê, gõzó ãrí lâ lîlî võ kõrõnyã zâ kâ drñi.

^cDří-'bá körönyā zā kā á'dō ã'wá 'dī ūrûkâ lâ nyã'á, gô'dá á'dô ūrûkâ lâ ázâ nyã'á ágô rî gógó 'dī bê.

-Ítí ágó mûdrí-drí-lâ-ngâ-rí gô'dá kâbîlîkî ágó mûdrí-drí-lâ-ngâ-rí gô'dá kâbîlîkî mvá mûdrí-drí-lâ-ngâ-rí a'dô ró zâlé
ngbá vólé vô kôrônyâ zâ kâ rí drí 'dûwâg  drúgú bê,
-Indrî ágó mûdrí-drí-lâ-ngâ-rí a'dô ró ngá fêfê tâ önjí tâsí rí ró,
-Ítí ágó nyâ'dî-trá-drí-lâ-ngâ-sû gô'dá kâbîlîkî ágó ángî ángî lâ nyâ'dî-nâ gô'dá kâbîlîkî mvá lâ nyâ'dî nâ gô'dá  ndrî
kpá nyâ'dî-nâ a'dô ró kúmú 'dî 'bá yí drí nyâlé kpâkâ âlô drí-'bá kôrônyâ zâ kâ rí 'bá yí bê  wô- tí lôgôr 
Ôvârí drí rí ró, gô'dá kpá rû  mû kpâkâ âlô rí tâsí.

⁸⁹ Músā òtírī fī gūgū 'álá tā átálé Óvárí drí rí, gólâ drí Óvárí rí gbórókō árízó áfó'á sãndúkū tā-drí lélē kâ rí fí lâ 'ásí, máláyíkâ líndrí láfálé sī.

Tā lámbā 'bā kā ngá lámbā d'bā kā drījí rī

8 ¹⁻²Gô'dá Ôvârî drí tâ âtázó Músä drí kî, gólâ ãâ'dâ Årónâ drí, õzõ gólâ ã'dô trá lámbâ njî-drî-lâ-rî 'dî 'bá yî 'bâ'lá ngá lámbâ 'bâ kâ gárâ lâ njî-drî-lâ-rî 'dî 'bá yî drîlî rí, gólâ õ'bâ vô i'lâ lâ i'wâ ró vô sisî 'álâ ró nî'a gôlê târâbízâ gólâ ãmbâtâ mûdrî-drî-lâ-ngâ-rî rí 'bá yî drí rizó rilî drî lâ rí 'álâ ró. ^{e3} Årónâ drí 'ezó lâ, té õzõ Músä drí âtálé gólâ drí rí tí. ⁴Músä 'bâ tâ trá õjílâ drí ngá lámbâ 'bâ kâ 'dî ê'délé  dî dââbô ró rí 'ásî itôlé pá lâ 'ásî câlê bûúñ gárâ lâ yî cû ngá sûsû õzõ fê fôô kâtí rí 'bá yî bê rû lâ yî 'á rí 'á, té õzõ Ôvârî drí tâ lâ âtálé gólâ drí rí tí.

Tā ōjílā Lávī kā rī 'bá yī tāsī

⁵⁻⁶ Gō'dá Óvárí drí tā âtázó Músā drí kī, gólâ ūlôfō ró ōjílā gólîyî 'bâsúrû Lávî kâ 'ásî 'é 'bâ á'dolé drí-'bâ kôrõnyâ zâ kâ rî pâlé rî 'bâ yî vólé ōjílā âzâ 'dî 'bâ yî lâfálé sî. Nî 'dâ lâ'bí 'â'dô kâ ngbângbâ rî gólîyî drí nôtí: ⁷ Sîsî rî, gólâ ôdâ ūmuvû gólâ êdélé trá lâ'bí 'dî 'dâzó rî gólîyî drí. ⁸ Gô'dá gólîyî ūfâ ūyî 'bí rú'bâ 'á rî ngbâ vólé, gô'dá kpá itá ūyikâ jîzó, tâlâ gólîyî 'â'dô ró bê njââ ūyî ūfîfî félé lôsî Óvárí kâ tâsî. ⁹ Gô'dá ōjílâ 'dî 'bâ yî 'ââtrô ūfî agó rî gô'dá ngá ūfêfê gólâ 'â'li-ârár ônjâlé dô sî rî bê. ¹⁰ Ití âlô rî 'â'dô ūyikâ ngá ūfêfê gólâ Óvárí rî ūjízó tâ ūnjí gólîyikâ âyélé rî ró, gô'dá ití âzâ rî ūyikâ zâlé ngbâ vólé 'â'li-ârár 'dî bê 'â'dô lâ'bí kâ rî vó ró, 'â'dálâ kî, gólîyî rñ'â ūyî ūfîfî ūf'â Óvárí drí. ¹¹ Gólâ ô'bâ ōjílâ Lávî kâ rî 'bâ yî gûgû Óvárí kâ rî ágâlé. Gô'dá gólâ ūqâzî ró ōjílâ ūsîrâ'élê kâ rî 'bâ yî 'dô ânîlî tolâ. ¹² Kûmú 'bâsúrû ōjílâ ūsîrâ'élê kâ rî 'bâ yî kâ ô'bâ ūyî drí ōjílâ Lávî kâ rî 'bâ yî drí lâ yî 'á. ¹³ Gô'dá Áronâ ââ'dô tâ âtâ'á kî, ōjílâ nô 'bâ yî rñ'â ūyî ngá ūfêfê 'í Óvárí drí lôsî gólâkâ tâsî, ōjílâ ūsîrâ'élê kâ lâfálé sî ndrî. ¹⁴ Gô'dá ōjílâ Lávî kâ rî yî 'â'dô ūyî drí 'bâ'á ūfî rî gólîyî 'é'lâ fûlâ 'dî 'bâ yî drí lâ yî 'á, 'â'dô lâ'bí kâ rî vó ró, âlô rî tâ ūnjí tâsî gô'dá âzâ rî 'é'lâ zâlâ ngbâ vólé 'â'dálâ kî, ūyî trá Óvárí kâ 'dî.

¹³⁻¹⁴ Gō'dá Músā õ'bā õjílā Lávī kā 'dī 'bá yí Árónā yí mvá lâ yí bē dr̄i-'bá kōrōnyā zā kâ ró rí yí ágále gō'dá tā átázó kī, gólyíyí r̄í'á ngá fēfē 'í Óvárí drí. 'Dīi r̄í'á láfí gólyíyí Óvárí drí 'a'dálé Músā drí õjílā Lávī kâ rí 'bá yí 'bá kâ 'a'dólé ngíi õjílā ãzí rú sī lôsī íyíkâ 'élé gûgû íyíkâ 'á rí ïdī. ¹⁵ Ózō óõ'ê gólyíyí trá 'a'dólé ngbángbá rí, 'dīi gólyíyí drí ïtôzó lôsī íyíkâ 'a'díi-dr̄i gûgû Óvárí kâ rí kâ 'á 'dī 'élé.

¹⁶ Óvárí kī Músā drí rí, "Ójílā Ísírā'élē kâ rí yí fē ójílā 'bāsúrú Lávī kâ rí 'bá yí trá nyé má drí ámákâ ró mvá ágó drí-kákâ őkó ndrí drí rí'á fí lâ rí 'bá yí vō lâ yí'á. ¹⁷ Má úfū bê 'dýímvá drí-kákâ Mášírī 'álâ rí, kôrõnyâ mvá drí-kákâ, gô'dá 'dýímvá drí-kákâ őjílā Ísírā'élē kâ rí 'bá yí kâ rí'á yí nyé ámákâ 'l'dí. ¹⁸ Gô'dá ngbâângbânô rí, má trô őjílā Lávī kâ rí 'bá yí trá 'ál'dólé yí'á ámákâ ró vō lâ yí'á. ¹⁹ Má fē gólyí'á trá Áróñâ yí 'ál'dó 'bá yí'á mvá lâ yí bê drí-'bá kôrõnyâ zâ kâ ró rí 'bá yí drí ngá pâpâ 'élé lôsî gûgû Ôvárí kâ 'álâ rí sî. Gólyí'á 'ál'dó drí-'bá kôrõnyâ zâ kâ rí pâ'á lâ'bí rí 'bá ámâ 'bâlê tâ őnjí őjílâ kâ áyéle rí 'erê lâ 'á, tâlâ ngá lâzé őzó kô 'dêe őjílâ Ísírâ'élê kâ drí'í őzô gólyí'á őtírî ácâ ányí vō má drí rizô rí'lí rí rú gûgû 'álâ rí."

²⁰ Gō'dá Músā yí Ārónā bē gō'dá òjílā Īsírá'élē kâ rí 'bá yí bē drí ȫy 'ezó lâ, té Ȣzō Òvârí drí â'dálé Músā drí rí kâtí.
²¹ Òjílā Lávī kâ rí 'bá yí drí ȫy rú'bá jízó ítâ ȫyíkâ bê. Gō'dá Ārónā drí ngá fëfë gólâ ȫtî kâ 'dí 'ezó, té â'dô lâ'bí kâ rí vó
 ró. ²² Gō'dá 'dîñ rí vósí rí, òjílā Lávī kâ rí 'bá yí drí ânizó gûgû Òvârí kâ rí 'álâ, n'lá lôsí ȫyíkâ Ārónâ rí pâ kâ drí-'bá
 kôrõnyâ zâ kâ rí 'bá yí bê rí 'élé, té Ȣzō Òvârí drí â'dálé Músā drí rí kâtí.

²³⁻²⁴ Gō'dá Ôvârí drí tā âtázó Músä drí, gólâ ââtâ õjílă Lávï kâ rí 'bá yí drí kí, ágô gólîyî ndrô bê nyâ'dî-trá-dří-lâ-ngâ-njí 'ásí cälé bûuu nyâ'dî-rí-dří-lâ-ngâ-mûdrí rí 'bá yí âäní Ȭyî ndrä lôsí 'elé gûgû Ôvârí kâ rí 'á, tâlâ lôsí ázâ 'bá yí bê tólâ gólîyî drí 'elé. ²⁵ Gō'dá òzô gólîyî ndrô  câ trá nyâ'dî-rí-dří-lâ-ngâ-mûdrí rí, gólîyî drí gôzó lôsí 'elé gûgû Ôvârí kâ 'á rí áyé'lé. ²⁶ Gō'dá gólîyî â'dô Ȭyíkâ dr  zââ rí'á cé Ȭyí ází- zí yí p l  r l l  gûgû r  g g k  l k l . Â'd  k  g l y  dr  r l '  lôsí 'd  'b  y  'el  Ȭy  dr  s . 'D  t  g l a n  dr  'e'  a  d l   j l  L v  k  r  'b  y  dr  r  l d .'"

Kārámā lâvū-lâvū kôrô rî kâ rî lâ ró rî

9 ¹Kúmú Óvárí âtâ tâ Músä drí vō āgângbêlē Sínáyí kâ rî 'á párá drí-káká gólâ ndrô rî ngângä öjílã Ísírâ'élë kâ rî 'bá yí kâ vólé Másírî 'ásí rî vólé drí 'ásí. ²⁻³Gólâ kî nî rî, "Kâyï mûdrî-drí-lâ-ngâ-sû párá nô kâ sî itolé ̄itú drí 'dérê 'á rî, öjílã Ísírâ'élë kâ â'dô ̄iyî kârámâ lâvü-lâvü kôrô rî kâ 'e'á tâ ̄ayî-âyî lâ bê gô'dâ tâ 'bâ'bâ lâ bê ndrî â'dô lâ'bí lâ vó ró." ⁴Gô'dâ bê trá ̄ití rî, Músä drí ngâzó tâ âtâlé öjílã drí lâ'bí lâvü-lâvü kôrô rî kâ 'ezó. ⁵Gô'dâ länjâtulí kâyï mûdrî-drí-lâ-ngâ-sû párá drí-káká 'dî kâ sî rî, öjílã Ísírâ'élë kâ 'dî 'bá yí drí kârámâ lâvü-lâvü kôrô rî kâ 'dî 'ezó vō āgângbêlē Sínáyí kâ 'dî 'álâ. Öjílã 'dî 'bá yí 'e' ̄iyî kârámâ rî 'dî, nyé özö Kúmú Óvárí drí 'bâlé trá Músä drí rî kâtí.

^dNí ndré Tā Á'dâ 1.20, 2.1 gõ'dá kpá Âfõ-âfõ 25. Ngá lámbã 'bã kâ 'dî rí'á õzõ fê gólá âdî ró gárá bê njí-drí-lâ-rí, gõ'dá gárá 'dî 'bá yí drí 'bázó 'dó ngá 'fí bê 'iyí drí sî rî kâtí.

^eĀmbātā mūdrī-dṛī-lā-ṅgā-ṛī 'dī 'bā yī rī'ā ngá ā'dā 'bāṣurú gólyī mūdrī-dṛī-lā-ṅgā-ṛī ḥī ūśrā'ēlē kā rī kā ḥī. Gō'dā ngá ḥī 'dī fýíkā ngá ā'dā Ḫvárī kā rī ḥī. 'Dī' rī tā ifī lā kī, Ḫvárī bē tolā ḥōrē fēlē ḥōjīlā fýíkā dṛī ḥōzō ngá ḥī dṛī vō ḫwārē kātī

fNī zī 'Díyī Lālā 19.9.

⁶ Gõ'dá nîngá sî rî, õjîlã âzâ 'bá yî kpá bê rî'á Ȭyî Ȭndî ró â'dô lâ'bí kâ vó ró, tâlâ õjîlã rî 'dî 'bá yî dõ drî trá âvõ rú. Bé trá ïtí rî, gôlyî ícâ kô kârámâ lâvû-lâvû kôrô kâ 'dî 'élé. ïtí rî, õjîlã rî 'dî 'bá yî drí ngazó nîlî Mûsâ yî ngálâ Arónâ bê. ⁷ Gõ'dá gôlyî drí tâ âtázó Mûsâ yî drí kî, "Âmâ rî'á Ȭndî ró, â'dô lâ'bí kâ rî vó ró, tâlâ mâ dõ drî trá âvõ rú. Ngâ gô bê kpá trá ïtí rî, ní â'dô Ȧmâ nã'a vólé ngá fëfë félé Kûmû Ôvârî drí õjîlã Ȭsîrâ'élê kâ Ȧrûkâ 'bá yî bê yâ?" ⁸ Gõ'dá nîngá sî rî, Mûsâ drí ngazó tâ-drî lôgôlé gôlyî drí kî, "Nî tê drë, té má usû tâ 'e'á 'élâ rî zâlô Kûmû Ôvârî ngá lési ró."

⁹ Vó lâ sî, gõ'dá Kûmû Ôvârî drí tâ âtázó Mûsâ drí, ¹⁰ tâlâ Mûsâ ââtâ ró bê tâ õjîlã Ȭsîrâ'élê kâ 'dî 'bá yî drí kî nî rî, "Ózô õjîlã âzâ Ȧlô gôlyî 'asî ngâtá gôlyî ózowá yî 'asî yâ ââ'dâ yî trá â'dôlé ngbângbâ ró kô, tâlâ gôlyî dõ drî trá âvõ rú rî drí sî yâ ngâtá gôlyî trá yû'dâwâ tâlâ gôlyî nî trá âcî 'á jêjë ró yâ. Gõ'dá ïtí rî, gôlyî Ȧlê trá kârámâ rî 'dî 'élé rî, ¹¹ âayê gôlyî ânîlî kârámâ rî 'dî 'élé párâ Ȧlô vólé drî 'asî tâ rî 'dî vó lâ 'á, lânjâtulî gôlâ kâyî mûdrî-drî-lâ-ngâ-sû párâ rî rî kâ sî. ïtí rî, gôlyî Ȧogô lâ'bí kârámâ rî 'dî kâ 'élé Ȧmbâtâ gôlâ 'bêlê Ȧkú Ȧkó rî sî gõ'dá kpá Ȧtô gî 'bá 'yârâ ró rî 'bá yî sî. ¹² Gôlyî âayê nyâsá Ȧzâkâ kô Ȧyîlî bûuû cîjnó Ȧzâ rî 'álâ, gõ'dá gôlyî Ȧnjô kôrõnyâ fâ fûlî kârámâ 'dî kâ rî kô Ȧlô lâ. Gôlyî Ȧê kârámâ lâvû-lâvû kôrô 'dî kâ, Ȧdô ndrî tâ rârâ lâ vó ró Ȧkó Ȧkó.

¹³ "Gõ'dá õjîlã âzâ gôlâ lâ'bí 'dî 'dâ'dâ sî rî'á ngbângbâ, gõ'dá â'dô kô âcî 'á rî, gõ'dá ïtí 'é kârámâ kô'dâwâ rî, ó'bâa lîfî gõ'dá gôlâ drî' kô â'dôlé õjîlã Ȧmâkâ ró, tâlâ gôlâ fée ngá fëfë kô má drí kâyî gôlâ 'bâlê trá rî sî. 'Dî' gôlâ kô trá njââ tâ-vô tâ Ȧnjî Ȧyikâ 'dî kâ Ȧnâlê yî drî'. ¹⁴ Ózô õjîlã Ȧwâ Ȧnî lâfâlê 'á rî Ȧlê trá kârámâ lâvû-lâvû kôrô rî kâ 'ezô rî, gôlâ ícâ trá 'élâ â'dô ndrî tâ lâ 'bâlê trá rî 'bá yî vó ró. Tâ 'bâlâbâ rî Ȧlô 'dî kpá rî'á gôlyî 'bá 'bá ró rî yî drí õjîlã Ȧwâ bê."

Tâ Ôvârî drí mbârâsâsâ 'bâzô rî'á 'dêlê õjîlã Ȧyikâ rî yî drí sîsî rî

¹⁵⁻¹⁶ Kâyî gôlâ gûgû mâsâmâ ró Kûmû Ôvârî kâ 'dîzó rî sî rî, mbârâsâsâ drí âsîzó lîmólâ kûrû-kûrû gûgû rî 'dî drî'. Ngâcî sî rî, mbârâsâsâ rî 'dî lêndrê Ȧzô lâsî kâtí. ¹⁷ Gõ'dá Ȧzô mbârâsâsâ rî 'dî Ȧngâ trá Ȧrû 'álâ rî, õjîlã Ȭsîrâ'élê kâ drí tâyâ ôngizó gõ'dá tâyâ âzâ 'dîzó kpá 'dî vó rî mbârâsâsâ rî 'dî drí âsîzó 'álâ vûdrî rî 'á. ¹⁸ ïtí rî, õjîlã lâpê Ȭyî tâyâ tâ 'bâlâbâ Kûmû Ôvârî kâ rî vó ró, gõ'dá 'dîzó lâ kpá tâ 'bâlâbâ gôlâkâ rî vó ró. Rîrî mbârâsâsâ kâ gûgû drî' rî kâtí rî, õjîlã 'dî 'bá yî drí kpá rîzó Ȭyî tâyâ Ȧlô lâ 'dî 'á lâpê Ȧkó lâ tâkô. ¹⁹ Gõ'dá Ȧzô mbârâsâsâ rî 'dî Ȧnjâ trá rôô gûgû 'dî drî' kâyî dûu sî rî, õjîlã rî 'dî 'bá yî drí tâ Kûmû Ôvârî kâ rî Ȇnjîzó, gõ'dá ngá Ȭyî kô lâvûlî Ȇtî 'álâ. ²⁰ Kâyî âzâ 'bá yî sî rî, mbârâsâsâ rî njâlê gûgû rî 'dî drî' cé kâyî fînyâwâ sî, gôlyî rî tâyâ 'á ngâtá ngâlê lâvûlî â'dô tâ 'bâlâbâ Kûmû Ôvârî kâ rî vó ró. ²¹ Gõ'dá kâyî âzâ 'bá yî sî rî, mbârâsâsâ rî 'dî rî tôtó cé lânjâtulî lési câlê bûuû cîjnó drîzô Ȧzâ rî kâ sî, gõ'dá 'dî gôlyî drí ngazó kôrô nîlî Ȧzô mbârâsâsâ 'dî Ȧngâ trá vólé rî. Cé Ȧzô mbârâsâsâ 'dî Ȇtîrî ngââ rî, gôlyî trá ngâ 'bá ró nîlî lâvûlî Ȇtîlî. ²² Ȇzô ngâtá mbârâsâsâ rî 'dî Ȇnjâ gûgû drî' kâyî rî yâ, ngâ párâ 'í yâ, ngâ ndrô 'í yâ, ngâtá kôrô yâ rî, gôlyî ngá kô nîlî Ȇtîlî. Gõ'dá Ȇzô Ȇngâ trá rî, gôlyî drí fî ngazó nîlî lâvûlî Ȇtîlî. ²³ ïtí rî, õjîlã rî 'dî 'bá yî rî Ȇyî tâyâ 'dîlî gõ'dá kpá lâpêlâ tâ Ȇnjî ró tâ 'bâlâbâ gôlyî Kûmû Ôvârî drí Ȇfelé trá kôrô Mûsâ sî rî vó ró.

Tâ gûnîyâ gôlâ Ȇdélé Ȇdî zîlî sîlîvâ rî 'asî rî tâsî

10 ¹ Kûmû Ôvârî drí tâ âtázó Mûsâ drí kî, ² "Nî Ȇdê gûnîyâ fî Ȇdî sîlîvâ gôlâ dîlî trá kpâkârâ-kpâkârâ rî 'asî, ní rî ró bê õjîlã âzîlî rî'á rû Ȇbâlê vó Ȧlô 'á gûnîyâ 'dî 'bá yî sî, gõ'dá ní rî ró kpá tâ 'bâlê õjîlã drí fôzó vólé tâyâ 'asî 'dî sî lâ yî. ³ Ȇzô Ȇovô gûnîyâ 'dî 'bá yî trá kpârâtî Ȇcê-Ȇcê 'á lâ yî Ȇkí Ȇkó rî, 'dî rî õjîlã drí ângazó Ȇyî ndrî Ȇnî'á rû Ȇbâlê ní Ȇgâlê rîrî filí gûgû rû Ȇbâlê kâ rî 'á rî 'á. ⁴ Ȇzô gõ'dá Ȇovô tôtó gûnîyâ gôlâ Ȇlô rî 'dî rî, 'dî rî tôtó kûmû gôlyî 'bâsûrû ngîngî kâ rî 'bá yî gõ'dá drî'-bâlâ lâ yî bê rî Ȇdô Ȇyî rû Ȇbâlê 'á nî.

⁵ "Ȇzô Ȇovô gûnîyâ 'dî 'bá yî trá 'á lâ kîzó ngbââ kûtûwâ Ȇtî rî, 'dî rî 'bâsûrû gôlyî rî 'bá tâyâ 'á gôlê Ȇtû drí Ȇfôrê lési ró rî yî Ȇdô Ȇyî fôl'á vólé tâyâ 'asî. ⁶ Gõ'dá 'dî vósî ní vó ró kpá gûnîyâ 'dî 'bá yî 'á lâ Ȇkílî ngbââ kûtûwâ Ȇtî 'dî rî 'bâsûrû gôlyî rî 'bá tâyâ 'á gôlê drî-ágó lési rî 'bá yî Ȇdô Ȇyî ngâ'á kpá fôlê vólé tâyâ 'asî, gõ'dá ní vó ró kpá Ȇtî 'bâsûrû gôlyî lâkí 'bá Ȇtû drí 'dérê lési rî 'bá yî drí gõ'dá gôlyî drî-lijî drî lési rî 'bá yî bê Ȇfôzó tâyâ 'asî. 'Dî' rî rî'á lâfî gôlâ õjîlã drí Ȇtû-pâ fôfô kâ tâyâ 'asî, nîl'á vó ó'dí 'álâ rî nîzô rî 'dî. ⁷ Ȇzô Ȇolê trá õjîlã Ȇbâlê 'dó vó Ȇlô 'á rî, Ȇovô gûnîyâ 'dî 'bá yî Ȇcê-Ȇcê 'á lâ kî Ȇkó. ⁸ Õjîlã gôlyî rî 'bá gûnîyâ 'dî 'bá yî vólé rî 'bá yî Ȇdô Ȇyî tôtó drî'-bâlâ gôlyî Ȇdô 'bá Arónâ rî Ȇzowâ ró rî 'bá yî 'dî. Tâ ní drí rî'á 'élâ gûnîyâ 'dî 'bá yî sî rî Ȇyîkâ trá rî'á Ȇtî zââ gôbâdû Ȇdûkû Ȇkó.

⁹ "Ȇzô Ȇnî Ȇdô trá Ȇajú 'bû'á Ȇnî Ȇajú-'bâlâ-Ȇzîlã gôlyî Ȇnî 'bá 'dêlê Ȇnî drî' Ȇnî drí 'bâdrî 'á rî 'bá yî bê rî, Ȇovô gûnîyâ 'dî kûtûwâ Ȇtî, Ȇnî tâ Ȇrî ró bê mâ Kûmû Ôvârî Ȇnîkâ rî drî', gõ'dá mâ drí Ȇnî pâzó Ȇnî Ȇajú-'bâlâ-Ȇzîlã yî drîgâ sî. ¹⁰ Gõ'dá Ȇzô Ȇdô trá kâyî Ȇyîkô kâ 'í, ngâtá kâyî kârámâ kâ 'í yâ, ngâtá kâyî párâ 'dî kâ 'í yâ rî, Ȇovô kpá gûnîyâ 'dî Ȇzô Ȇnî Ȇdô trá rî'á ngâ fëfë Ȇnîkâ rî zâ'á vó kôrõnyâ zâ kâ rî drî' rî. Gûnîyâ 'dî 'bá yî Ȇawô lâ yî rî'á tâ Ȇdâ ró kî, tâ-drî lêlê mâ Ôvârî kâ õjîlã bê rî tâ lâ já má drî' sî kô, mâ rî'á Kûmû Ôvârî Ȇnîkâ rî 'dî."

¹¹ Ndrô rî Ȇfô-Ȇfô õjîlã Ȭsîrâ'élê kâ rî 'bá yî kâ Mâsîrî lési rî vósî, kâyî nyâ' dî-trá párâ gôlâ rî lâ ró rî kâ 'á, mbârâsâsâ gôlâ rî 'bá 'dêlê õjîlã Ȭsîrâ'élê kâ 'dî 'bá yî drí sîsî rî drí ngazó gûgû tâ-drî lêlê kâ rî drî' sî. ¹² 'Dî' rî, gõ'dá õjîlã 'dî 'bá yî drí ngazó Ȇyî 'dêlê vó lâ sî vó Ȇgângbêlê Sînâyî kâ rî lési. Gõ'dá mbârâsâsâ 'dî drí nîzô Ȇdréle vó Ȇgângbêlê Pârânâ kâ rî 'á.

¹³ Fôfô gôlyîkâ tâyâ 'asî 'dî' rî rî'á nôti: Ôvârî rî tâ 'bâlê õjîlã 'dî 'bá yî drí rîzó fôlê tâyâ 'asî rî Mûsâ sî. ¹⁴⁻¹⁶ 'Bâsûrû Yûdâ kâ rî 'bá yî rî Ȇyî fôlê sîsî 'bâsûrû Ȇsâkârâ kâ rî bê gõ'dá kpá Zêbûlânâ kâ rî bê. Gôlyî 'dê Ȇyî bérê Ȇyîkâ rî vósî. Drî-'bâlâ 'bâsûrû Yûdâ yî kâ rî kâ Ȇyîkâ Nâsônô, Ȇmînâdâbê rî mvâ 'dî. Drî-'bâlâ 'bâsûrû Ȇsâkârâ kâ rî Ȇyîkâ Nêtânâ, Zû'â rî mvâ 'dî. Gõ'dá Zêbûlânâ kâ rî Ȇyîkâ Elîyâbâ, Elônê rî mvâ 'dî.

¹⁷ Gõ'dá gûgû mâsâmâ ró Ôvârî kâ rî ôngizó gõ'dá Gêrêsonâ rî Ȇzowâ yî drí trôzó lâ Mêrârî rî Ȇzowâ yî bê. ¹⁸⁻²⁰ Gõ'dá 'dî' vósî rî, 'bâsûrû Rûbënê kâ rî drí fôzó 'dêlê Ȇyî bérê Ȇyîkâ rî Ȇugûlî. Drî-'bâlâ gôlyîkâ rî rî'á Elîzû, Sédê rî mvâ 'dî. Gõ'dá Sêlômélê, Zôrñsâdê rî mvâ ró rî Ȇyîkâ drî-'bâlâ 'bâsûrû Sîmônâ kâ rî kâ. Gõ'dá Elîyâsâfê, Dîyûlê rî mvâ

íyíkâ dří-'bá 'bäṣúrú Gádā kâ rî kâ. ²¹ Gô'dá gólyî vósí rî, Kôhátâ rî ózowá drí gôzó fôlé. (Kôhátâ rî'á Ārónâ rî mvá ázâ 'l.) Gólyî drí íyíkâ ngá gólyî â'l'dó 'bá lôsí kâ ró gûgû Ôvârí kâ rîzó rîlî rî 'á rî 'bá yî njižo ndři. 'Dří rî, órî gûgû Ôvârí kâ rîzó rîlî 'álâ rî 'dîlî zâlô, tâyâ ó'dí rî 'á, gólyî drí íyíkâ gôzó ácâlê.

22-24 'Dī vósī rī, 'bāsúrú Ēfāramā kâ drí gōzó 'dēlé béré íyíkâ vó. Gō'dá dr̄i-'bá gólíyíkâ rī íyíkâ Ēlísámē, Āmīhódē rī mvá ūdī. Gō'dá 'bāsúrú Mānásē kâ rī, dr̄i-'bá lâ íyíkâ Gāmälélē, Pēdázō rī mvá ūdī. Gō'dá 'bāsúrú Bēnjímónā kâ rī dr̄i-'bá lâ íyíkâ Ābídánē, Gidēyónē rī mvá ūdī.

²⁵ Gō'dá 'bāsúrú dūkū 'dī 'bá yî drí fôzó tâyá 'ásî. Góliyî drí 'dêzó bérê yíkâ rî vó. 'Bâsúrú Dánâ kâ rî drî-'bá lâ yíkâ Âyézé, Âmînîsâdî rî mvá l'dî. ²⁶ 'Bâsúrú Âsérâ kâ rî drî-'bá lâ yíkâ Pâgélë, Ôkôrâné rî mvá l'dî. ²⁷ Gō'dá 'bâsúrú Nâfâtálî kâ rî drî-'bá lâ yíkâ Âhírá, Ênâné rî mvá l'dî. ²⁸ 'Dîrîl'á tâ dô-dô ojîlâ 'dî 'bá yî drí rîzó tâyá âyélé rî l'dî.

²⁹ Músā rí á'bí rú bê Rūwélē á'dó 'bá òjílā Mídíyáná kâ ró rí mvá lâ rí rú rí'á Hõbábã. Gõ'dá Músá drí tâ átázó Hõbábã drí kí, "Mâ 'ê trá nîlî 'b  dr   g  l   Ôv  r   drí tâ lâ 'b  l   tr   '  'á f  l     m   drí rí '  l  . 'D  v  o n     j     m  , g  d   m     d   ng   t  nd   '  'á n   dr  , t  l   Ôv  r   'b   t   tr   '  z   ng   f  l     m   òjíl   g  l  k   r   n   'b   y   dr   t  l   r  o  ."

³⁰ Gō'dá Hōbábā drí tā âtázó Músã drí kī, “É'ē, má lẽé kô. Má â'dô ámângá nĩ'á gõlé 'bädr̃i ámákâ Mïdîyánâ 'álâ nĩ'á gõlé võ ámâ fízó rí 'álâ.” g

³¹ Gõ'dá Músã kí ní rí, "Mã ní ãní bê, tâlâ ní ní võ góliyî tândí ró nõngá rí yî trá dódó. Ní â'lô võ góliâ ãmâ drí 'ezó tâyâ 'bälé rí â'dá'á ní ãmâ drí. ³² Ní â'dô ãmâ 'bã'á ní láfí mbí rí 'á, gõ'dá mã â'dô ngá tândí Ôvârí drí 'ẽ'á âfélâ ãmâ drí rí ãmú'á 'dûwã ãní bê."

³³ Gõ'dá gólyí drí úní góglá Sínáyí Óvárí drí tā âtázó Músä drí drí'lâ 'á rí âyézó gõzó ącí tõlé kâtí ná. Sãndukú gólgâ tâ-drí lêlê Óvárí kâ gólyí bê rí bê yí 'á rí, órî tröllâ sisí 'álâ õjílâ 'dî 'bá yî ândrá 'álâ ndrî, vō rízó âdrélé rí ûsúlî vō lôvózó rí bê ³⁴ mbärásasâ Óvárí rí â'dô-â'dô kâ rí 'bá rílî zâa gólyí drí'lî ɬítú vósí cé.

³⁵ Võ 'ásī ndrī óotírī sāndúkū 'dī ìngá rī, Músä drí rīzó tā átálé ûrû kī,

“Óvârí, ní ngâ ûrû.

Ní trō tā ání ăjú-'bá-ăzí yī drígá sī.

Gólîyî ánî lôvó 'bã 'bá kô rî yî õrâ ȫyî vólé ní drí sî.'"

³⁶ Gõ'dá kpá võ 'ásí ndrí óõtíří sãndúkū 'dî 'bââ vûdrí rî, Músä drí tâ âtázó kî,
“Kúmú, ní âgô õjílã áníkâ Ísírâ'élê kâ kútû dûû rî 'bá yî ngálâ.”

Tā Övârí drí lāsī jōzó õjílā íyíkâ drījí rî

11 ¹Gō'dá õjílā 'dī 'bá yí drí ngāzó rí'á lôzolé Kúmú Óvârí rú lâñjō ïyíkâ rí 'bá yí tâsí. Gō'dá Kúmú Óvârí ârî bê lôzô-lôzô gólyíkâ 'dī 'bá yí rí, gólâ rí 'álé drí ngâzó âdrâlé gólyíy rú. Gō'dá drílâ lâñsí jõzó gólyíy dríjj. Gō'dá lâñsí 'dī drí tâyâ  dûk  'álâ  lô rí zâzó  zâl . ² Ítí rí, õjílâ rí 'dī 'bá yí drí ngâzó  w  ng l  M s  drí  y  p l . N ng  r , M s  drí ngâz  r t f  ' l l  K m  Óv r  dr . G d  n ng  s  r , l s  r  'd  dr   dr z  v l . ³  d  ítí, v  r  'd  r  l  z z  T b r  + T , t l  l s  K m  Óv r  k  z  v  tr  t l  õjíl  'd  'b  y  l f l .

Tā gīgī ōjílā Ūsīrā'élē kā rī kā ngá nyānyā tāsī rī

⁴ Öjílā ūrûkâbá 'bá yí trá ūyî ãnjâ ró rôô, gô'dá kpâ öjílâ Ísîrâ'élê kâ rí 'bá yí drí ngâzô ëyî kpâ rí'á tâ gîlî kî, "Ngâtí mä ûsû gbö ã'wá nyâlé! ⁵ Mâsîrî 'álâ rî, mä rî trá rí'á ï'bî ndrî ãmâ drí lëlé rí 'bá yí nyâlé ï'dî cù ïtí gî ãkó lâ gîgî. Nî ïsû drë ãtúbî fî ngüingî ãmâ drí rí'á nyâlâ bâsâlâ yî sî rí 'bá yí tâ lâ yî. ⁶ Gô'dá ngbâângbânô rî, ãmâ fâfâ ndê rû trá. Ngá âzâkâ nyâlé sîlî-drí 'bûlî rî trá yû'dâwâ, ãdûkû lâ trá gbö cé mánâ nô ï'dî ïtû yôsî cé."

⁷ Mánā 'dī rī'á õzō ngá ífí kâtí wärä-wärä lêndrê-lêndrê lâ 'á rî. ⁸⁻⁹ Â'dé táyä 'á ngácí sî 'dûwä ûndrä'lî bê. Gô'dá cïñó ãzâ rî sî rî, õjilä rî trá nî'á vò kpâ bê dîrî-dîrî lôndälâ âtrôlé  lî ngatá sîlî sîsî  lî- rá ró gô'dá nîngá sî 'bälé lâ'dílî, ngatá 'bëlé 'bôgá-'bôgá  mbat  ró.  mbê  mbê lâ ländrâ sî rî, õkîzô kék  'bëlé dô  lîv  ífí kâ sî rî kâtí.

Tā Músä drí dr̄i-'bá nyâ'dî-nâ-dr̄i-lâ-mûdrí rî êpêzó rî

¹⁶ Nîngá sī, Kúmú Óvârí drí ngăzó tā âtálé Músă drí kī, “Ní êpē āgô nyâl'dî-nâ-drî-lâ-mûdrî ámâ înjî 'bá ró gólyî nîlî trá drî-'bá őjílă kâ ró rî 'bá yî âjílí gûgû ámâ â'dô kâ rî fî 'álâ, gôldá ní âtâ tā gólyî drí âdrézó tólâ ní lágátî. ¹⁷ Tólâ rî, má â'dô ânîl'á ácálé úlî âtálé ăní bê, gôldá má â'dô mbârâkâ Líndrí Tândí kâ má drí félé trá ní drí rî űrûkâ lâ trô'l'á kpâa gôldá nîl'á félâ gólyî drí. Gôldá ití rî, gólyî â'dô icâ'á ăní âmûlî lôsî ăníkâ vó ndrê 'bá ró 'dî 'élé cû ití lîfî lô'bé ăkó.

gN̄i z̄i búkū Tā Kī 'Bá ȳi. N̄i á'dō úsú'a lá tólá r̄i, lēndrē bē r̄i Hōbābá lē tā-dr̄i trá n̄izó ūȳi Músā ȳi bē.

+ Tāífí úlì Tābérā rī kâ Ibūrū fí sī rī rīlá ‘ngá zāzā’.

¹⁸ “Gōdá ngebāāngbānō rī, ní pē tā ɔjīlā drí kī nī rī, ‘Nī ‘bā ānī ’ā āādō tā ̄isū mb̄i tāndí ró rī bē, tālā ̄idrū rī, nī ̄ādō ̄ā’wá ūsú’á nyālē. Tālā Kúmú ̄Övárí ̄ārī rū lō’bā ̄āníkā trá gōdá tā ̄ānī drí rī’á ̄ātálā kī, ngātī nī lē gbō nī ūsū ̄ā’wá ̄azākā ̄ānī drí nyālē, gōdá nī kī, Másīrī ̄álā rī ̄ānī rī’á nđindī kōrō. Ítí ngebāāngbānō rī, Kúmú ̄Övárí ̄ādō ̄ā’wá ̄afē’ā ̄ānī drí, gōdá nī ̄ādō ̄icá’á nyālē. ¹⁹ Nī ̄ādō ̄icá’á nyālā ̄ādō kō cé kāyī ̄álō sī ngātā rī sī, ngā nji sī, ngā mūdrī sī ngātā nyādī trá sī. ²⁰ Gōdá párá ̄álō sī, té drílā ̄ānī drí dīzō gōdá kpá ̄ānī ‘bālē ̄ādólé ngá lāzé ró drí lā sī. Nōô ̄ādō rū ‘E’á, tālā nī gā Kúmú ̄Övárí gólā ̄ānī lāfälé ’á ’dī trá dō, gōdá nī lō’bā rū trá gólā drí kī, ̄ādī kī tí, nī ̄ayé Másīrī gbō kó kō.’”

²¹ Gō'dá nīngá sī rī, Músä drí ngāzó tā âtálé Kúmú Ôvârî drí kī, “Ngbâângbânō rī, mā rī'á drí-'bá 'í òjílā kútū kámá-nj̄i-kâzíyá drí (600,000). Gō'dá ítí rī, ní âtâ tā kī, ní â'dô ã'wá âfè'á gólîyî drí rōô párá âlō sī yā? ²² Bê trá ní drí âtálé 'dī kâtí rī, â'a'dô ìtì dûû kâbîlîkî bê ûfú'á ì'dî ã'wá lâ yî drí icázó félé gólîyî drí yā?” ²³ Nîngá sī, Kúmú Ôvârî drí ngāzó tā-drí jälé kī, “Bê trá ítí rī, mbârâlkâ ámákâ cù rī'á ãdükü bê yā? 'Dövó nî â'dô ndrë'á lâ 'wââ ngâtá tā má drí âtálé trá rī â'dô â'dô'á ngã â'dô kô yâ rī!”

²⁴ Ítí rí, Músä drí ngázó nílí tā Kúmú Ôvárí drí átälé trá 'dī pélé öjílā 'dī 'bá yí drí. Gólá drí drí-'bá nyâ'dí-nâ-drí-lâ-mûdrí 'dī ê'bézó tū, gô'dá gólyíy 'bázó dírî gûgû rú sî. ²⁵ Nîngá sî, Kúmú Ôvárí drí ngázó ânîlî mbârâsâsâ 'lá gô'dá tâ pélé Músä drí. 'Díi gólá âtrô mbârâkâ Líndrí Tândí kâ gólâ drí félé trá Músä drí ûrûkâ lâ kpââ gô'dá félé drí-'bá nyâ'dí-nâ-drí-lâ-mûdrí 'dî 'bá yí drí. Gô'dá Líndrí Tândí á'dê bê gólyíy drí' rí, gólyíy drí 'dêzó rí'á tâ átälé özö tâ ặngü 'bá kâtí, gô'dá 'dî vósí rí, tâ átâ-âtâ rí 'dî 'lé rû gô'dá kô zââ.

²⁶ Dr̄i- 'bá nyâl-dî-nâ-dr̄i-lâ-mûdrí 'dî 'ásî rî rî lâ yî rî'á Êlêdâdâ yî ï'dî Mêdâdâ bê, gólyî rî ïyî trá tâyâ 'á, gô'dá gólyî nñî ïyî drê gûgû 'álâ rî kô'dâwá. Gô'dá tâyâ 'á tólâ rî, Líndrí Tândí drí â'dézó gólyî dr̄i, gô'dá gólyî drí kpá ngâzó rî'á tâ âtálé òzô tâ Ạngû 'bá yí kâtí. ²⁷ Gô'dá nîngá sî, âgô ânjî ãzâ drí ngâzó râlé tâ gólâ Êlêdâdâ yî Mêdâdâ bê drí rî'á 'élâ 'dî pélê Músä drí. ²⁸ Nîngá sî, Yásowâ Núnû rî mvá gólâ â'dó 'bá trá Músä rî ãmú 'bá ró ïtô vô gólâkâ âgô ânjî ró rî 'ásî rî drí tâ pêzó Músä drí kî, "Ãmbá, ní êdrê gólyî!" ²⁹ Ítí rî, Músä drí ngâzó tâ-dr̄i lôgôlé kî nî rî, "Tâ sú 'bá ámâ tâsî rî 'bá yî ndrê ndrî 'dó nî ï'dî yâ?" Ítí kô. Má ȏsû kî, Kúmú Ôvârî â'dô Líndrí Tândí íyíkâ âfë'á òjílâ íyíkâ drí ndrî gô'dá gólyî lélé tâ âtálé òzô tâ Ạngû 'bá kâtí ïyî!" ³⁰ Gô'dá nîngá sî, Músä yî drí ngâzó gôlê vólé dr̄i-'bá ȏsîrâ'élê kâ nyâl-dî-nâ-dr̄i-lâ-mûdrí 'dî 'bá yí bê gûgû tî 'álâ.

Tā Övárí drí ãríwá õzõ kákárá kâtí rî yî âjózó õjílā Ōsîrâ'élë kâ rî 'bá yî drí rî

³¹ Nyīn ró nīngá sī rī, Kúmú Óvárí drí ngāzó kāgūmāq 'bälé āríwá õzō kákárá kâtí rī 'bá yī ăbīlī ăjílí límvū ândrē lési gō'dá cù kpílindrí īnyákú drījí sī őzō pá lāfálé ălô kâtí. Ítí rī, drílŷi lô'dézó rílí tayah 'á gō'dá gárä drí lâ 'ásí gō'dá vō 'ásí ndrī nîlî gbö kó jéjé ró. ³² Ítí rī, ătú 'dî kăálü gō'dá ngâcî lâ kpá gîrî bûúú dřízô lâ ăzâr rí sî, ăjílă mvá drë zââ kákárá ûr'á, ăjílă ăzâkâ ălô kó yû'dâwá kákárá 'dî ûr'ú 'bá kô sôwálí nyâ'dî-trá kâtí, gô'dá lânjî lâ drí 'bälé őzô kîlô kútû-ălô kâtí rî. Nîngá rî, ăjílă rî 'dî 'bá yî drí kákárá 'dî 'bá yî lâjázó ălîl kó gbââ dîrî tayah rú sî. ³³ Gólyî drë rí'á ă'wá 'dî nyâ'á rî, Kúmú Óvárí rî fîl drí gîzô ăjílă 'dî 'bá yî rú gō'dá ngá lâzé őnj-têtë lâ'bú 'bá lâ'bû rí 'bâzô 'dělê gólyî drîjí. ³⁴ Ítí rî, vō rî 'dî rú lâ zîzó Kibârótâ Atâvá ătô lâ kî nî rî, 'lô'dé ănjâ 'bá kâ', tâlâ ălô'bâ ăjílă ănjâ ă'wá kâ bê rî 'bá yî lô'dé lâ yî tólâ. ³⁵ Gô'dá tólâ sî rî, ăjílă 'dî 'bá yî drí ngâzó nîlî ăzérótâ 'álâ, tólâ rî gólyî drí tayah ăyíkâ 'bâzó.

Ófē lāŋō Mīrīyámā drí

12 ¹Músä gî ōkó āzâ Sôdánih^h lé 'bá ró rí trá ōkó ró, gô'dá Mîrîyámä yî Ārónä bê drí tâ lôgözo gólâ drïi tâ rí 'dî drí sî. ²Gólîyî kî nî rî, "Ítí rî, Kúmú Ôvârî âtâ úlî cé Músä drí yâ? Gô'dá gólâ âtâ íyíkâ ãmâ drí rí kpá kô yâ?" Kúmú Ôvârî ârî tâ gólîyíkâ âtalé 'dî trá ndrî. ³Gô'dá Músä rí'á òjílâ rí 'bá íyî lôgölé dâ vûdrî 'álâ lâyvûlî kôrô òjílâ ãngó nô drïi rí 'bá yî drïi sî rî rîdî.

⁴ Nîngá sī, ătrū kū'dū ró, Kúmú Ôvârí drí ngâzó tā âtálé Músä yí drí Ārónä yí bê gô'dá kpá Mîrîyámä yí bê kî, "Má lë ăni nâ 'dî 'bá yî ânîlí gûgû ámâ â'dô kâ rî fî 'álâ." Ítí rî, gólîyî nâ 'dî 'bá yî drí ngâzó nîlî. ⁵ Gô'dá Ítí, Kúmú Ôvârí drí ânîzó ûrú lési mbârâsâsâ 'á âdréle fîrî gûgû 'álâ rî 'á, gô'dá ngâlé lätzî zîlî kî, "Ārónä! Mîrîyámä!" Ítí, gólîyî drí ngâzó kpârâtî rû êsélé ăfî tî 'álâ. ⁶ Gô'dá nîngá rî, Kúmú Ôvârí drí tâ âtázó kî, "Ngbâângbânö rî, nî ârî tâ má drí 'e'á âtâlâ rî! Özö tâ ăngû 'bá ââ'dô bê ăyî ănî lâfâlê rî, má â'dâ má gólîyî drí tâ ăngû-ăngû sî gô'dá tâ pêzó gólîyî drí âbî-âbî 'á." ⁷ Rî'á ngîi özö má drí úlî âtárë lâjó'bá ámákâ Músä drí rî drîi sî. Má 'bâ gólâ trá â'dólé ăjîlă ámákâ Îsîrâ'lélê kâ drîlî ndrî. ⁸ Ítí rî, má âtâ úlî gólâ drí lîfî drî 'á rérê, â'dó kô úlî lûndrû-lûndrû sî, gólâ ndrê ámâ â'dô vó kpá trá. Nî â'dô icâl'á úlî âtálé lâjó'bá ámákâ Músä rú ángô tí ró yâ?"

⁹ Kúmú Óvárí trá ăwă ró góliyí bê, gõ'dá ătí gólgâ drí ngăzó trá nîlî vólé rí sî rî, ¹⁰ gõ'dá mbârâsâsâ árí 'bá gûgû drîl rî drí ngăzó gûgû drîl sî, Mîrîyámâ rî rú'bá ănyirîkô drí 'wââ rû ôjázó â'dólé fôrösâ ătí, gõ'dá â'dólé ngá lăzé zîlî árí rî kâtí. Gõ'dá Árónâ ndréle bê gólgâ, gõ'dá gólgâ rî rû'bá ănyirîkô â'dó 'bá ngá lăzé drí fôrösâ 'dî rî, ¹¹ drîlâ tâ ătázó Músă drí kî, "Ămbâ, má lô'bâ rû nî drí, nî 'bâ ămâ kô rû ăzälé lâñjô tâ ăñnjí ămákâ nô kâ tâsî. Mâ 'ê tâ nî ăkô sî. ¹² Ní âyé gólgâ kô â'dólé ăzô ngá ăzákôlâ fili ăvõ ró cù rú'bá ă'wâ lâ ărûkâ lâ nyâlé trá vólé rî kâtí."

¹³ Ítí rí, Músã drí ngãzó áwó ngôlélê ûrû Kúmú Ôvârí drí kí, “Óõ Ôvârí, ní êdê gólâ!”

¹⁴ Níngá sī, Kúmú Óvárí drí tā lōgōzó kī nī rī, "Ózō Míriyámā ūnjī átā lâ kô, gō'dá átā lâ drí gólâ rî trizó rî, icá kô gólâ drí rizó lânjō félé gólâ drí rî 'elé tayah 'ásí iví 'álâ kâyî njî-drî-lâ-rî sî yâ? Bê ití rî, ótrô gólâ 'bâlé vólé tayah 'ásí kâyî njî-drî-lâ-rî sî, gô'dá vó lâ 'ásí rî, ólögö ró bê gólâ kpá ó'dí tayah 'á." ¹⁵ Gô'dá trá ití rî, Míriyámâ rî trizó gbô vólé 'bâlé

h' Bădrī 'dī úzī rú lâ Kúsū kâyī Músā kâ rî 'bá yî 'á

táyā 'ásī kagȳi nj̄i-dr̄i-lâ-r̄i sī, gō'dá bē ūtī r̄i, őjílā ngá ūȳi kô lâvūl̄i ătl̄i 'álâ táyā 'ásī té őzō áââtrō gólâ trá lôgôlé táyā 'á r̄i.
¹⁶ Gō'dá nîngá sī, gólîȳi drí ngâzó lâvûl̄i Ázérótâ 'ásī gō'dá táyā 'bâlē vō ãgângbêlê Pârânâ kâ r̄i 'álâ.

Tâ ążnjú 'bâ yî

13 ¹ Kúmú Ôvârî drí tâ âtázó Músâ drí kî nî r̄i, ² "Ní êpë dr̄i-'bâ ălô-ălô 'bâsûrû gólîȳi mûdrî-dr̄i-lâ-r̄i 'dî 'bâ yî 'ásī jôlê ūȳi tâ ążnjú 'bâ ró nî 'bâdr̄i Kânánâ kâ gólâ má drí 'e'â fêlâ ősirâ'élê yî drí r̄i ăr̄il̄i." ³⁻¹⁵ Ítî r̄i, Músâ drí Ôvârî r̄i fî-vô ârîzó gō'dá vō ãgângbêlê Pârânâ kâ r̄i lési, gólâ drí dr̄i-'bâ jôzó ūȳi őzô nôô 'bâ yî tí:

'Bâsûrû Rübénê kâ 'ásî rî rîlâ Sámôwâ Zákûrâ rî mvâ 'i.

'Bâsûrû Sîmónâ kâ 'ásî rî rîlâ Sâfâtâ Hórî rî mvâ 'i.

'Bâsûrû Yûdâ kâ 'ásî rî rîlâ Kâlêbâ Jêfûnê rî mvâ 'i.

'Bâsûrû Ísâkárâ kâ 'ásî rî rîlâ Ígálâ Yôsépâ rî mvâ 'i.

'Bâsûrû Êfârâmâ kâ 'ásî rî rîlâ Hôséyâ Núnû rî mvâ 'i.

'Bâsûrû Bêñjimónâ kâ 'ásî rî rîlâ Pálitî Ráfû rî mvâ 'i.

'Bâsûrû Zébûlânâ kâ 'ásî rî rîlâ Gâdiyélê Sôdî rî mvâ 'i.

'Bâsûrû Mânásê kâ 'ásî rî rîlâ Gâdâ Sûsî rî mvâ 'i.

'Bâsûrû Dánâ kâ 'ásî rî rîlâ Âmîyélê Gêmálî rî mvâ 'i.

'Bâsûrû Ásérâ kâ 'ásî rî rîlâ Sêtôrâ Mâyikôlô rî mvâ 'i.

'Bâsûrû Nâfâtálî kâ 'ásî rî rîlâ Nâhâbî Vófâsî rî mvâ 'i.

Gô'dâ kpâ 'bâsûrû Gâdâ kâ 'ásî rî rîlâ Gêwélê Mákî rî mvâ 'i.

¹⁶ Gôlyî rû bê ûrû lési nô 'bâ yî rîlâ tâ ążnjú 'bâ Músâ drí jôlê nî 'bâdr̄i ăr̄il̄i rî 'bâ yî ődî. Gólâ jâ Hôséyâ Núnû rî mvâ rô rî rû lâ âdôlê Yásowâ.

¹⁷ Gô'dâ Músâ jôlê bê gôlyî rî, drîlâ ngâzó tâ âtâlê gôlyî drí kî nî r̄i, "Mî nî nöngá sî dr̄i-lij̄i dr̄i vō ãgângbêlê Kânánâ kâ r̄i 'álâ gô'dâ zââ bâdî 'bâdr̄i únî rô rî 'álâ. ¹⁸ Nî ûsû tâ 'bâdr̄i rî 'dî 'á tólâ ángô tí, őjílâ lâ yî rîlâ tâsî, gô'dâ gôlyî mbârâkâ rîlâ ángô tí yâ. ¹⁹ Gô'dâ nî ûsû kpâ tâ ngâtâ  nyâkú rî 'dî tândí rô ngâ  njí rô yâ gô'dâ ngâtâ  jílâ lâ yî rîlî ūȳi jârîbâ vō ngbôngbô rî 'bâ yî 'ásî yâ ngâtâ gôlyî 'ndôgô bê dîrî gbââ rî 'bâ yî 'ásî yâ rî. ²⁰ Nî ûsû kpâ tâ  nyâkú lârâkô tâsî ngâtâ rîlâ dôdô kûbû-kûbû yâ rî gô'dâ ngâtâ rîlâ kâgâ'dâ  tî yâ rî. Tâ  ajvî  anî dr̄i sî kô âgôzó cû kpââ fê lô'wâ tólâ rî bê." (Dîrî rîlâ pârá gólâ fê lô'wâ  lîl̄i gârépî rî drí  tôrê rîlâ  njîlî rî sî.)

²¹ Ítî rî,  gô 'dî 'bâ yî drí ngâzó nîlî dr̄i-lij̄i dr̄i 'álâ rô gô'dâ câlé vō ãgângbêlê rô  lîl̄i Zínâ rî 'ásî câlé bûuû  nyî  mâtâ rû. ²² Tâ rî 'dî 'é rû trâ nôtî: Sîsî rî, gôlyî nî kôrô vō ãgângbêlê Négêvê kâ rî 'ásî nî 'câlé Hêbêrônâ 'álâ. Vô rî 'dî rîlâ vô gólâ 'bâsûrû  hímánî, Sêsaýî gô'dâ Tâlámâ  rîlâ  jílâ  cê- cê gbâkâyá-gbâkâyâ  lîl̄i  nákâ rî 'bâ yî kâ drí rîzô rîlî rî  dî. (U'dî Hêbêrônâ ndrô nj̄i-dr̄i-lâ-r̄i sî sîsî Zôwánâ Mâsîrî 'álâ rî  dîlî.) ²³ Tâ ążnjú 'bâ 'dî 'bâ yî drí câzô áyágâ fâfâ  sékôlô kâ rî 'á. Gô'dâ tólâ rî, gôlyî drí ngâzó gârépî gârá gólâ cû lô'wâ bê rî yî  nôlê vólê. Gârépî gârá rî 'dî rîlâ  lânjî- lânjî rô,  jílâ rîlâ zâlô rîlî  lîndîlâ fê sî ūȳi ángbâlângô 'á. Dîrî gôlyî  atrô fê lô'wâ  lîl̄i pômêgârénâtê gô'dâ kânágôwâ bê rî kpâ kpââ âgôzó. ²⁴ Vô rî 'dî ūzî rû lâ fâfâ  sékôlô kâ, tâlâ gârépî fê gârá  jílâ  sérâ'élê kâ drí  gâlé kpââ tólâ sî nâ tâsî. i

²⁵⁻²⁶ Gô'dâ gôlyî drí 'bâdr̄i rî 'dî  rîzô. Gô'dâ kagȳi nyâ'dî-rî rî vólê dr̄i sî rî, gôlyî drí âgôzó Músâ yî ngâlâ  rónâ bê gô'dâ  jílâ  sérâ'élê kâ rî yî bê Kâdésâ  dô 'bâ vō ãgângbêlê Pârânâ kâ 'á rî 'álâ.

Gô'dâ gôlyî drí tâ tólâ rî 'bâ yî ngîzô ndrâlê trâ rî vó rô. Gô'dâ drîlîyî kpâ fê lô'wâ gôlyî drí  atrôlê kpââ rî 'bâ yî  dâzó. ²⁷ Gô'dâ nîngá sî rî, gôlyî drí ngâzó tâ âtâlê Músâ drí kî, "Mâ  rî vô 'dî trâ, gô'dâ vô rîlâ rîlâ ngâ-fî bê dûu yî 'á, gô'dâ  nyâkú lâ rîlâ  kpâ fûrû-fûrû dôdô  tî, gô'dâ nôô yî rîlâ fê lô'wâ lâ  rûkâ 'bâ yî  dî. ²⁸ Gô'dâ rî  jílâ lâ yî rîlâ ūȳi cû mbârâkâ bê rôô. Gô'dâ jârîbâ  andrê  andrê gôlyîkâ rîlâ ndrî  vû- vû rô, 'dô ndôgô bê dîrî gbââ. Rû  zâ 'bâ kôrô rî, mâ ndrê  jílâ  cê- cê gbâkâyá-gbâkâyâ rî yî ózôwâ yî kpâ tólâ. ²⁹ Gô'dâ  mâlékî yî rî  yîkâ gôlé dr̄i- gô dr̄i lési 'bâdr̄i 'dî dr̄i, Hítî yî, Jêbûsâ yî, gô'dâ  mârâ yî bê rî  yîkâ 'bâdr̄i únî mvâ bê rî 'á. Gô'dâ nîngá sî rî, Kânánâ yî rî  yîkâ  lmvû  andrê  lîl̄i  medîterenî rî rû gô'dâ áyágâ  jôrôdénî kâ rî rû sî."

³⁰ Nîngá sî,  jílâ 'dî 'bâ yî drí ngâzó ôtrê- otrê bê. Gô'dâ Kâlêbâ drí tâ âtázó  jílâ gôlyî rî 'bâ ôtrâlê Músâ  gâlé 'dî 'bâ yî drí  gâlé  njûrû. Gô'dâ gólâ kî gôlyî drí rî, "Mâ  câ trâ 'dêlê  wâ bê ngbâângbânô vô 'dî rûlî,  mâ trâ mbârâkâ bê rôô vô 'dî rûlî." ³¹ Gô'dâ  gô 'dî nî 'bâ yî Kâlêbâ bê rî 'bâ yî drí ngâzó ūȳi tâ âtâlê kî, " tî kô,  mâ rîlâ mbârâkâ  kô rôô 'dêzô  wâ bê  jílâ 'dî 'bâ yî dr̄i. Gôlyî tólâ nâ 'bâ yî rîlâ ūȳi mbârâkâ bê gârâ  lâvûl̄i  amâ dr̄i sî." ³²  tî rî, gôlyî drí rîzô rîlâ  onjô  gâlé  rûrî drí sî  sérâ'élê lâfâlê 'ásî 'bâdr̄i gôlyî drí  rîlî 'dî tâsî. Gôlyî kî nî rî, "'Bâdr̄i rî 'dî lôfôo ngâ- yînyâ kô rôô  jílâ rî 'bâ tólâ nâ 'bâ yî drí nyâlê.  jílâ cé  tîfî  amâ drí ndrâlê rî 'bâ yî ndrî 'dô rîlâ  cê- cê rô. ³³ Gô mâ ndrê  jílâ gôlyî gbâkâyá-gbâkâyâ rôô rî yî kpâ tólâ, gôlyî rîlâ  nákâ rî ózôwâ yî  dî.  tî rî, mâ lêndrê  amâ  fî  zô dûkûrûmbâ kâtî, gô'dâ 'dî rîlâ kpâ  amâ lêndrê- lêndrê gôlyî  fî rî  dî."

Tâ  jílâ 'dî 'bâ yî drí tâ gîzô Músâ yî rû rî

14 ¹ Ngâcî  gîrî  jílâ 'dî 'bâ yî drí rîzô tâ gîlî tâ lâzê- lâzê ūȳi rû rî drí sî. ² Gôlyî drí tâ gîzô Músâ yî rû  rónâ bê, gô'dâ gôlyî kî nî rî, "Â'dô  dô'â kô tândí rô drâzô Mâsîrî 'álâ ngâzó gbô ngbââ vô ãgângbêlê 'á nöngá. ³ Kúmú Ôvârî 'ê kô  amâ trôlê  jílâ 'bâdr̄i 'dî 'á tólâ  fûlî ndelé  ajú 'á  dô tâsî yâ? Gô'dâ  âdô  amâ  kô yî  amâ mvâ yî bê  rûrâ ngbâ vólê. Â'dô kô kô rîlâ tândí rô nîzô gôlé vólê Mâsîrî 'álâ yâ?" ⁴ Gô'dâ bê trâ  tî rî, drîlîyî ngâzó tâ âtâlê ūȳi vô 'ásî kî, "Dôvô mâ nj̄i dr̄i-'bâ ó'dî  amâkâ, gô'dâ mâ 'dê rô nî 'bâ gôlé vólê Mâsîrî 'álâ."

ⁱÚlî  sékôlô 'dî  bûrû fî sî rî, tâ ífî lâ kî gârépî drî.

¹¹ Ningá sī, Kúmú Óvárí drí tā âtázó Músä drí kī nī rī, “Â'dô â'dó'á zââ ángô tí ðjílā 'dî 'bâ yî drí rîzó ámâ gâlé dô yâ? Gô'dá â'dô â'dó'á zââ ángô tí gólîyî drí tâ lêzó kô lîfî 'bâzó má drîñ yâ, ôzõ kpálé má ô'ê tâ fî drí â'đizó drí lâ sî rî gólîyî lâfâlé 'á rî yâ? ¹² Má â'dô ngá lâzé õnjí têtê âjó'á gólîyî ûfûlî, gô'dá má â'dô ânî 'bâ'á â'dolé átâ 'bâsûrû dûû kâ gólîyî â'dô 'bâ mbârâkâ bê gârâ gólîyî drîñ sî rî yî kâ ró.”

Tā Músā drí rātāā 'ēzó ūjílā tāsī rī

¹³ Gō'dá nīngá sī, Músā̄ drí ngāzó tā̄ âtálé Kúmú̄ Ôvârī̄ drí kī̄, “Ní âtrō̄ őjílā̄ 'dī̄ 'bá̄ yī̄ vólé Mášiřī̄ 'ásī̄ áñī̄ mbârâkâ̄ sī̄. Œzō̄ go'dá̄ őjílā̄ Mášiřī̄ kâ̄ áârî̄ tā̄ gólâ̄ ní̄ drí̄ őjílā̄ áñikâ̄ 'dī̄ 'bá̄ yī̄ ûfúzó̄ 'dī̄ trá̄ rî̄, ¹⁴ gólîyî̄ â'dô̄ tâ̄ lâ̄ trô̄'á̄ pêlê̄ őjílā̄ gólîyî̄ 'bâdrî̄ Kânánâ̄ kâ̄ 'álâ̄ rî̄ yî̄ drí̄ ángô̄ tî̄ yâ̄? Ӧjílâ̄ Kânánâ̄ kâ̄ 'dī̄ 'bá̄ yî̄ árî̄ Ȭyî̄ tâ̄ trá̄ kî̄, nî̄ Kúmú̄ Ôvârî̄ rî̄'á̄ ámá̄ bê̄, gô̄dâ̄ ní̄ rî̄ nî̄ rî̄'á̄ ngá̄ ndrêlê̄ dôdô̄, gô̄dâ̄ mbârâsâsâ̄ áñikâ̄ áârî̄ trá̄ lâşîlî̄ ámâ̄ drîlî̄ rî̄, gô̄dâ̄ kpá̄ rî̄, ní̄ 'dê̄ nîlî̄ ámâ̄ ândrá̄ mbârâsâsâ̄ 'á̄ Ȭtû̄ sî̄ gô̄dâ̄ lâşîlî̄ bê̄ rî̄ ngâcî̄ sî̄. ¹⁵⁻¹⁶ Gô̄dâ̄ ngbâângbânô̄ rî̄, Œzô̄ ní̄ ûfûfû őjílâ̄ áñikâ̄ trá̄ ndrî̄ rî̄, 'bâdrî̄ gólîyî̄ áñī̄ tâ̄ árî̄ 'bá̄ lîkû̄-lîkû̄ rô̄ rî̄ 'bá̄ yî̄ â'dô̄ Ȭyî̄ tâ̄ pêlî̄ kî̄, ní̄ ûfûfû őjílâ̄ áñikâ̄ rî̄ 'bá̄ yî̄ trá̄ vô̄ âgângbêlê̄ 'á̄, tâlâ̄ ní̄ Ȭicâ̄ kô̄ gólîyî̄ trôlê̄ Ȭajîlî̄ 'bâdrî̄ gólâ̄ ní̄ drí̄ tâ̄ lâ̄ 'bâlê̄ trá̄ fêlê̄ gólîyî̄ drí̄ rî̄ 'álâ̄. ¹⁷⁻¹⁸ Ȭtí̄ ngbâângbânô̄, Kúmú̄ Ôvârî̄, má̄ 'ê̄ râtââ̄, ní̄ â'dâ̄ áñī̄ mbârâkâ̄ ámâ̄ drí̄, gô̄dâ̄ ní̄ 'ê̄ tâ̄ gólâ̄ ní̄ drí̄ tâ̄ lâ̄ 'bâlê̄ trá̄ ámâ̄ drí̄, ní̄ drí̄ kîzô̄ nî̄ rî̄, 'Mâ̄ Kúmú̄ Ôvârî̄, má̄ â'dô̄ kô̄ őjílâ̄ fî̄ lâ̄ drí̄ rî̄'á̄ gilî̄ 'wââ̄ rî̄ Ȭlî̄, má̄ â'dô̄ lôvô̄ ândré̄ 'ê̄'á̄ gô̄dâ̄ tâ̄ Ȭonjí̄ gô̄dâ̄ kpá̄ rû̄ jâjâ̄ kpûrûkélê̄ rî̄ bê̄ âyé'á̄. Kpâlé̄ Ȭtí̄ rî̄, má̄ âyé̄ tâ̄ Ȭonjí̄ 'bá̄ kô̄ lâjô̄ fê̄ âkô̄ drîlîyî̄, gô̄dâ̄ má̄ âyé̄ 'dîyímvâ̄ gô̄dâ̄ ózôwâ̄ yî̄ bê̄ câlê̄ bûuû̄ 'dîyí fîfî̄ gólâ̄ nâ̄, sû̄ 'álâ̄ rî̄ 'bá̄ yî̄ bê̄ kô̄, lâjô̄ fêzô̄ gólîyî̄ drí̄ tâ̄ Ȭonjí̄ gólîyî̄ tî̄ 'bá̄ rî̄ 'bá̄ yî̄ kâ̄ tâsî̄ rî̄. ¹⁹ Gô̄dâ̄ ngbâângbânô̄ rî̄, Kúmú̄ Ôvârî̄, ââ'dô̄ ámbâ̄ lôvô̄ áñikâ̄ rî̄ kâ̄ vó̄ rô̄ rî̄, má̄ 'ê̄ râtââ̄ ní̄ drí̄, ní̄ âyé̄ tâ̄ Ȭonjí̄ őjílâ̄ nô̄ 'bá̄ yî̄ kâ̄, nyé̄ Œzô̄ ní̄ drí̄ Ȭtôrê̄ tâ̄ âyélê̄ gólîyî̄ drí̄ Ȭakû̄ rô̄ nâ̄ 'bá̄ yî̄ sî̄ gólîyî̄ drí̄ âfôrê̄ Mášiřī̄ 'ásî̄ rî̄ kâtí̄, bûuû̄ ácâlê̄ ândrô̄ nô̄ rî̄.”

²⁰ Ítí rí, Kúmu Ôvárí drí tā lôgôzó kí, “Má á'lôdô tā ayé'á góliyí drí, őzõ ní drí ijílí trá râtáá sî 'dî kâtí. ²¹⁻²² Gô'dá bê ìtí rí, má 'bâ tâ lâtrítrí ró úlì kîl'á nî, pâtñi mâ bê lédrë-lédrë ró, gô'dá kpá pâtñi ámâ â'lôdô â'lôdô trá rí'á ângó drñi sî ndrî rí sî, rí őjílâ ăzákâ őjílâ nô 'bá yí kâ rí icá ăyí kô cälé rílî 'bădrí 'dî 'álâ. Góliyí ndrê vō fî lâgû-lâgû ámâ â'lôdô-â'lôdô kâ gô'dá kpá tâ lârâkô góliyí má drí 'élé Mâsîrî 'álâ gô'dá vō âgângbêlê 'álâ rí 'bá yí bê rí trá, gô'dá góliyí újû má kpá trá ândálé ândálé ó'dí, gô'dá góliyí gã trá dó tâ ámákâ ârîlî. ²³ Ítí rí, góliyí fî kô ălôwálâ vō gólâ má drí tâ lâ 'bâlé trá góliyí á'bîyá yí drí 'dî 'á, góliyí ámâ gã 'bá trá dó rí yí ăzákâ lâ icá ăyí kô kô filí 'á lâ. ²⁴⁻²⁵ Gô'dá tâlâ ngá 'e 'bá ámákâ Kâlêbâ rí tâsî rí, gólâ rí'á tâ ăsü ngñi bê, gô'dá gólâ rí trá tâ ámákâ 'bâlé rí ârîlî. Ítí rí, má â'lôdô gólâ rí âtrô'á 'bădrí gólâ drí ărñilí trá 'dî 'á. Gô'dá gólâ rí ózowá yí â'lôdô vô rí 'dî rû'á, vô gólâ őjílâ Âmâlékâ kâ yí gô'dá őjílâ Kânánâ kâ yí bê drí rizô rílî ăyí fâfâ lâ 'á ngbâângbânô rí. Ní ngâ gôlê ădrû gô'dá nîlî vô âgângbêlê 'álâ gôlê lóngbókô Ägábâ kâ rí drí 'álâ ró.”

Tā Ôvârí drí lânō fēzó õjílā 'dī 'bá yî drí tā gîgî tâsî rî

²⁶ Kúmú Óvárí átâ tâ Músâ yî drí Árónâ bê. ²⁷ Gólâ kî nî rî, “Drê kó őjílâ tâ ârí ákô 'bá ró nô 'bá yî â'dô ȫyî rî'á zââ nîlî tâ gîgî bê má rú nô bûuñ cälé ángô tú yâ? Má ârî tâ trá  mbá  mbá tâ gîgî 'dî 'bá yî tâsî. ²⁸ Gõ'dá ngebâângbânô rî, ní lôgô tâ-dří nô gólîyî drí kî, ‘Má  trî trá lâtrítrí ró kî, p t -p t  ró, m  b  lédr -lédr  ró, ng  g l  má drí ' 'á ' l   n  drí rî rî'á cé tâ  n  drí rî'á  s l   n  v  ' s i r   l . N o  m  K m  Óv r   t  tr  n . ²⁹ N   d  o dr '   v  r , g d   a d   n   n   v  l p  '  nd y ng  v   g ng b l   d  'b  y  dr '  s . T l   n  g i t  tr  m  r ,  l l   n  l f l   ' s i nd r  l  dr  l v l  ny d  tr  dr '  s  f  'b  v  r  'd  '   r  k  y . ³⁰ T  k  m  'b  t  tr   n   y z  fil  t l , g d   a l   n  ' s i r  f  k , c  K l  b  y   l  Y s w  b  f   d  f '  n . ³¹ N   t  t  k ,  a d   i c '   n  mv  y   r l , g d   m   d  g l y  tr '   j l   v  r  g l   n  dr  g l l  d  'd  ' , g d   a d   d   d '  'b  r  g l y  dr . ³² N   d  o dr '  n ng  v   g ng b l   n  ' . ³³ G d   n  mv  y   d  v  kp '  f a  v   g ng b l   n  '  nd r  ny d -r  s  l n j  s , t l   t  l l   k   n k  t s , t  b u u   n   d k   l   r  dr  dr z . ³⁴ N   d  l n j  t   n j   n k  'd  k   j   n   d r '  nd r  ny d -r  s , 'd r '  r '  nd r   l   k y   g l   k y   ny d -r   n   dr  ' l   v  'd   r '   '   r  t s .  t l   r , n   d  l n j  r  j j   m  r   j   b - z   r   r    n g  t  y  k   n ' . ³⁵ M   tr  l tr t r  k , m   d  t  r  'd   '   n   j   b  g l y  r  j   b  tr  m  r   r   b  y  dr . V   g ng b l   '  n ng  r , n   d  o dr '   l   l   c  f   n gb . M  K m  Óv r   t  n .”

36-37 Ägô gólyíî Músǟ drí jölé nñ'lá vō äřílî rî 'bá yî ágô íyî úlî önjö ró gólyíî õjílã 'bã 'bá tã gígí ró Kúmú Ôvârí rû rî 'bá yî bê ɻdî. Gõ'dá ítí rî, Kúmú Ôvârí drí ngá lázé önjí dázó gólyíî drñi, gõ'dá gólyíî drí ôdrázó. 38 Tã  njú 'bá mûdrí-dří-lâ-rî rî 'bá yî lăfálé 'ásí rî, lâkî cé Yásowâ yî ɻdî Kälébâ bê lédrë-lédrë ró.

Tā ūjū-ūjū drī-káká 'dēzó ãwã bê 'bãdrī Kãnánã kâ 'dī drīi rī

³⁹ Músâ âtâ bê tâ gólâ Kúmú Óvârí drí âtálé trá õjílâ Ísîrâ'élê kâ drí rî, õjílâ rî 'dî 'bá yî drí ngãzó rî'á ãwó ngõlé ìníñí ró ònjí lâ drîjí. ⁴⁰ Ákpákâ'dâ cïjnó drïzô ãzâ rî sî rî, gólîyí drí ngãzó 'dêlê nîlí 'bâdrijí únî lâfálé rî 'álâ. Gô'dá gólîyí kî nî rî, "Ngbâângbânô, ãmâ trá njââ nîlî vō gólâ Kúmú Óvârí drí tâ lâ pêlê rî 'álâ. Mâ lê tâ-drîjí trá kî, mä 'ê tâ ònjí trá."

⁴¹ Gõ'dá nõngá sî, Músä kî rî, "Ítí rî, ngã gõ'dá nî árî Kúmú Ôvârí rî fî-drî kô ã'dô tâsî yâ? Änî ândrâ wá kô. ⁴² Nî nij kô Kúmú Ôvârí nã yî trá ãnî rú sî, gõ'dá ãjú-'bá-ãzí ãníkâ rî 'bá yî â'dô tâ trõ'á ãnî drîgá sî. ⁴³ Özö nî o'dê trá õjílã Ämälékâ kâ yî drîjí õjílã Känánâ kâ yí bê rî, nî a'dô odrâ'á ãjú 'dî 'á, Kúmú Ôvârí icá kô a'dólé ãní bê, tâlâ nî gã trá dó 'dêlél gólâ vósî."

⁴⁴ Gõ'dá gólyíy drí sôzó nñlí zââ bãdî 'bãdří úní lâfálé 'á rí 'álâ, õzõ kpálé sãndúkú tâ-dří lélë Kúmú Ôvârí kâ rí kâ ngâtá Mûsä ï'dî yâ rí fôó drê kô tâyâ 'ásí. ⁴⁵ Nïngá sî, õjílâ Ämälékâ kâ yî õjílâ Kânánâ kâ yî gólyíy rí 'bá tólâ nã 'bá yî drí 'dëzó ïyî ãjú bê gõ'dá tâ trôzó gólyíy drígâ sî, gõ'dá gólyíy drôzó bûuû cälé Hôrämánâ 'álâ.

Tā 'bā'bā gólâ ngá fēfē fē kâ Ôvârí drí rî

15¹ Kúmú Óvári drí tā átázó Músá drí kī, ²⁻³ "Ní átā ámā tī-vō nō őjílā Ísirā'élē kā rī 'bá yī drí kī nī rī, őzö gólyí ōfi trá 'bădří gólá má Kúmú Óvári drí 'ě'á fělā gólýí drí rízó 'á lá rī 'á rī, trá gólýí drí ngá fěfě fělé má drí. Ngá fěfě lá yī rī'á kábjílīkí ngātā ɻndří ngātā ɻtí gólýí nyāányá kā rī lăfálé sī, ă'dō ró zálé vō körönyä zā kā rī drří. 'Dří rī'á ngá fěfě gólá ámá 'bă 'bá ă'lôle ăyíkō ró rī ɻdī, ngātā ă'a'dō körönyä rī 'dří ză'á nyé ngātā tótó ă'wá lá ărûkâ ză'á ɻdī lătrítrí ătrízó yă, ngātā kpá ngá fěfě tákó ró má drí, ngātā kárámä ăzâ 'bá yī lă'bí lá 'ězó yă rī. ⁴ Gólýí drí ngá fěfě ădrúgú ró rī ătrôle kpá kpâ. Ngá fěfě rí 'dří ă'dō kílô ălô 'ăl'-ărá kâ ônjálé lítâ ălô dô kâ rī bê. ⁵ Ӧzö kábjílīkí ănâñ drí rī'á zálâ vō körönyä zā kâ drří 'dří ă'dō drë mvá lá 'l'í rī, nī ătrô lítâ ăndrá kâ ălô dälé vō körönyä zā kâ 'dří drří lá 'á.

6-7 “Õzô ngá fẽfẽ rî 'dî ã'dô kápbilíkí ágó 'î rî, gólyí drí kílô rî 'ã'-ãrá kâ ônjálé lítâ dô kâ ãlô cù drí bê rî bê âtrôlé. Gõ'dá gólyí drí lítâ õdrá kâ ãlô cù drí bê rî fẽlé dälé võ kõrõnyã zã kâ 'dî drí lâ 'á. 'Dî rí'á ngá fẽfẽ lárákô gólâ ámâ 'bã 'bá â'dolé ayïkõ ró rî ũ'dî.

⁸ "Özō ngá fēfē 'dī ā'dō īt̄i mvá 'i, ngātā áá'dō zā'á lâ, nyé ngā ūrûkâ lâ zāl̄'á īdī ngá fēfē lātrítrí kâ ró ngá ngá fēfē tâ ă'dî kâ ró má drí yâ rî, ⁹ 'dîr̄ rî trá gólîyî drí ădrúgú ăfélê kílô nâ ônjálé lítâ rî dô kâ sî. ¹⁰ Gô'dâ gólîyî drí lítâ rî ădrá kâ dâzô vô kôrõnyâ zâ kâ 'dî dři lâ 'á. 'Dîr̄ ngá fēfē gólâ ámâ 'bâ 'bâ ă'dólé ăyïkô ró rî īdî. ¹¹⁻¹² 'Dî 'bâ yî rî'á ăyîngá tibê gólîyî drí ătrôlé kpââ kôrõnyâ ndrî gólîyî drí rî'á ăfélâ zâlé ngá fēfē ró rî 'bâ yî bê rî īdî.

¹³ “Öjílā Ísírā’élē kā ndrī drí ngá fēfē fēlé má drí ití, gō’dá kōrōnyā rí’á zálā ‘dī ‘bá yí, ̄ají lâ yí á’dô ámâ ‘bâl’á á’l dólé ̄ayíkō ró. ¹⁴ Öjílā lídí gólíyî rí ‘bá ̄aní bê rí ‘bá yí ̄o’lê ̄iyí tâ ‘dî kpá té ití ̄ozô gólíyî á’dô trá ngá fēfē fē’á ámâ ‘bâl’á ̄ayíkō ró rí. ¹⁵⁻¹⁶ ̄ozô ní á’dô pâtñi ̄orí Ísírā’élē kâ ‘así ngatá ̄aní ̄ojílā lídí gólíyî rí ‘bá kpâkâ ̄alô Ísírā’élê yí bê vō ̄alô ‘á rí yí ‘dî yâ rí, trá ̄aní drí tâ ‘bâl’á ‘dî ̄injil’í zââ ̄gbâdú.”

¹⁷ 'Dī rí vóſí rí, Óvárí drí tā átázó Músā drí kī, ¹⁸⁻²⁰ “Ní átâ ámâ t̄i-vō ōjilā Ísīrā'élē kâ rí 'bá yí drí ámâ t̄i sī kī, 'Ní ōcā trá vō gólâ má drí 'e'á félâ ãnî drí rízó rí 'álâ rí, ní â'dō 'e'á ădrúgú ãníkâ 'wälé. Gō'dá ōzō ní ōcā ădrúgú 'dī trá rí, ní â'dō ūrûkâ lâ 'bá'á félé ngá drī-kákâ ró má drí. Gō'dá ó'bé ūrûkâ lâ ámbâtâ ró drī-'bá kôrõnyâ zâ kâ rí drí ngá fěfē ró, gō'dá ámbâtâ 'dī sísí lâ félé má drí. ²¹ Ngá fěfē gólâ ădrúgú drī-kákâ kâ, gō'dá kpá ámbâtâ bê 'dī rí, őrî ítí 'elâ ítí zââ gbádú.

22-23 “‘Azâ ‘bá yî tâ ‘bâbâ mâ Kûmú Ûvârî drí âfélê ãní drí Mûsâ tî ‘dî tâ lâ â’dô vî’á ãñî drîj sî, ãzâ ‘bá yî ãñî ózôwá yî sîsî ‘á tólâ nã ‘bá yî tâ ‘bâbâ má drí tâ lâ âtálé Mûsâ tî sîsî ãñî drí ‘êlé zââ gbádú ‘dî tâ lâ â’dô vî’á gôlîyî drîj sî. Â’dô trá ûtí rî, nî â’dô gô’dá ã’dô ‘ê’á û’dî yâ? ²⁴ Ózô ûjîlâ ãzâ ãgâyî trá ‘wââ gô’dá ‘é tâ ‘dî â’dô lâ ‘bâlê ûjîlâ ndrî drí rî vó ró kô, gô’dá ûjîlâ ndrî nîjî ûyî ãgâyî gôlakâ ‘dî tâ lâ kô rî, òzô gô’dá ûnî ûyî tâ lâ trá vólé lési rî, ‘dîj rî, ûjîlâ ndrî drí ûtî ágó âfélê mâ Ûvârî drí ngá fefê ró, tâlâ tâ ònjí gôlakâ ‘êlé ‘dî trá ûjîlâ drîj ndrî. Kôrõnyâ ‘dî ‘bá yî âlô-âlô drí ‘bâlê kpá

ãdrúgú tā lâ 'bälé lélé rî bê ïcâ-ïcâ ró, gô'dá ônjálé dô sî, â'dô ró zälé võ kôrõnyä zã kâ rî drí, gô'dá õdrá dázó gärä drí lâ 'á. Gô'dá kpá gólyiý â'dô ̄ndrfi ágó fë'á âlô ngá fëfë ̄zâ ró tâ ãnjí tâsî. Ngá fëfë 'dî â'dô ámâ 'bâ'á â'dólé ̄yïkô ró.
25 Drí-'bá kôrõnyä zã kâ â'dô ̄yî ngá fëfë 'dî tâ lâ 'e'á â'dô lâ'bí lâ kâ rî vó ró. 'Díi rî, mâ Ôvârî, má â'dô tâ ãnjí 'dî ̄ayé'á, tâlâ tâ ãnjí rî gógyo 'dî â'dô tâ ámákâ rî ̄injî ̄akó lâ 'í kô. Bê-rî rî'á totó ̄avî-̄avî tâ drí vîzó drí 'ásî rî ̄l'dî, gô'dá ̄ojílâ ndrî fë ̄yî ngá fëfë trá mâ Ôvârî drí. 26 Má â'dô tâ ãnjí 'dî ̄ayé'á ̄ojílâ drí ndrî gô'dá kpá ̄ojílâ lídí gólyiý rî 'bá ̄anî lâfâlé rî 'bá yî drí ndrî, tâlâ 'dîi rî'á tâ ̄avî-̄avî ̄ojílâ drí 'lélé ndrî rî ̄l'dî.

²⁷ “‘Ózō ōjílā ālō rī ɻāv̥i tótó ní tā ōnjí ‘éle rí, ōjílā rī ‘dī drí ɻ̥ndří ūkó ró ‘e ‘bá bē lā ndrō ālō rī ɻ̥fělē ngá fěfě ró tā ōnjí íyíkā ‘dī tāsí. ²⁸ Dr̥i-‘bá kôrōnyā zā ‘bá kâ ‘dō lā'bí ngá ‘dī fěfě lā kâ ‘ełá ‘dō lā vó ró. ‘Dī rī, má ‘dō tā ōnjí ōjílā ‘dī kâ ɻ̥yéá. ²⁹ Tā ‘bá ‘bá tā ōnjí ‘e kâ, gō'dá ɻ̥v̥i-ɻ̥v̥i kâ ‘dī rī ‘dó rí’á ālō ōjílā Īsíra’élē kâ drí go'dá kpá ōjílā lídí rī ‘bá gólíyî láfálé rī yí drí.

30-31 ““Gō'dá ōzō ūjílā āzā ū'ē tā ūnjí gō'dá gbō kó tā ūnjí 'ē'ē rō gō'dá tā 'bā'bā ámákâ ūnjízō kō rī, gólâ ū'dō 'bāsúrú ūsírā'élē kâ 'ásí, ngâtá ūjílā lídí rī 'bá gólíyî láfálé rī ū'dí yâ rî, 'dñí rî gólâ lô'dâ tā 'bā'bā ámákâ rî trá. Lē gólâ rî drôlé vólé ūjílā láfálé sî. Gō'dá gólâ ūnř rō bê tā-vō tā ūnjí iyíkâ 'dî kâ ūjále yí drñi.””

Tā āgō gólâ ūsúlî rī'á lôsî 'ẽ'á kâyî râtáã kâ 'á rî kâ

Tâ bâgô lámûrî-lámûrî rî'á âmbélâ ítâ rú sî rî tâsî

³⁷ Gõ'dá Kúmú Ôvârî kî, ³⁸ "Ní âtâ tâ òjílâ drí kî gólîyî ôombê bâgô mvá lámûrî-lámûrî ítâ ïyíkâ rú sî. ³⁹ Bâgô mvá ômbélê 'dî 'bá yî rî tâ â'dálé gólîyî 'bâlê zââ rî'á tâ 'bâ'bâ ámákâ rî 'bá yî tâ lâ yî ̄sûlî. Tâ lâ yî vî' gólîyî drî' sî kô. Gõ'dá gólîyî icá kô 'dêlé tâ gólîyî nyânyâ drí lêlê nî rî 'êlé ̄zô gólîyî drí lêlê rî tí. ⁴⁰ Bâgô 'dî â'dô gólîyî 'bâ'a rîlî zââ tâ ̄sû-̄sû bê kî, gólîyî â'dô zââ rî'á tâ 'bâ'bâ ámákâ ̄njîlî. ⁴¹ Gõ'dá rî gólîyî rî'á ngá ámákâ ̄dî ̄zô ̄ojílâ ámákâ tí. Mâ rî'á totó ̄dî Ôvârî gólîyîkâ gólâ gólîyî pâ 'bá Mâsîrî lésî rî, tâlâ má â'dô rô bê Ôvârî gólîyîkâ rô rî. Mâ cé ̄dî Ôvârî gólîyîkâ rô."

Tâ Kórâ yî drí rû jâzó â'dólé â'dô Músâ kâ drî-'bá rô rî rú rî

16 ¹⁻² Kórâ Ízârâ rî mvá ró 'bâsúrû Lávî kâ Kôhâtâ rî 'ásî rî drí rû jâzó â'dólé Músâ drî-'bá rô rî rú, 'dî' gõ'dá ̄ojílâ zâlô nâ 'bâsúrû gólîyî Rúbénê kâ rî 'ásî, gólîyî ̄dî, Dâtánâ yî gõ'dá ̄adrúpî lâ Ábíramâ bê, Ělëyâbâ rî mvá ró rî yî, gõ'dá Pélétâ rî mvá Ónô. Gõ'dá kpá ̄ojílâ ̄Isírâ'élê kâ zâlô kámá-rî-drî-lâ-ngâ-nyâ' dî-rî-drî-lâ-mûdrî (250) gólîyî ̄ambâ-̄ambâ ̄nîlî dódó tândí ró ̄ojílâ drí ̄epêlé trá nî rî 'bá yî drí 'dô gólîyî ̄ugûlî ̄atîzó. ³ Gólîyî ngâ ndrî rû ̄bélé tû Músâ yî ândrá Árónâ bê, gõ'dá drîlîyî ngâzô tâ âtâlé Músâ yî drí Árónâ bê kî, "Ní kû trá jêjê rô rô! ̄Ojílâ ̄alô-̄alô ndrî 'dô yî Kúmú Ôvârî kâ ̄dî, gõ'dá Kúmú Ôvârî bê rî'á ̄amâ bê ndrî. Gõ'dá bê ̄ití rî, Músâ, nî 'bâ nî â'dólé gârâ ̄ojílâ Kúmú Ôvârî kâ rî 'bá yî drî' sî ̄dô tâsî yâ?"

⁴ Gõ'dá nîngá sî, Músâ ̄arî bê tâ 'dî rî, drîlâ ngâzô íyî ̄adâlé ̄adrû vûdrî gõ'dá râtâa 'ezó. ⁵ Nîngá sî, drîlâ ngâzô tâ âtâlé Kórâ drí gõ'dá ̄ojílâ gólîyî 'dê 'bá gólâ vósî rî 'bá yî bê kî, "̄Idrû cîjnó rî, Kúmú Ôvârî â'dô â'dâ'â lâ nî ̄amâ drí ̄ojílâ gólâ â'dô 'bá ̄iykâ ró rî, 'dî' rî'á gólâ drí njílî rî ̄dî, â'dô ̄asî'â gólâ ̄lagâtî vô kôronyâ zâ kâ rî rú. ⁶⁻⁷ ̄Idrû cîjnó rî, nî trô ngâ ̄lásî ̄ilâ ̄akû kâ, nî ̄akû ró ̄lásî ̄ilákô gõ'dá ngâ ̄ajî bê tûrû-tûrû ̄ozô bâhûrû kâtí rî drî lâ yî 'á, gõ'dá nî gõ rô bê trôlâ ̄ajílî vô kôronyâ zâ kâ rî tî 'álâ. Nîngá sî rî, mâ â'dô ndrê'â lâ ngâtâ ̄amâ ángô rî 'bá yî ̄dî Kúmú Ôvârî drí njílî trá rî. ̄Anî ̄ojílâ Lávî kâ ̄azâ 'bá yî ̄dî gólîyî nî kû trá ̄ányâ rô rî."

⁸ Nîngá sî, Músâ drí rîzó zââ ̄ulî ̄âtâlé Kórâ drí gólîyî 'dê 'bá gólâ vó rî yî bê kî, "̄Anî ̄ojílâ Lávî kâ rî 'bá yî, nî ̄arî drê! ⁹ Kúmú Ôvârî ̄Isírâ'élê kâ zî ̄anî trá 'bâlê ngîn ̄ojílâ ̄urûkâ 'bá yî rû sî, ̄dô rô bê ̄anî drí ̄asîzó yî ̄lagâtî ̄losî ̄aníkâ 'êlê ̄ugûlî Kúmú Ôvârî kâ 'á, gõ'dá â'dólé ̄ojílâ rûlî dódó gõ'dá tâ 'êlé gólîyî pâzó. ¹⁰ Gólâ 'bâ ̄anî trá gõ'dá kpá 'bâsúrû ̄urûkâ Lávî kâ rî 'bá yî bê ndrî rû tândí ̄dî ̄usûlî, 'dî' rî'âcâ drê zââ kô ̄anî drí yâ? Gõ'dá ngbâângbânô rî, nî lê trá ̄anî 'bâlê â'dólé drî-'bá rô! ¹¹ Gõ'dá nî gîlî bê tâ Árónâ rû rî, tâ ̄anî drí gîlî 'dî rî'á pâtî' Kúmú Ôvârî rû."

¹² Gõ'dá nîngá sî rî, Músâ drí ngâzô Dâtánâ yî ̄azîlî Ábíramâ bê â'dô 'bá ̄iyî 'bâsúrû Rúbénê kâ 'ásî rî, gõ'dá gólîyî kî nî rî, "Mâ ̄aníkî kô! ¹³ ̄icá drê kô zââ nî drí ̄amâ ̄adrîzó trá vólé 'bâdrî tândí ró ̄ojílâ Mâsîrî kâ kâ rî 'ásî ̄amâ ̄ufûlî nôngá vô ̄agângbêlê 'á yâ? Gõ'dá nî lê kpá ̄anî ̄atrâlé kúmú ró ̄amâ dfî' yâ? ¹⁴ Tâ pâtî' rô, nî ̄atrôô ̄amâ 'bâdrî tândí 'á ngâtâ ̄amvú ̄adrûgû kâ f  zó ̄amâ drí gõ'dá ̄amvú gârépî kâ bê ̄amákâ rô kô, gõ'dá nôô rî, nî 'élâ ̄amâ âdôlê âdô-âdô. Mâ ̄aníkî kô."

¹⁵ ̄Ití rî, Músâ trá ̄ombâ rô, gõ'dá drîlâ tâ âtâzó Kúmú Ôvârî drí kî, "Ní trô ngâ ̄f  f   ̄azâkâ ̄ojílâ 'dî 'bá yî drí 'elâ ̄ajílâ rî kô. Mâ 'é gólîyî ̄onjí ró rî kô, mâ trôô ̄alô dôngí gólîyîkâ rî 'bá yî 'ásî kô."

¹⁶ Nîngá sî, Músâ drí ngâzô tâ p  l   Kórâ drí kî, "̄Idrû rî, ̄anî gõ'dá ̄ojílâ ̄aníkâ kámá-rî-drî-lâ-nyâ' dî-rî-drî-lâ-nyâ-mûdrî 'dî 'bá yî bê ̄icâ trá ̄anîlî ̄ugûlî Kúmú Ôvârî rî â'dô-â'dô kâ rî 'álâ, Árónâ â'dô kpá 'bâ'a ̄tolâ. ¹⁷ ̄Anî ̄alô-̄alô â'dô ngâ ̄lásî ̄ilâ ̄akû kâ ̄iykâ trô'â, nî 'bâ ngâ ̄ajî bê tûrû-tûrû rî drî lâ 'á, nî gõ rô bê ̄f  lâ vô kôronyâ zâ kâ rî tî 'álâ, gõ'dá mâ ndrê rô ̄ojílâ Ôvârî drí njílî drî-'bá rô rî." ¹⁸ ̄Idrû rî tî rî, ̄ojílâ ̄ce ̄f  lî drí ngâzô ngâ ̄lásî ̄ilákô ̄akû kâ ̄iykâ trôlê, gõ'dá ̄lásî ̄andrâ trôzó ngâ c   ̄ajî bê tûrû-tûrû rî 'bá yî bê 'bâlê drîlî 'á, gõzô ̄adrâlé jô ̄tîlî-fî fîzô ̄dî-̄drî ̄ugûlî Ôvârî kâ rî kâ 'álâ rî 'á Músâ yî bê gõ'dá kpá Árónâ yî bê. ¹⁹ ̄Dî' rî, Kórâ ̄iykâ rî'á ̄ojílâ drî ̄onjâ'â ndrî ̄ulî ̄ányâ ̄ányâ rô rî 'bá yî sî, â'dólé Músâ yî rû Árónâ bê, gõ'dá drîlîyî ̄adrêzó ̄lîfî jâlê 'dô Músâ yî ngâlâ Árónâ bê jô ̄tîlî-fî fîzô ̄dî-̄drî ̄ugûlî Ôvârî kâ rî kâ 'álâ rî 'á. Nîngá rî 'wââ, vô ̄i'ngbângbâ Kúmú Ôvârî rî â'dô-â'dô kâ drí rû â'dâzó ̄ojílâ ̄Isírâ'élê kâ 'dî 'bá yî drí ndrî. ²⁰ Gõ'dá nîngá sî rî, Kúmú Ôvârî drí tâ âtâzó Músâ yî drí Árónâ bê kî, ²¹ "Ní ngâ ̄adrâlé p  rê ̄ojílâ ̄Isírâ'élê kâ 'dî 'bá yî rû sî, gõ'dá má â'dô gólîyî ̄ufûlî 'wââ rô."

²² Gõ'dá ̄ití rî, Músâ yî Árónâ bê drí ngâzô drî ̄asôlé vûdrî gõ'dá tâ âtâzó kî, "̄Awô, Ôvârî, nî ̄dî rî'á ̄ledrê-̄ledrê ̄lipî 'î ndrî. ̄Ozô ̄ojílâ ̄alô ̄o'ê tâ ̄onjí trá rî, nî â'dô fî ngâ'â ̄awâ rô ̄ojílâ bê ndrî yâ?" ²³ ̄Dî' rî, Kórâ ̄ayê ̄ojílâ 'dî 'bá yî trá nîzô yî drí ̄ugûlî 'álâ.

²³ Nîngá sî rî, Kúmú Ôvârî drí tâ âtâzó Músâ drí kî, ²⁴ "Ní 'bâ tâ ̄ojílâ 'dî 'bá yî drí ngâzô bê vólé ̄ugûlî gólîyî Kórâ yî kâ Dâtánâ yî kâ Ábíramâ bê rî 'bá yî 'ásî."

²⁵ Gõ'dá nîngá sî, Músâ yî drî-'bá ̄Isírâ'élê kâ rî 'bá yî bê drí ngâzô nîlî ̄iyî Dâtánâ yî ngâlâ Ábíramâ bê. ²⁶ Drîlâ tâ 'bâzô ̄ojílâ ̄urûkâ ̄Isírâ'élê kâ 'dî 'bá yî drí kî, "Ní ngâ ̄adrâlé p  t  rê ̄ugûlî ̄ojílâ tâ ̄azâ-̄azâ kâ ̄inô 'bá yî kâ rû sî, gõ'dá nî dô drî-̄ngâ ̄azâkâ â'dô 'bá gólîyîkâ ró rî rû kô ̄oozô kô ̄anî kûnâ ngbâ vólé kpâkâ ̄alô gólîyî bê, tâlâ tâ ̄onjí ndrî gólîyîkâ rî 'bá yî tâsî." ²⁷ Bê ̄ití rî, gólîyî drí ngâzô vólé ̄ugûlî Kórâ yî kâ Dâtánâ yî gõ'dá Ábíramâ yî bê rî 'ásî. ²⁸ ̄Dî' rî, Dâtánâ yî Ábíramâ bê ̄afô ̄iykâ trá gõ'dá ̄adrâlé ̄tîlî-fî ̄ugûlî gólîyîkâ kâ rî 'á ̄okó lâ yî bê gõ'dá kpá 'dîyimvâ yî bê.

²⁸ Nîngá rî, Músâ drí tâ âtâzó ̄ojílâ 'dî 'bá yî drí kî, "Nôô rî'á ̄lafî ̄anî drí nîlî kî, Kúmú Ôvârî ̄ajô mâ trá tâ nô 'bá yî 'êlé ndrî, gõ'dá kpá rî kî, â'dô kô tâ ̄njînî ̄amâ nyânyâ kâ rî sî kî nî rî, mâ drí 'ezôlâ. ²⁹ ̄Ozô ̄ojílâ 'dî 'bá yî ̄oôdrâ ̄oôdrâ gólâ 'bâlê trá ̄ojílâ mvá drí rî sî cû ̄ití lâñô ̄usû ̄akô Ôvârî drîgâ sî rî, ̄ití rî, Ôvârî ̄ajô mâ nî kô. ³⁰ Gõ'dá ̄ozô Kúmú Ôvârî ̄o'ê

tâ gólâ ndrêlé sîsî kô rî trá rî, īnyákú drí rû nñjzó gô'dá gólîyî lôtélé ngá gólîyîkâ rî 'bá yí bê ndrî, tâlâ ã'dô ró gólîyî drí nñzó lédré-lédré ró āngó gólîyî ôdrâ 'bá trá rî yí kâ 'á lâ rî, nî ã'dô nñ'â lâ kî, òjîlâ 'dî 'bá yí gä yî Kûmû Övârî trá dô."

³¹ Gô'dá kôrô 'wââ, gólâ nde bê úlî trá rî, īnyákú Dâtánâ yî zélé Äbírâmâ bê rî drí lâfâ nyjzó kâ'dâ, ³² gô'dá gólîyî drí lêtézó tîllîlî òjîlâ gólîyîkâ 'bâ kâ rî yí bê gô'dá kpá ngá â'dô 'bá gólîyîkâ ró rî 'bá yí bê ngbâ. ³³ Gô'dá bê ïtî rî, gólîyî drí nñzó bûuu lêdré-lédré ró āngó gólîyî ôdrâ 'bá trá rî 'bá yí kâ rî 'álâ zââ gbâdú ngá â'dô 'bá gólîyîkâ ró rî 'bá yí bê. Gô'dá īnyákú drí rû â'bâzó gólîyî ïvîlî kâkârâ. ³⁴ Nîngâ sî, òjîlâ ïsîrâ'lélê kâ ndrî â'dô 'bá tólâ rî 'bá yí drí ngazó yî lârâlê, tâlâ gólîyî ârî gólîyî âwó trá rî drí sî. Gólîyî kî, "Mâ râ, âmâ õzó kpá lêté."

³⁵ Gô'dá Övârî drí kpá lásî kôkô âjôzó òjîlâ gólîyî kámâ-ři-dři-lâ-nyâ'dî-ři-dři-lâ-ngâ-mûdrî gólîyî ngá ãjî bê tûrû-tûrû rî 'bá yí fë 'bá rî yí zâlê vólé vô kôrônyâ zâ kâ rî lágatî sî.

Tâ ngá lásî ilâ  kâ òjîlâ gólîyî lásî drí zâlê rî 'bá yí kâ rî tâsî

³⁶ Gô'dá nîngâ sî, Kûmû Övârî drí tâ âtázó Mûsâ drí kî, ³⁷ "Ní âtâ tâ ïlîyézâ kôrônyâ zâ 'bá ró Övârî drí Ärônâ rî mvâ, ôtrô ró ngá lásî ilâ  kâ âdî 'ásî 'dî rî yí vólé òjîlâ gólîyî vê 'bá trá rî 'bá yí rû sî, gô'dá nî lâpê ró bê lásî ilâ vólé ngá lásî ilâ  kâ  dî 'ásî 'dî yî dři sî vô âzâ 'á, tâlâ ngá lásî ilâ  kâ 'dî 'bá yí rîlâ lânjâ-lânjâ lâ ró yî. ³⁸ Gólîyî rîlâ lânjâ-lânjâ lâ ró, tâlâ ófê gólîyî trá lôsî 'ezó vô kôrônyâ zâ kâ Kûmû Övârî drí rî tî. ïtî rî, nî trô ngá lásî ilâ  kâ òjîlâ ûfûlî trá tâ ònjí gólîyîkâ tâsî 'dî 'bá yí kâ 'dî, nî gô ró dîlâ yîlî kpâkârâ ïtî, nî 'bá ró bê vô kôrônyâ zâ kâ drî lâ 'âbâzô. Â'dô 'bâ'á dři-mbîlî sôsô 'i òjîlâ ïsîrâ'lélê kâ lîfî." ³⁹ ïtî ïlîyézâ drí ngá 'dî 'bá yí trôzó ûfûlî dîlî trôlê 'bâlê vô kôrônyâ zâ kâ rî dři. ⁴⁰ Dîlî rîlâ dři-mbîlî sôsô 'i òjîlâ ïsîrâ'lélê kâ lîfî kî, òjîlâ âzâkâ yû gólâ â'dô 'bá kô Ärônâ rî ózowâ ró â'dô ïcâ'â ânîlî ngá ãjî bê rî zâlê Kûmû Övârî drí. Âzâ ngá sî rî, ââ'dô gólâ rî fûl'â kpá õzô Kôrâ yî òjîlâ gólâkâ rî 'bá yí bê rî kâtí. Ó'ê tâ rî 'dî 'bá yí trá õzô Kûmû Övârî drí tâ lâ 'bâlê trá ïlîyézâ drí Mûsâ sîlî rî kâtí.

Tâ Ärônâ drí òjîlâ pâzó òmbâ Övârî kâ 'ásî rî

⁴¹ Drîzô âzâ rî sî rî, òjîlâ drí ngazó yîlî rîlâ tâ gîlî Mûsâ yî rû Ärônâ bê kî, "Ní ûfû òjîlâ Kûmû Övârî kâ trá." ⁴² Gô'dá gólîyî ê'béle bê rû trá Mûsâ yî gâlê dô Ärônâ bê rî, drîlîyî yîlî jâzó gôlê gûgû Övârî kâ ngâlâ, gô'dá gólîyî drí mbârâsâsâ ndrêzô rîlâ gûgû lîmô'â gô'dá kpá vô ſîlî-ři ngbângbâ Kûmû Övârî rî â'dô-â'dô kâ â'dô 'bá trá rî ndrêzô. ⁴³ Nîngâ sî, Mûsâ yî Ärônâ bê drí ngazó nîlî âdrêlê gûgû ândrá. ⁴⁴ Gô'dá nîngâ sî rî, Kûmû Övârî drí tâ âtázó Mûsâ drí kî, ⁴⁵ "Ní âdrê jêjê ró òjîlâ 'dî 'bá yí rû sî, tâlâ mâ trá 'e'â gólîyî ûfûlî lîfî dři lâ ngbâângbâno!"

ïtî rî, Mûsâ yî Ärônâ bê drí ngazó yîlî rîlâ tâ gîlî dři. ⁴⁶ Gô'dá Mûsâ drí ngazó tâ âtâlê Ärônâ drí kî, "Ní trô ngá lásî ilâ  kâ ânîkâ, nî gô ró lásî ilâ âtrôlê vô kôrônyâ zâ kâ rî ſi lési 'bâlê dři lâ ngá ãjî bê rî bê. Gô'dá 'wââ'wâ, nî ngá ró bê nîlî l'dî bê lâ òjîlâ 'dî 'bá yí ngâlâ, nñ'â lâ b'i Övârî kâ 'dîyî 'e' kâ â'dolé tâ ònjí âkô rî 'dâlê gólîyî tâsî, tâlâ Kûmû Övârî trá òmbâ ró, gô'dá ngá lâzé ònjí têtê â'dê trá." ⁴⁷ ïtî rî, Ärônâ drí tâ âtâlê trá 'dî ârîzô, gô'dá drîlâ ngazó ngá lásî ilâ  kâ âyîkâ trôlê râzó l'dî bê lâ filî òjîlâ gólîyî rû e'bé 'bá trá 'dî 'bá yí lâfâlê. Gô'dá gólâ ndrê bê kî ngá lâzé 'dî itô trá rî, drîlâ ngá ãjî bê 'dî âtrôzô 'bâlê lásî ilâ dři, gô'dá gólâ drí ngazó lâb'i Övârî kâ 'e' 'bá 'dîyî 'e'â â'dolé tâ ònjí âkô rî 'dâlê. ⁴⁸ Nîngâ rî, gólâ drí âdrêzô njûu gólîyî lêdré-lédré ró gô'dá ãvô ró rî 'bá yí lâfâlê, gô'dá ngá lâzé 'dî drí âdrêzô. ⁴⁹ Òjîlâ gólîyî ôdrâ 'bá rî 'bá yí rîlâ kûtû-mûdrî-ři-lâ-sû-ři-lâ-ngâ-kámâ nñj-ři-lâ-ři (14,700), 'dîlî rî ólâa gólîyî ôdrâ 'bá trá tâ gólâ Kôrâ kâ 'á rî 'bá yí kô. ⁵⁰ Gô'dá ngá lâzé 'dî âdrê bê trá rî, Ärônâ drí ngazó gôlê Mûsâ ngâlâ jô tîlî-ři gûgû kâ rî 'álâ.

Pîdrîgû Ärônâ kâ rî

17 ¹ Kûmû Övârî drí tâ âtázó Mûsâ drí kî, ² "Ní pê tâ òjîlâ ïsîrâ'lélê kâ rî 'bá yí drí pîdrîgû âfêlê nî drí mûdrî-ři-lâ-ři pîdrîgû âlô-âlô dři-'bá 'bâsûrû kâ drîgâ sî. Ní ïgî òjîlâ âlô rî rû lâ té pîdrîgû gólâkâ rî rû. ³ Gô'dá nîngâ sî, nî gô ró Ärônâ rî rû ïgîlî pîdrîgû 'bâsûrû Lâvî kâ rî kâ rî rû. Pîdrîgû âlô 'bâ'á âlô-âlô dři-'bá 'bâsûrû kâ vósî cé ſîfî. ⁴ Ní trô gólîyî gûgû gólâ ámâ â'dô drí rîzô rî 'álâ, gô'dá nî 'bá ró gólîyî sândukû tâ-drî lêlê kâ rî ândrá, vô má drí rîzô ámâ ûsûlî rî 'á. ⁵ Nîngâ sî, pîdrîgû òjîlâ má drí njûlî trá rî kâ â'dô bî lô'bâ'á mbâzô yî tâsî. ïtî rî, má âlô tâ gîgî òjîlâ ïsîrâ'lélê kâ ânî rû kâtí vósî cé 'dî 'bâ'á âcâlê  dûkû lâ 'á."

⁶ ïtî Mûsâ drí tâ âtázó òjîlâ ïsîrâ'lélê kâ 'dî 'bá yí drí, gô'dá dři-'bá gólîyîkâ âlô-âlô cé ſîfî drí pîdrîgû trôlê fêlê gólâ drí, pîdrîgû âlô-âlô 'bâsûrû 'dî 'bá yí 'ásî, pîdrîgû rî 'dî yí rîlâ ndrî mûdrî-ři-lâ-ři, gô'dá Ärônâ kâ rî 'bá kpá gólîyîkâ 'dî 'bá yí bê. ⁷ Gô'dá nîngâ sî rî, Mûsâ drí pîdrîgû 'dî 'bá yí ômvôzô 'bâlê ndrî gûgû 'álâ sândukû tâ-drî lêlê Kûmû Övârî kâ rî kâ ândrá.

⁸ Drîzô âzâ rî sî, Mûsâ õtîrî nñfîlî gûgû 'álâ rî, gólâ drí ndrêzô lâ kî, pîdrîgû Ärônâ kâ 'bâsûrû Lâvî kâ rî rû lâ sî rî lô'bâ bî, mbâ trá lñjîlî fôô bê, gô'dá kpá lô'wâ lôfôlê. ⁹ Nîngâ sî, Mûsâ drí pîdrîgû 'dî 'bá yí trôzô ndrî, gô'dá âl'dâzô lâ yî òjîlâ ïsîrâ'lélê kâ drí. Gô'dá òjîlâ rî 'dî 'bá yí drí ngá rû 'e' 'bá trá 'dî ndrêzô, gô'dá dři-'bá âlô-âlô drí pîdrîgû yî nyânyâ kâ trôzô. ¹⁰ Nîngâ sî rî, Kûmû Övârî drí tâ âtázó Mûsâ drí kî, "Ní 'bâ pîdrîgû Ärônâ kâ rî sândukû tâ-drî lêlê kâ rî ândrá, âlô rô sôzô rû lâ drî-mbîlî sôsô ró òjîlâ ïsîrâ'lélê kâ rû jâ 'bá trá Övârî rû rî yî drí kî, gólîyî â'dô ôdrâ'á, õzô tâ gîgî gólîyîkâ 'dî ââdrê kô rî." ¹¹ ïtî rî, Mûsâ drí tâ 'dî 'ezó õzô Kûmû Övârî drí 'bâlê trá rî kâtí.

¹² Gô'dá nîngâ sî, òjîlâ ïsîrâ'lélê kâ drí ngazó tâ âtâlê Mûsâ drí kî, ¹³ "Özô òjîlâ âzâkâ gólâ âcâ 'bá ânyî gûgû lágatî rî ñcâ kó trá drâlê ïtî rî, pávô âzâ yû'dâwâ âmâ drí ngá pâzó õdrâ 'ásî. 'Dîlî gô'dá trá rîlâ õdrâ pá  dûkû âmâkâ rî 'dî."

Lôsī dří-'bá körönyā zā kâ rî 'bá yí kâ gõ'dá 'bãsúrú Lávī kâ rî 'bá yí bē

18 ¹Kúmú Óvárí drí tā átázó Árónā drí kī, “Ānī ání mvá yí bē gō'dá kpá āní â'dó 'bá bē 'bāsúrú Lávī kā 'ásí rí'rá ȳyí r̄dī vó ndrē 'bá ró vō gólā má drí r̄zó r̄lī 'á lâ Ƚōzō jó ámákâ kátí r̄ kâ. Tā tā Ƚnjí 'élē tolâ r̄ kâ, ngātā tā Ƚnjí 'élē dř̄-'bá körönyā zā kâ r̄ rú r̄ kâ r̄ áyé trá 'dó āní drígá. ²Ní âtrō ání áró Ƚzâ 'bá yî ágô ró â'dó 'bá 'bāsúrú Lávī kâ ró r̄ yí ání mvá ágô ró r̄ yí bē, Ƚōzō ní Ƚtíří r̄lī lâ'bí gólâ lósi dř̄-'bá körönyā zā kâ r̄ kâ 'élē gügü gólâ tā-dř̄ lělē Óvárí kâ r̄ kâ ágálé r̄. Tótó Árónā yî r̄dī Ƚzowá lâ yí bē r̄l'á lâ'bí 'dī 'élē, gō'dá áró Ƚzâ r̄ 'bá yî â'dó ȳyíkâ 'bâ'á tótó gólýyí pälé.

³ Özō gólyíy āzā 'dī 'bá yí á'dō rí'á áni pā'lá rí, gólyíy l̄fí drí mbälé íyí rú dódó. Á'dó kô gólyíy drí drí dölé ngá álô vō körönyä zā kâ 'á rí drí'í ngäätä filí vō gólyâ ámâ ififí kâ rízó rílí rí 'á, tälâl á'dô áñi 'bâ'á ôdrälé ngebä. ⁴ Gólyíy á'dó 'bá bê 'bäsürú Láví kâ rí 'ásí rî á'dô íyí áni pâ'á gügû tâ-drí lélë Övârí kâ rí kâ rí vó lâ ndrëlé, gõ'dá gólyíy á'dô íyí ásí'á tótó ní ányí ní lägätí. ⁵ Gõ'dá áñi áni mvá yí bê rí á'dô íyíkâ lâ'bí gólyâ gügû má drí rízó rílí rí kâ 'dâ'á ní, gõ'dá kpá lâ'bí gólyâ vō körönyä zä kâ rí kâ bê drí-'bâ körönyä zä kâ rí yí ró. Özō ní äøyí tâ 'bâ'bâ ámákâ 'dî kô rí, má icá gõ'dá kô á'dölé ömbä ró öjilä Ísïrä'lé kâ bê ó'dí.

⁶ Mâ, ámâ ífífí njí ánî áró 'bâsúrú Lävî kâ 'ásí 'dî 'bá yí nî â'dólé ngá 'ě 'bá ró ánî pâlé lôsí drí-'bá kôrõnyâ zâ kâ kâ 'á. Má njí góliyî â'dólé ïyíkâ ngñi lôsí 'dî 'érë lâ 'á. ⁷ Gô'dá ánî ánî mvá ãgô ró rî yí bê rî â'dô ïyíkâ lôsí drí-'bá kôrõnyâ zâ kâ rî kâ 'ě'á nî vō gólâ má drí rízó rílî rî 'álâ vō gólâ rízó kôrõnyâ zâlé rî 'á. Má fê lôsí 'dî trá ní drí ngá fefê ró. Özô òjílâ ázâ ngñi lâ ró ââcâ trá ânyî vō gólâ lânjâ ró 'dî lâgatî rî, ââ'dô fû'á lâ vôle."

⁸D'ñi vósí rí, Kúmú Óvárí drí tā átázó Ìrónā drí kī, "Mâ ámâ ífífi 'bã âní trá â'dólé ngá fẽfẽ òjílã drí rí'á félã má drí rí drí'lí. ⁹⁻¹⁰ Ngá fẽfẽ 'dî 'bá yí ūrûkâ lâ ní drí zálé kô rí 'bá yí, má fẽ trá ní drí ngá nyanyâ ãníkâ ró. Òzõ òjílã òfè  drúgú trá má drí ngá fẽfẽ ró tâ 'bã'bã Óvárí kâ rí  njí ákô lâ tâsí, ngâtá ngá fẽfẽ gólâ tâ  njí 'elé  zí- zí drí rí tâsí rí  dî yâ rí, ní nyâ ání mvá ágô ró rí 'bá yí bê. Gô'dá rí tâ  vî ání drí'lí sî kô kî, ófè ngá rí 'dî 'bá yí má drí ngá fẽfẽ ró.

¹¹ “Gō'dá ngá âzâ 'bá yî ndrî rî'á félâ má drí ngá fëfë ró góliyî ìngâ-ìngâ sî ûrû vô kôrõnyâ zâ kâ rî ândrá rî, má fë góliyî trá ní drí ngá nyãnyâ ãníkâ ró. Gõ'dá õjílâ áníkâ 'bâ kâ rî 'bá yî ònyâ ïyî ndrî, õkó 'í ngâtá ãgô 'í yâ rî, gõ'dá góliyî drí â'dolé ngbângbâ â'dô tâ 'bâ'bâ ámákâ rî vó ró.

¹²“Gōdá ngá ázâ dří-káká gólâ dō ngá lō'wá kâ 'áši, ōdrá gōdá ădrúgú gólâ őjílā drí fělé má drí rí, má fě trá ăní drí őjílā ăníkâ 'bâ kâ bê kpákâ ălô. ¹³'Dří rí'á ngá tăndí lăvū 'bá kôrô ngá őjílā drí 'élé ȳí drí sî rí kâ fělé má drí rí őjílā ăníkâ 'bâ kâ rí 'bá ȳí drí ngálé 'dó nyâlâ, gōdá rí, lě gólýi drí á'dólé ngebángbá tâ 'bâ'bâ ámákâ rí vó ró. ¹⁴Ngá ndří őjílā drí rí'á fělâ má drí rí, rí'á ăníkâ ȳdî.

^{15–18} “Mvá drí-kákþ ðjílā drí fílī ngátá körönyā drí fílī ní góglâ félé trá má drí rí rí'á áníkâ í'dí. Özô kpálé á'dô Ȑfí 'í ngátá kábílþkí 'í ngã Ȑndrí 'í yã rí, áâ'dô fü'á lâ ngá fëfë ró má drí. Gõ'dá ãrí lâ dãzó võ körönyä zã kâ drí, gõ'dá dô lâ zázó drí lâ. 'Dí' rí á'dô ámâ 'bã'á á'dólé áyikõ ró. 'Dí' vósí rí, á'wá lâ 'dí gõ'dá trá ãníkâ í'dí nyälé, nyé özô ãní drí rí'í á'wá bã gõ'dá párá'bú lâ drí-ágó lésí rí bê góglâ ìngálé trá má drí võ körönyä zã kâ ándrá ngá fëfë ró rí kâ nyälé rí tí. Gõ'dá rí körönyä ázâ 'dí 'bá yí gõ'dá kpá 'dýiyimvá yí bê rí, özô Ȑcâ Ȑyí trá párá álô rí, lípí lâ yí gõ'dá tí 'bá lâ yí bê rí á'dô Ȑyí gí'á lâ Ȑyí láfâ sî lögölé Ȑyí drí. Láfâ 'dí länjí lâ rí'á gärámä nyâ'dí-rí-drí-lâ-ngâ-mûdrí ádî sîlívâ ró rí 'ásí.

¹⁹ Áwô, ngá ndrí Ȑjílā drí félé mâ Óvârí drí ngá fëfë ró rí, má fë trá ní drí áñi ózowá yí bê. 'Dí' rí'á tâ-drí lélê 'í ámâ láfálé 'á ní bê zââ gbádú.”

²⁰ Gō'dá Ôvârî drí tā âtázó Ærónâ drí kī, "Nî drí-'bá kôrõnyâ zâ kâ ámákâ, má ícâ kô "b  dř   ţ  z  k   f  l   n   dr  . G  d   n   ic   kp   k   g  l   o  j  l   Ÿs  r  l  'l  l   k   d  r  g   s  , t  l  l   r  n  m   a  m   l  f  l  l   n   b  e   r  '   að r  t   l  l  v  u   tr   k  r  . G  d   n  g  á n   dr   '  '   að u  s  l  l   r   i  y  k   t  t  t   m   l  d  . ²¹ G  d   a  l  d   'b  s  r  u   L  v  i   k   a  z   'b  a   y  i   að'  d   'b  a   y  i   k  o   dr  -'  b  a   k  r  o  n  y   z   k  r  o   r  i   y  i   t  s  i   r  , o  z  o   o  j  l  l   o  f  e   n  g  á f  f  e   g  l  l   a  l  o   m  u  d  r   '  a  s  i   r  t   má dr   dr  -n  g  á g  l  i  y  k   '  a  s  i   r  , má að'  d   a  l  o   m  u  d  r   '  a  s  i   '  d  f  '   a  g  l  i  y   dr  l  o  s  i   g  l  i  y  k   r  l  '   a  l  á   má dr   g  g  u  u   ám  k   r  '   að '  d  i   t  s  i  .

²² “Kpá rí’á tótó góliyí ‘bäsúrú Láví kâ rí ‘bá yí ‘ásí rí ‘dí ‘é ‘bá bê ȫyí ácálé ȫnyí gūgū ámákâ rí lágatí rí. Özö ã’dô ȫtí kô rí, ȫjílā rí ‘dí ‘adô drä’á. ²³ ‘Bäsúrú Láví kâ rí ‘bá yí ‘adô ȫyí lösí ‘e’á tótó nñ vñ ‘dí ‘á, gõ’dá tã ȫnjí ‘o’ê rû vñ ‘dí ‘á rí, tã lâ ‘e’á ‘elâ rí kpá trá ‘dó góliyí drígá. ²⁴ ‘Dí’ rí’á tã ‘bã’bã ámákâ ‘dí zãä gbádú. Gõ’dá rí, má icá kô ‘bädri félé ‘bäsúrú Láví kâ rí drí.”

²⁵ Gō'dá Kúmú Óvárí drí tā âtázó Músä drí kī, ²⁶ "Ní â'dâ 'bãsúrú Lávī kâ rī 'bá yí drí kī, gólíyî drí âlô mûdrí 'ásí ngá ndrí gólíyî drí rī'á ûsulâ âlô mûdrí 'ásí â'dó 'bá ngá fẽfẽ ró má Kúmú drí rī kâ rī 'bá yí kâ gólíyî drí lôgôlâ kpá ngá fẽfẽ ró má drí. ²⁷ Má â'dô ngá fẽfẽ 'dī tâ-drí lâ kõ'á kpá õzõ ngá fẽfẽ gólâ õjílâ drí rī'á félâ má drí õzõ  drúgú drí-kákâ  drá bê rí tí. ²⁸ Gõ'dá nî trõ ngá fẽfẽ gólâ má drí rī félê Áróna drí-'bá kôrõnyâ zâ kâ ró rí drí. ²⁹ Õjílâ Lávī kâ rī 'bá yí âafé ngá gólíyî â'dó 'bá tândí ró kôrô ngá 'dī 'bá yí 'ásí rí  dî má drí. ³⁰ Õzõ nî  fē ngá sú 'bá kôrô rí  dî má drí rí, 'dî rí â'dó 'bâ'á nyé õzõ gólíyî drí ngá dñi-kákâ ngá gólíyî drí 'élé nî rî férê  dî rí kâtí. ³¹ Gólíyî â'dô gõ'dá ngá fẽfẽ félê 'dī 'bá yí  mbükü lâ yí nyâ'á ngbá 'âdô ró bê drí'â ró gólíyî drí lôsí gólíyî drí rī'á  lâ gûgû ámákâ 'á lâ rí tâsí. ³² Õzõ gólíyî  rí zââ rī'á ngá gólâ sú 'bá kôrô rí félê  dî má drí rí, gólíyî icá kô tâ  njí 'élé. Gõ'dá gólíyî icá kpá kô drâlé ngá rī'á félâ má drí ngá fẽfẽ ró rí nyânyâ lâ tâsí."

Tā ngá fēfē kâ â'dózó bê ngbángbá tā 'bā'bā Ôvârí kâ vó rô rî

19 ¹Gõ'dá Ôvârí drí tã âtázó Músã yî drí Ārónã bê kĩ, ²"Nĩ â'dâ lã'bí gólâ má drí tã lâ 'bälé ojílã drí 'élé rí gólyi
drí nõtí. Gólyi yââtrô ȫtì jõrã kâkâ gólâ rú'bá bê lûwâ-lûwâ rí, 'dñi ngá ȏnjí âzâ ãkó yí rú, gõ'dá kpá rí 'é dré lôsí

^kLāfā 'dī â'dō īcā'á fēlé ōjílā lōsī 'ě 'bá párá njî-káziyá rî drí.

rīzó ngá 'wälé rī kō ámvú 'álâ. ³ Nī lōfō ̄tī rī 'dī vólé tāyā 'ásī ájílī drī-'bá kōrōnyā zā kâ rú bē Ělīyézā rī drí, gólâ ūfū ró tólâ. ⁴ Gō'dá Ělīyézā ̄bā yí drī mvá ̄tī 'dī ̄arí lâ 'á, gō'dá vñlî gôlé gûgû rû ê'bé kâ rî ngálâ ró ândâlâ nñj-drī-lâ-rî. ⁵ Gō'dá ̄ojílâ ̄azâ ̄dô ̄tī 'dī zâ' gólâ rî ̄lñfî drī 'á nñngá ngbá vólé, gómbéré lâ yî, ̄wá lâ yî ̄arí lâ yî gô'dá zé lâ yî bê ndrī. ⁶ Gō'dá drī-'bá kōrōnyā zā kâ 'dī ̄dô fê gólâ zñlî sëdérôlē rî gárâ lâ gô'dá kpá ̄azâ zñlî hísopô rî bê vñ'á lásí 'dī 'á 'dñwâg bâgô kâkâ bê. ⁷ Gō'dá drī-'bá kōrōnyâ zâ kâ 'dī drí itâ íyíkâ jízó íyî rú' bâ yí bê ngbá ̄lmvû sî. Gō'dá gólâ òggô ró tâyâ 'álâ. Dñr rî, gólâ ̄icâ dré kô ̄d'lé ngbângbâ ámâ ̄lñfî drī 'á, té ̄ozô ̄ocâ trá lñnjátulî bê rî ̄dî. ⁸ Gō'dá ̄ojílâ gólâ ̄tî 'dî zâ' bâ rî drí 'élâ kpá té ̄itî.

⁹ "Gō'dá 'dñr vósí rî, ̄ojílâ ̄azâ ̄dô 'bá ngbângbâ ámâ ̄lñfî drī 'á rî, ̄dô fô'á tâyâ 'ásî, gô'dá áâ'dô ófô lñsî zâlê 'dî kâ ámvó'á, gô'dá nñ'á 'bâlâ vñ ̄azâ 'á kpá tâyâ 'ásî ̄ivî 'álâ. Ófô 'dî ̄dô rñ'á njâa ̄ojílâ drí rñ'á ômvôlâ ônjâlê ̄lmvû sî rñzô lâ'bí ̄azâ 'bâ yî 'dîyî 'bâ kâ ̄d'lé ngbângbâ Ôvârî rî ̄lñfî drî 'á rî 'élâ, té ófô 'dî drí ndêzô. ¹⁰ Gō'dá nñngá sî rî, ̄agô gólâ nñ 'bâ ófô ámvôlê 'dî drí kpá itâ íyíkâ jízó, gô'dá gólâ ̄icâ kpá kô ̄d'lé má ̄lñfî ngbângbâ té bñuú lñnjátulî bê. Nôô rñ'â tâ 'bâ'bâ 'l ̄ojílâ ̄Isírâ'élâ kâ drí gô'dá kpá ̄ojílâ lñdî rî 'bâ gôlyi ̄lafálê rî 'bâ yí bê zââ gbâdú.

¹¹ "Tâ 'bâ'bâ ̄azâ rñ'â nô. ̄ojílâ gólâ drí dô 'bá trá ̄avô rú rî, ̄icâ kô ̄d'lé ngbângbâ tâ 'bâ'bâ ámâkâ vó ró, té kâyî nñj-drî-lâ-rî vósí rî ̄dî. ¹² Lé gôlyi ̄drí íyî jílî kâyî nñ'á gô'dá kpá kâyî nñj-drî-lâ-rî rî 'á ófô ônjâlê ̄lmvû sî 'dî sî. 'Dñr rî, gólâ drí gôzô ̄d'lé ngbângbâ ámâ ̄lñfî drî 'á. ̄ozô gólâ ̄o'ê 'dñr kô rî, gólâ ̄icâ kô ̄d'lé ngbângbâ. ¹³ ̄ojílâ gólâ lñ'bí 'dî 'dâ 'bâ kô drí dôdô ̄avô rú rî vósí, gô'dá nñ 'bâ gûgû rû ê'bé kâ 'álâ rî, 'ê gûgû rû ê'bé kâ 'dî kpá trá ̄d'lé kô ngbângbâ Ôvârî rî ̄lñfî drî 'á. Tâ 'dî tâsí rî, ̄ojílâ rî 'dî áâ'dô jô'â lâ jéjé rô ̄orî ̄Isírâ'élâ kâ rú sî, tâlâ gólâ 'dâ lñ'bí gólâ rñzô ngbângbâ rî kô.

¹⁴ "Tâ 'bâ'bâ ̄azâ kpá bê rñ'â nônti. ̄ozô ̄ojílâ ̄azâ ̄odrâ trá gûgû 'á rî, ̄ojílâ gôlyi ̄bâ 'bâ gûgû gólâ drí drâzô 'á lâ 'dî, gô'dá kpá gôlyi ̄fî 'bâ gûgû 'dî 'á kôtrô ̄avô 'dî drí drâlê vósí rî 'bâ yí bê rî, ̄icâ íyî kô ̄d'lé má ̄lñfî ngbângbâ bñuú kâyî nñj-drî-lâ-rî vósí. ¹⁵ Gô'dá límvô gôlyi ̄nñngá 'dî 'bâ yí ̄igâ yí bê fî lâ yî âkôlé kô rî 'bâ yí ̄icâ íyî kpá ̄d'lé ngbângbâ kô. ¹⁶ Gô'dá kpá ̄ojílâ ̄azâ gólâ drí dô 'bâ bê ̄avô gólâ fñlî drî-fê sî rî rú ngâtâ ̄avô drâ 'bâ ngá lñzé sî rî ̄dî yâ rî, ̄ozô ngâ ̄ojílâ ̄odô drí ̄avô fâ rú ngâ lô'dé rú yâ rî, ̄ojílâ 'dî ̄icâ kô ̄d'lé má ̄lñfî ngbângbâ té bñuú kâyî nñj-drî-lâ-rî vósí.

¹⁷ "Ití rî, ní drí ófô gólâ ̄tî zâlê trâ nâ kâ rî âtrôlê 'dî rñzô ̄ojílâ 'élê ̄d'lé ngbângbâ 'dî rô. ¹⁸ Ní 'ê nônti, ní dâ ̄lmvû ófô 'dî 'á sâánî 'á, ̄ojílâ ̄azâ má drí ndrêlê má ̄lñfî ngbângbâ rî ̄dô fê zñlî hísopô rî gárâ lâ âtrô'á sôlê ̄lmvû sâánî 'á 'dî 'á, vñzô lâ gô'dá gûgû 'dî drî 'álâ. 'Dñr rñ'â gûgû gólâ ̄ojílâ drí 'bâzô 'álâ ̄avô bê rî drñfî, gô'dá kpá vñzô lâ ̄ojílâ gólâ drí dô 'bâ trá ̄avô ngñngî rú rî, ngâtâ ̄avô fâ 'l ngâ lô'dé 'l yâ rî rú. ¹⁹ ̄ojílâ 'dî drí tâ 'dî 'élê ití kâyî nâ lâ rô rî 'á, gô'dá kpá nñj-drî-lâ-rî rî 'á gô'dá itâ jíjî gólâkâ vósí ngâtâ rú' bâ jíjî ̄lmvû sî rî vósí rî, ̄ojílâ rî 'dî drí gôzô ̄d'lé ngbângbâ lñnjátulî bê.

²⁰ "Ozô ̄ojílâ ̄azâ ̄injî lñ'bí 'dî kô rî, ̄ocâ gólâ rî lñfâ vólé ̄ojílâ ̄azí 'ásî, tâlâ gólâ ̄dô kô ngbângbâ má ̄lñfî. Gólâ rî tâ ̄onjí 'êlê rñzô filî gûgû rû ê'bé kâ rî 'á gô'dá 'ê gûgû rû ê'bé kâ kpá trá ̄d'lé kô ngbângbâ má Ôvârî rî ̄lñfî drî 'á. ²¹ 'Dñr rñ'â tâ 'bâ'bâ ámâkâ 'dî ̄ojílâ ̄Isírâ'élâ kâ rî 'bâ yí drí zââ gbâdú. ̄ojílâ gôlyi ̄lmvû ófô bê 'dîyî jî kâ 'dî vñ 'bâ rî ̄dô kpá ̄yî itâ íyíkâ jíjâ, gô'dá ̄icâ ̄yî kpá kô ̄d'lé má ̄lñfî ngbângbâ té bñuú lñnjátulî bê. ²² Ozô ̄ojílâ ̄alô ̄dô 'bâ kô ngbângbâ rî ̄odô ngâ ̄azâkâ ̄alô trâ rî, ngâ rî 'dî ̄dô kpá kô ngbângbâ. Gô'dá ̄ozô ̄ojílâ ̄azâ ̄odô ngâ rî 'dî kpá trâ rî, gólâ ̄icâ kpá ̄d'lé ngbângbâ kô té bñuú lñnjátulî kâyî 'dî kâ rî sî."

Tâ gôlyi ̄rû 'ê 'bâ Kâdésâ 'álâ rî

20 ¹ Pârá drî-kâkâ 'á rî, ̄ojílâ ̄Isírâ'élâ kâ ndrî drí ngâzó nñlî vñ ̄ágângbêlê Zínâ kâ rî 'álâ gô'dá gôlyi ̄drí tâyâ 'dîzô Kâdésâ 'á. Gô'dá nñngá rî, Mîrîyámâ drí ngâzó drâlê gôzô gólâ rî 'bâlê 'bû 'á.

² Vñ rî 'dî 'á tólâ rî, ̄lmvû yû drîlyi ̄tâyâ 'dîrî 'dî 'á. Ití rî, ̄ojílâ drí ngâzó rû ê'béle gbaâ Mûsâ yî rú sî Arónâ bê. ³ Gô'dá rñzô tâ gîlî gôlyi ̄bîlî kî nñ rî, "Tí 'dô ̄dô'á trâ gbo tñndí rô, ̄ozô mñ ̄odrâ trâ kô gûgû Kûmû Ôvârî kâ ândrâ 'á 'dñwâg ámâ ̄azí-̄azí ̄Isírâ'élâ rô 'bâ yí bê rî. ⁴ Nî âtrô ámâ kô vólé ájílî vñ ̄ágângbêlê nô 'á ̄dô tâsí yâ? Tâ lâ kî cé mñ ̄odrâ rô bê nñngá kôrônyâ ámâkâ 'bâ kâ rî 'bâ yí bê yâ? ⁵ Nî âtrô ámâ kô vólé Máisirî 'ásî ̄dô tâsí ájílî vñ ̄izâ kôkô kâ ngâ-̄ařú drí mbâzô 'á lâ kpá kô'dâwá nô 'á yâ? ̄adrûgú 'á lâ kpá yû fê lñ'wâ bê. Gô'dá ̄lmvû ̄azâkâ mvñlî rî kpá yû'dâwâ." ⁶ Ití rî, Mûsâ yî Arónâ bê drí ngâzó nñlî vólé ̄ojílâ rî 'dî 'bâ yí rú sî, gô'dá nñ'á ̄adrâlê gîfâ firî gûgû 'álâ rî 'á. Nñngá rî, gôlyi ̄drí ngâzó drî ̄asolé ̄inyákú drñfî. Gô'dá vñ ̄i kâdâ-kâdâ Kûmû Ôvârî rî ̄dô kâ rî drí vñ ̄iwázó gôlyi ̄drñfî.

⁷ Gô'dá nñngá sî rî, Kûmû Ôvârî drí tâ âtázó Mûsâ drí kî nñ rî, ⁸ "Ní trô pñdrîgû gólâ Arónâ kâ ̄dô 'bâ sñndukû tâ-drî lñlê kâ ândrâ 'á 'dî, gô'dá nñngá sî rî, ̄anî Arónâ bê nñ ê'bé ̄ojílâ 'dî 'bâ yí 'bû. Gôlyi ̄ândrâ nñngá, ní âtâ rô bê tâ kûnî úngû ânyî nñ drí. Gô'dá ̄lmvû ̄dô ̄utú'á 'á lâ sî. Ití lâ 'dî rô rî, ní ̄dô ̄icâ'á ̄lmvû lñfôlê kûnî úngû rî 'dî 'ásî ̄ojílâ drí, gôlyi ̄drí gô'dá kpá kôrônyâ gôlyi ̄kâ 'bâ kâ drí mvñlî." ⁹ Nñngá sî, Mûsâ drí ngâzó nñlî gô'dá pñdrîgû 'dî ̄atrôlê ̄ozô Kûmû Ôvârî drí tâ lâ 'bâlê trâ rî kâtî.

¹⁰ Nñngá sî, gôlyi ̄Arónâ bê drí ngâzó ̄ojílâ 'dî 'bâ yí ê'béle ndrî kûnî úngû 'dî lñgâtî. Gô'dá Mûsâ drí ngâzó tâ âtâlê gôlyi ̄drí ̄ombâ sî kî nñ rî, "Nî ârî drê tâ, ̄anî rû jâ 'bâ trâ ânyâ rô nô 'bâ yî! Má ̄dô ̄icâ'á kô ̄lmvû lñfôlê kûnî úngû nô 'ásî ̄anî drí yâ?" ¹¹ Nñngá sî, Mûsâ drí pñdrîgû ̄ingâzó ̄urû gô'dâ kûnî úngû 'dî cæzô ̄dî sî lâ ândâlâ rî, gô'dá ̄lmvû ândrê drí rñzô ̄adilî kûnî úngû rî 'dî 'ásî hñwâ hñwâ, gô'dâ ̄ojílâ kôrônyâ ̄yíkâ 'bâ kâ bê ndrî drí mvñzó lâ.

¹² Gô'dá Kûmû Ôvârî drí ngâzó ̄lñfî ̄ifolé ̄onjí lâ rô Mûsâ yî drñfî Arónâ bê, tâ gôlyi ̄drí kûnî úngû cæzô pñdrîgû sî ̄lmvû tâsí ̄ojílâ drí 'dî tâsí, tâlâ Ôvârî lñ Mûsâ ̄aatâ rô tôtó tâ ̄dî kûnî mvâ 'dî drí. Gólâ kî gôlyi ̄drí rî, "Tâlâ ̄anî tâ lñlê

¹ 20.1 ̄ojílâ ̄Isírâ'élâ kâ rî 'bâ yí rî ̄yî ̄itôlê pârá lñlê pârá sû ámâkâ rî rú sî.

ãkó rôô má 'á gõ'dá ámâ ìnjîzô kô øjílâ Ÿsírâ'élê kâ ândrá rî, nî îcá gõ'dá kô 'dêlé gólyî ândrá nîzô filí võ gólâ má drí tâ lâ 'bâlé trá fêlé gólyî drí rî 'álâ.'¹³

¹³ Tâ rí 'dî 'ê rû Mêrîbâ ^málâ, võ gólâ øjílâ Ÿsírâ'élê kâ drí rîzó tâ gílî Kúmú Ôvârí rú, gõ'dá Ôvârí drí â'dázó lâ gólyî drí kî, gólyî ^ñinjî ÿyî yî.

Tâ gólâ kúmú ángî Ÿdómô ⁿkâ drí gâzó dô øjílâ Ÿsírâ'élê kâ âyélé lâyvûlî rî

¹⁴ Nîngá sî, Músâ drí lâjô'bá yî jõzó Kâdésâ lésí kúmú ángî Ÿdómô kâ rî ngálâ. Gólyî kî kúmú ángî 'dî drí rî, "Tâ âtî-âtî nô rî'á ánî áró 'bâsúrû Ÿsírâ'élê kâ rô rî 'bá yî ngá lésí. Ní nî tâ âmbâ-âmbâ ámâ drí ȝâlî ȝâmâ drí ȝâlî rî 'bá yî trá."

¹⁵ Gõ'dá nî nî kpá lâfî gólâ ámâ á'bîyâ yî drí nîzó trá Mâsîrî 'álâ, võ gólâ ámâ drí rîzó trá 'á lâ ndrô dûû sî rî. 'Dî ȝjílâ Mâsîrî kâ drí ámâ á'bîyâ yî lô'ezó ámâ bê rî. ¹⁶ Gõ'dá mâ ngô âwó trá Kúmú Ôvârí drí ngá pâpâ tâsî. Gólâ ârî âwó ámâ drí ngôlé 'dî trá, gõ'dá drílâ mälâyíkâ íyíkâ gólâ ámâ lôfô 'bá vólé Mâsîrî 'ásî rî âjôzó. Ngbâângbânô rî, ámâ trá rî'á Kâdésâ 'á,   -drí 'bâdrî   nâkâ rî kâ 'á. ¹⁷ Kúmú ángî, mâ ndrê fî ánî rû'bá, nî lë tâ?drí ámâ drí lâyvûzó kôrô 'bâdrî   nâkâ nô 'ásî. Ámâ cù rî'á   tî   mákâ bê   câ kô lâfî   vîlî nîlî filí ámvú   nâkâ rî 'bá yî 'ásî, gõ'dá mâ îcá kpá kô   mvû óró   nâkâ rî 'bá yî 'ásî rî mvûlî. Mâ â'dô lâfî   ndrê rî êdrê'á zââ   dî, té   mâ drí lâyvûzó vólé 'bâdrî   nâkâ rî 'ásî."

¹⁸ Gõ'dá nîngá sî rî, kúmú Ÿdómô kâ drí ngâzó tâ-drî lôgôlé kî, "Má gâ trá dô   nâ drí lâyvûzó kôrô ámâ drí 'bâdrî 'ásî.   zô nî uûjû trá   tî rî, mâ â'dô   fô'lâ 'dêlé   nâ drí   ajû bê."

¹⁹ Bê trá   tî rî,   jílâ Ÿsírâ'élê kâ drí tâ âtázó kî, "Mâ â'dô rî'á tôtó lâfî   ndrê drí, gõ'dá   zô ámâ ngâtá kôrônyâ ámákâ rî 'bá yî   mvû   mvû   zâkâ   nâkâ trá rî, mâ â'dô drí f  'á   nâ drí tâ lâ sî, ngá ndrî ámâ drí lêlê rî rî'á cé lâyvûlî kôrô 'bâdrî   nâkâ nô 'ásî tâ   dî sî."

²⁰ Gõ'dá nîngá sî, kúmú Ÿdómô kâ 'dî drí kpá tâ íyíkâ   lô lâ 'dî ândázó   dî kî, "Má gâ trá dô!" Gõ'dá drílâ ngâzó nîlî   ajû 'bû 'bá íyíkâ rî 'bá yî bê, mîlâ rû   súlî   jílâ Ÿsírâ'élê kâ bê. ²¹ Tâlâ   jílâ Ÿdómô kâ lêe kô   jílâ Ÿsírâ'élê kâ âyélé lâyvûlî kôrô 'bâdrî   yíkâ 'ásî rî drí rî,   jílâ Ÿsírâ'élê kâ drí   yî dîzó gõ'dá ngâzó nîlî kôrô lâfî   zâ 'ásî.

  drâ   rónâ kâ rî

²² Nîngá sî,   jílâ Ÿsírâ'élê kâ kâkârâ drí ngâzó   yî Kâdésâ rî âyélé gõ'dá nîzó câlé únî zîlî Hórô rî 'álâ, ²³   nyî   s  -drí Ÿdómô kâ rî rû. Tôlâ rî, Kúmú Ôvârí drí tâ âtázó Músâ drí kî nî rî, ²⁴ "  rónâ îcá kô nîlî filí 'bâdrî gólâ má drí tâ lâ 'bâlé trá fêlé Ÿsírâ'élê drí rî 'álâ, gólâ bî 'e'á nîl'â drâlê, tâlâ   nâ kpârâtî jâ rû trá tâ 'bâ'bâ ámákâ Mêrîbâ 'álâ rî rû. ²⁵   tî rî, nî drí   rónâ yî mvâ lâ   lîyézâ bê bûûû únî Hórô rî drí 'álâ. ²⁶ Gõ'dá tôlâ rî, nî ângî ró bê   tâ   rónâ kâ kôrônyâ zâ kâ Ôvârí drí kûndrû-kûndrû 'dî vólé, gõ'dá nî sô ró bê mvâ lâ   lîyézâ rú.   rónâ bî 'e'á nîl'â drâlê tôlâ." ²⁷ Nîngá sî rî, Músâ drí tâ 'bâ'bâ gólâ Kúmú Ôvârí drí 'bâlé trá 'dî 'e  zó té   tî. Gólyî ngâ   yî trá nîlî bûûû únî Hórô rî drí 'álâ   jílâ ndrî   fî drí 'á. ²⁸ Gõ'dá Músâ drí   tâ   rónâ kâ kôrônyâ zâ kâ Ôvârí drí kûndrû-kûndrû 'dî ângîzó trôlê âsâlê   lîyézâ rú. Tôlâ únî Hórô 'dî   pírî lâ 'álâ rî,   rónâ drí drâzó, gõ'dá Músâ yî   lîyézâ bê drí ngâzó   rîlî âgôlé vûdrî 'álâ. ²⁹ Gõ'dá   jílâ kâkârâ drí nîzó lâ kî,   rónâ drâ trá. Gõ'dá gólyî drí   zâ lâ 'e  zó pârâ   lô sî.

Tâ   jílâ Ÿsírâ'élê kâ drí   jílâ   râdâ kâ rî 'bá yî p  zó ndrî rî

21 ¹ Kúmú ángî   râdâ kâ Kânánâ 'álâ rî, ârî bê kî'á nî,   jílâ Ÿsírâ'élê kâ trá rî'á   nâ   yî kôrô lâfî   târímâ kâ 'ásî rî, drílâ ngâzó 'dêlé gólyî drí   ajû bê gõ'dá gólyî   rûkâ   rûzó. ² Nîngá sî,   jílâ Ÿsírâ'élê kâ drí lâtâtrítrí   trizó Kúmú Ôvârí drí kî nî rî, "  zô nî   ayê ámâ fî   jílâ 'dî 'bá yî p  lê   ajû sî rî, mâ â'dô gólyî   fû'á ngbâ vólé   jârbâ   ndrê   ndrê gólyíkâ rî 'bá yî bê, gõ'dá ngâ gólyíkâ bê. Mâ îcá kô 'bâlâ   dôlê ámákâ rô." ³   tî rî, Kúmú Ôvârí drí tâ gólyíkâ 'dî ârîzó gõ'dá gólyî pâzó   jílâ   râdâ kâ pêlê.   tî,   jílâ Ÿsírâ'élê kâ drí gólyî   fûzó zââ ngbâlâ   jârbâ   ndrê   ndrê gólyíkâ rî yî bê, gõ'dá   jílâ Ÿsírâ'élê kâ drí võ rî 'dî rû lâ   zîzó Hôrómâ. ⁰

Lîndrî   nî kâ gólâ êdélé   dî 'ásî rî

⁴ Nîngá sî rî,   jílâ Ÿsírâ'élê kâ drí ngâzó nîlî   yî vólé únî Hórô rî rû sî kôrô lâfî nî 'bá lôngbôkô zîlî   gábâ rî 'ásî rî 'álâ, tâlâ lâyvûzó bê 'bâdrî Ÿdómô kâ rî rû sî. Gõ'dá lâfî 'á rî,   jílâ drí fî   tû-  tû gólyî drí rî'á trá   tû lâ rî âyézó. ⁵ Gõ'dá gólyî drí ngâzó   yî tâ âtâlê Ôvârí yî rû Músâ bê. Gólyî gî tâ trá kî, "Nî   trô ámâ kó vólé Mâsîrî 'ásî   nîlî ôdrâlê vô 'álâ   gângbêlê rô, ngâ nyânyâ   mvû bê drí   dôzó yû nô 'á   dô tâsî yâ? Mâ îcá gõ'dá kô   zâ-kôkô ngâ nyânyâ   nîjî kâ   tûlî!" ⁶ Gõ'dá bê trá   tî rî, Kúmú Ôvârí rî 'álê drí âdrâzó   jílâ Ÿsírâ'élê kâ 'dî 'bá yî rû, gõ'dá drílâ   nî gî bê   gâlâhâ rî 'bá yî   jâzó   jílâ 'dî 'bá yî lâfâlé, gõ'dá   nî drí   ambâ lâ yî âgâzó ôdrâlê. ⁷ Gõ'dá nîngá sî rî,   jílâ rî 'dî 'bá yî lâkí 'bá trá tâkô rî yî drí ngâzó   nîlî Músâ ngâlâ gõ'dá tâ âtâlê drílâ kî, "Mâ 'ê tâ   nîjî trá ámâ drí tâ âtâzó   nâ rû Kúmú Ôvârí bê rî sî. Ngbâângbânô rî, mâ   jî nî râtaâ '  lê Kúmú Ôvârí drí, gólâ   nâ rô bê   nî 'dî 'bá yî vólé ámâ lâfâlé sî, tâlâ   bî ámâ   cî'á ôdrâlê ndêlê." Bê trá   tî rî, Músâ drí ngâzó râtaâ rî 'dî '  lê gólyî tâsî. ⁸   tî rî, Kúmú Ôvârí drí tâ âtâzó Músâ drí   nî lîndrî êdélé   dî bôrônjî rî 'ásî trôlê 'bâlé gâ f   sîlî, tâlâ   jílâ   lô gólâ   nî drí   gâlê rî drí ndrâlê gõ'dá ngâ pâzó. ⁹ Nîngá sî, Músâ drí   nî lîndrî 'dî êdêzó té   tî gõ'dá trôlâ 'bâlé gâ f   drí. Gõ'dá   jílâ   lô   lô gólâ   nî drí   gâlê trá rî   ondrê gbô lîndrî 'dî trá rî, gólâ drí ngâ pâzó   drâ 'ásî.

^mMêrîbâ 'dî tâ ífî lâ kî, 'tâ gîgî'.

ⁿNî zî Tâ Ómvó Ngá 36.1. 'Bâsúrû Ÿdómô kâ 'dî rî'á Ÿsâwô rî ózôwá yî   dî.

^oTî   bûrû kâ sî rî,   tô lâ kî, 'ngâ   zâ-  zâ'.

Âcî ōjílā Ísîrâ'élē kâ rî 'bá yí kâ nîzó fâfâ Môwâbâ kâ 'álâ rî

¹⁰ Nîngá sî, ôjílâ Ísîrâ'élê kâ drí ngâzó nîlî zââ bâdî ătîlî gô'dá tâyâ ăyíkâ 'bâzó vô zîlî Ôbótô rî rú. ¹¹ Gô'dá drîlîyî vô 'dî âyérê vósî, drîlîyî tâyâ 'bâzó vô Âbârimâ kâ ôjílâ drí gô'dá 'bâzó 'álâ yû gôlé ătú drí âfôrê 'bâdrî Môwâbâ kâ rî kâ drîlî rî 'álâ. ¹² Nîngá sî, gólyî drí tâyâ 'bâzó fâfâ áyágá Zérédë kâ rî 'á. ¹³ Tólâ sî rî, gólyî drí ngâzó lâvûlî kpá ó'dí tâyâ 'bâlê gôlé 'á'á lé drî áyágá zîlî Arôñónô rî kâ rî lésî ró, vô 'â'lî ăgângbêlê gólyâ rû ijô 'bá 'bâdrî Amórâ kâ rî lésî rî 'álâ. Arôñónô 'dî rî 'á ăsê-drî 'î 'bâdrî Môwâbâ kâ yî lâfâlê 'á 'bâdrî Âmórâ kâ bê. ¹⁴ Tâlâ jîdî rî 'á ătî, búkû Ajú Kûmû Ôvârî kâ rî 'bá yî kâ kâyî nâ 'bá yî sî rî drí rî 'á tâ lâ âtâlê rî 'á, "Jârîbâ Wâhêbê kâ 'bâdrî Sáfâ kâ rî 'á, gô'dá fâfâ bê áyágá Arôñónô kâ ¹⁵ gô'dá vô âlôlê fâfâ kâ rû ăjê 'bá jârîbâ Arâ kâ rî 'álâ gô'dá gôlé ăsê-drî Môwâbâ kâ rî drîlî rî."

¹⁶ Tólá sī rī, gólyí drí ngázó nílí vō zílì Óró?yí rī 'álâ, vō Ôvárí drí tā átázó 'álâ Músã drí kī, "Ní ê'bê õjílā 'dî 'bá yí kpákâ ãlô, gõ'dá má â'dô l̄imvû fẽ'á gólyí drí rī." ¹⁷ Kâyí rī 'dî sī, õjílā Ísírâ'élë kâ ngô ȫyî lóngó nō l̄dî kī:

“Óró-yî, ní lôfô lîmvû ánîkâ, gô'dá mā â'dô nî-bê-yâ 'ë'á ní drí lôngó nô sî:

¹⁸ Óró kúmú ángí rí yí drí 'dilí gō'dá kpá drí-'bá ōjílā kâ rí drí 'dilí rí,

ú'dī trá pīdrīgū kúmú ángī ángī kā rí 'bá yī sī.'"

Ítí drílŷi ngãzó lâvûlì võ 'ã'í âgângbêlë lési nî'á Mâtánâ 'álâ.¹⁹ Gô'dá tólâ sî, góliyî drí ngãzó zââ Nâhâlîlë 'álâ, gô'dá Nâhâlîlë 'ásî rî Bämôtä 'álâ,²⁰ gô'dá Bämôtä 'ásî, fâfâ 'bâdrî Môwábâ kâ rî 'álâ, únî Písígâ ápírí lâ drí lêndrélë tõ töngî võ 'ã'í âgângbêlë drîj sî rî zélé.

Tā trōtrō kúmú ángí Sīhónā yī drígá sī kúmú ángí Ógō bē rī

²¹ Nîngá sî, öjílā Ōsîrâ'élê kâ drí ngâzó tâ âtî-âtî jôlé kúmú ángi Āmórâ kâ rú bê Sîhónâ rî drí kî nî rî, ²² “Dövó ní âyê ámâ lâvûlî kôrô 'bâdrî ánîkâ 'ásî. Ámâ gô'dá îtí âmákâ rî 'bá yî bê, îcá kô kûlî láfî drîfî sî gô'dá nîzó filí ânî drí ámvú 'ásî, gô'dá kpá rî, mä mvú lîmvû óró ânîkâ rî 'bá yî 'ásî kô. Ítí rî, mä â'dô rî'á cé láfî ámbá rî drîfî tê bûuu özô mä öfô trá vólé 'bâdrî ánîkâ rî 'ásî.”

²⁷ Í'dí 'dí góliyî lóngó ígí 'bá ró rí yí drí lóngó ojílā Hēsâbónō kâ drí ngôlé rí ígízó lâ nôtí,

“Nī ânī Hēsābónō 'álâ, järíbä ândrē Kúmú ángí Sihónā kâ rî!

Mā lē ndrēlā 'dīlī gō'dá êdélé lōgōlé vō lā 'á ó'dí.

²⁸ Åkû ró rî, järíbā̄ ândrê Hēsâbónō kâ 'ásî rî,

äjú 'bū 'bá Sihónā kâ drí ngāzó nñí iyí äjú 'á ngá izälé ókizö läsi 'i.

Gō'dá drílā jārībā ândrē Árā kā Mōwábā 'álâ rī ìzázó vólé,

gō'dá drílā kpá jārībā gólīyī lūtú

²⁹ Īzā-kōkō ūjílā Mōwábā kā dr̄īj!

Úûfû õjílã Kêmósã kâ trá, mvá lâ yî lârâ trá vólé.

Gõ'dá Kúmú ángí Amórā kâ Sihónā ūrū mvá ãnj

³⁰ Gō'dá mā trō tā trá Mōwábā 'dī 'bá yī drīgá sī.

Mā ūfū ōjīlā gólīyíkā rī 'bá yī trá ìtōlé Hēsābónō lésī cálē Dībónō

³¹ Ítí rí, őjílā Ísírā'léle kâ drí rízó łyî 'bädrï Amórâ kâ 'á. ³² Gô'dá vó lâ sî rî, Músä drí őjílā jözó nî'lá järíbä Jázárâ kâ rî 'álâ ążrlâ, ǎ'lô ró bê 'dëzó drí lâ ąjú bê. Ítí rí, őjílā Ísírâ'léle kâ 'dî 'bá yî drí Jázárâ rî rüzó gô'dá kpá 'bädrï mvá gólkâ ǎnyî ǎnyî rî 'bá yî bê, gô'dá őjílâ Amórâ kâ gólkâ yî rî 'bá yî 'dî 'bá yî 'ásî rî 'bá yî lâdrözô yôlé.

³³ Ningá sī rí, òjilā Ísirā'élē kâ 'dī 'bá yî drí rû jázó láfí Básónâ kâ rí 'ásí. Gô'dá ítí rí, Kúmú ángí Básónâ kâ Ógô rí drí ngázó âfolé ájiú 'lbû 'hbá ívákâ rí 'hbá ví hê gô'dá 'délé òiúlā Ísirâ'élē kâ 'dī 'hbá ví drí vñ zílî Êdréyñ rí 'lá

³⁴ Nîngá rí, Kúmú Óvárí drí tâ átázó Músã drí kí nñ rí, "Ní ûrî gólâ kô. Má â'dô ánt' bâl'â tâ trôlê gólâ drígá sî ôjílã gólákâ bê ndrî, gô'dá ní â'dô 'bâdrî gólákâ rû'á. Ní 'ê tâ gólâ ní drí 'élé Kúmú ángî Amórâ kâ Sihónâ gólâ drí-âcê bê Hêsbônô drí'lî rí drí rî 'l'dî gólâ drí." ³⁵ 'l'dî ití, ôjílã Ísirâ'élê kâ drí Kúmú Ógô yî úfuzó, mvá lâ yí bê, âjú 'bû 'bá gólákâ rí 'bâ yí bê ndrî ngbálá kó cù ití gólîyî âzâkâ âvé âkô lédrê-lédrê ró, gô'dá gólîyî drí 'bâdrî 'dî rûzó.

Tā Bälákā drí tā jõzó Bälámā vó rī

22 ¹Nîngá sî, òjílã Ísîrâ'lélê kâ drí ngâzó ïyî nîlî vô sâlärâ Môwábâ kâ rî 'álâ. Gô'dá gólïyî drí tâyä ïyíkâ 'bâzó tólâ ãnyî áyágâ zîlî Jörödénî rî rû, 'dîñ rî Yérikô ïyíkâ rî'á 'á'á lé drí lâ ûtû drí âfôrë lésî rî 'á.

² Ít rí, Bálákā, Zípóró rí mvá, kúmú ángí Mówábá kâ ró rí drí tâ ndrí őjílā Ísírā'léle kâ drí 'élé trá Āmórá yî drí 'dî árrízó. ³ Gô'dá rí, ūři gâ trá őjílā Mówábá kâ rí yî rú őjílā Ísírā'léle kâ dûú 'dî 'bá yî drí sî, tâ pâtí pâtí ró. ⁴ Bê trá ítí rí,

őjílā Mōwábā kâ 'dî 'bá yî drí ngâzó ȫyî tâ âtálé őjílā sîsî-lésî òrî ȫzâ ȫlî Mîdîyánâ kâ rî 'bá yî kâ drí kî, "Ӧjílâ nô 'bá yî ȫdô ȫyî ngá-ȫi cé fîfî ȫ'dó 'bá bê ȫmâ gârâ drî 'ásî rî ȫzâ'á ndrî, Ӧzô ȫtî ágó ȫmâ nyâ 'bá rô rî kâtí."

⁵ Ítí rí, Bálákā drí ngázó lágjó'bá íyíkâ rí 'bá yí jólé vörâ bê tâ lárákô 'bá Bálámâ Béyórâ rí mvá drí vő zílî Pétô rí 'álâ, ânyí áyágá Yüférêtë rí rú, 'bädrí gólâ rí nyâányâ kâ 'álâ. Gõ'dá gólâ kí Bálámâ drí rí, "'Bâ-fí ángí ângâ íyí trá ácálé nöngá Mâşirî lésí gõ'dá kpâ íyí vő trá híyâ õzô õbëbëyá kâtí. Gõ'dá gólyi 'bâ tâyâ trá ânyí má rú. ⁶ Gõ'dá gólyi mbârâkâ trá kôrô lâvülî má drí sî. Ítí rí, ní ânî gólyi trílî. Ngátâ lâtrí 'dî vósí rí, má 'âdô icâ'á fí té trá tâ trölé gólyi drígâ sî, gõ'dá gólyi drôzó vólé vő rí 'dî 'âsí yâ rí. Má ní íyíkâ fí trá kí, õzô ní õfë ândrâ-tândí trá âzákôlâ 'dî drí rí, ândrâ-tândí 'dî rí fí rû 'êlé, õzô gõ'dá ní ôtrî âzákôlâ 'dî 'dî rí, lâtrí rí 'dî drí kpá té rû 'êzó ítí."

⁷ Ítí rí, drí-'bá gólyí ūjílā Mōwábā kâ gô'dá Mídíyánā yí kâ bê drí ngázó ūjí láfâ trôlé kpâá ní'a félâ Bálámâ drí lâtrí 'dî trizó. Gô'dá gólyí cå bê Bálámâ rí ūsúlî rí, gólyí drí Bálákâ rí tî-vô ngizó ngbá drilâ. ⁸ Gô'dá nîngá rí, Bálámâ drí tå âtázó gólyí drí kî, "Nî kô  d'u ngací  ndrõ nô kâ rí má bê nöngá, gô'dá  zõ ngá  ywû  mâ trá dódó  drú rí, má  dô tå gólyâ Kûmú  várí drí ' 'á  tâlâ má drí rí lögõ'á trá  nî drí." Gô'dá Ítí rí, drí-'bá 'dî 'bá yî drí rizó té  tâlâ trá 'dî tî.

⁹Gõ'dá nîngá sî rî, Ôvârí drí ânîzó Bâlámâ ngálâ gõ'dá Bâlámâ rî ijílí kî nî rî, “Ãgô rî 'bá ūyî ní bê nô ūyíkâ ã'dî yî ūdî yâ?”

¹² Gō'dá nīngá rī, Ôvárí drí tā âtázó Bälámā drí kī, "Ní nī kō'dáwá gólyí bē. Gō'dá ní trī òjílā rī 'dī 'bá yī kpá kō, tälâ má fē òrē trá gólyí drí."

¹³ Bé trá ítí rí, drízõ ázâ rí sî rí, Bälämä drí ngázó  dú 'ásí gõ'dá tã âtálé drí-'bá gólyiý Kúmú áng  Bälák  k  d  'b  y  drí k , "N  ng  g l  v l   ng   n y ány  k  r  ' l ,  v r  g  t  tr  d  má dr  n z   n  b ." ¹⁴ G d  ítí, dr -'b  M w  b  k  d  'b  y  dr  ng z  g l   y  v l  B l k  ng l  g d  t  ât l  g l  dr  k , "B l m  g  tr  d   n l    m  b ."

¹⁵ Gō'dá nīngá sī rí, Bālákā drí ngāzó drí-'bá dūn gólyí tā lâ ūyí drí lānji'lí lānji'lí kôrō sisí rí 'bá yí drí sī rí jōzó nīlí kpá ódí. ¹⁶ Ítí rí, gólyí drí ngāzó nīlí Bālámā ngálâ gō'dá kpá tā átälé kī, "Bālákā Zípā rí mvá kī nōtí, ãyē, ní âyē ngá ázákā ázâ fí kô ánî lôgálé ânîlí má ngálâ. ¹⁷ Má á'dô ngá fẽ'á ní drí dódó rōo, gō'dá má á'dô kpá tā ní drí átälé rí ár'lá 'élé. Ní ânî õjílâ nô 'bá yí trilí má drí."

¹⁸ Gō'dá nīngá rí, Bālámā drí ngāzó tā-drī lōgōlē lājó'bá Bālákā kâ 'dī 'bá yī drí kī, "Özō kpálé Bālákā ūfē trá má drí jō lāgū-lāgū kă'dā-kă'dā kúmú ángi kâ 'dī 'dī cù lāfā ândrē bē yí 'á dūn yā rí, má icá kō tā 'bā'bā Kúmú Övárí ámákā rí kâ tā lā njälé gō'dá kpá tā fínyawá ró 'dī tāsī. ¹⁹ Dōvó nī rí drē tākō nōngá má bē ngací ândrō nō kâ rí sī, kpá özō anī ázī-ázī sisí ácā 'bá trá nōngá rí 'bá yī drí 'elé rí kātī. Gō'dá má â'dō tā gólâ ázâ kpá Övárí drí 'ê'á átálâ má drí rí úsus'á."

²⁰ Gō'dá ūtí rí, Ôvárí drí ácázó Bälámä ngálâ gō'dá tā âtalé gólâ drí kí, “Ágô nō 'bá yî ânî ūyî ánî ijílî nîlî ūyî bê. ūtí rí, mí nî gō'dá nî 'ê cé tā gólâ má drí âtalé trá nî drí rí ūdî.” Ôvárí âtâ tā 'dî, tâlâ Bälámä rí drí ūr'á âmbâ-âmbâ ró.

Tā dōngí Bālámā kā drí úlí âtázó rī

²¹ Gō'dá dr̄žōž āzā r̄í s̄i r̄í, Bälämä drí ngäzó ždú 'äsí gō'dá vō êdézó mbäzó gá döngí iyíkå ūgúlì, ä'dô ró bê yí drí r̄izó dr̄ž lâ. Gō'dá nïngá s̄i, gółâ drí ngäzó nïlî 'dûwä dr̄ž-'bá Môwábä kâ âjólé gółâ vó 'dñ 'bá yí bê. ²² Gō'dá nïngá s̄i r̄í, Ôvârí drí ä'dózó ömbä ró, tâlâ Bälämä drí ngäzó tâ-dr̄ž lélé nïzó dr̄ž-'bá Môwábä kâ 'dñ 'bá yí bê 'dñ tâsí. Ítí r̄í, mäläyíkå Ôvârí kâ drí âdrézó láfí â'bâlé Bälämä drí. 'Dñ r̄í, Bälämä r̄í'â aní'â döngí iyíkå ūgúlì, gō'dá lâjó'bá gółákå r̄í r̄í 'bá yí kpá bê gółâ r̄í âjí'â. ²³ Gō'dá döngí Bälämä kâ ndréle bê mäläyíkå âdré'â kpâákü láfí 'â cù lïgú ândrê sïlî mbëlësõ r̄í bê yí dr̄igá r̄í, döngí 'dñ drí ngäzó iyí fí dílí vólé láfí öngängä 'äsí gō'dá fïzô Bälämä bê ányâ ró gôlé ámvú 'álâ. Ítí r̄í, Bälämä r̄í 'álé drí âdrázó döngí iyíkå 'dñ rú, gō'dá drílâ cäzó lâ, ä'dô ró bê lögölkâ mbârâkå s̄i láfí êdrélel' i'dñ ó'dí.

²⁴ Vó lâ sî, mälâyíkâ Ôvârî kâ drí ngâzó kpá nî'á âdréle gá êsé 'bórówá ámvú kâ rî 'á. Óbë āgâ dîrî êsé rî 'dî gärañ drî lâ 'ásî, gô'dá âgâ rî 'dî óbë kúnî mvá sî. ²⁵ Gô'dá nîngá kpá ó'dí rî, döngí Bälämâ kâ 'dî drí kpá mälâyíkâ Ôvârî kâ ndrêzó kpá âdré'á kpäqâkû êsé rî 'dî drî. Ítí rî, döngí 'dî drí gô'dá nîzó kâtrâ âgâ êsê-drî âzâ rî kâ lési tîkó 'ezó lâvûlî. Nîngá rî, Bälämâ rî pâ drí rû trîzó âgâ kúnî mvá 'ásî 'dî rû. Ítí rî, Bälämâ drí kpá drí sôzó döngí 'dî rû.

²⁶ Nîngá sī rî, mälâyíkâ Ôvârî kâ 'dî drí kpâ ngâzó nî'á ătî 'álâ, gô'dá âdréle kpá gá vô 'bórówá rôô gólâ îcázó cû 'dîyî dîlî 'álâ 'ásî kô rî 'á. ²⁷ Gô'dá 'dîr rî sî rî, gô'dá döngí ndré bê mälâyíkâ rî, drîlâ iyîngá vûzó rûkûkû vûdrî. Ítí rî, Bâlámâ rî 'álé drí ngâzó gîlî rú lâ, gô'dá drîlâ ngâzó rî'á döngí 'dî cálé fê-mvá iyîkâ sî. ²⁸ Nîngá sî rî, Ôvârî drí ngâzó mbârâkâ úlî âtâ kâ fêlé döngí Bâlámâ kâ 'dî drí. Gô'dá ití rî, döngí 'dî drí ngâzó úlî âtâlé Bâlámâ drí kî nî rî, "Má 'ê kó ă'dô ngá 'î önüjí ró mí drí ámâ cazu trá tâ sî zâlô ândâlâ nâ nô yâ?"

²⁹ Íti rī, Bālāmā drí ngāzó tā-drī 'dī lōgōlé dōngí 'dī drí kī, "Tālā ní 'bā mā trá lēndrélé tā nī ūkó lé 'bá rō! Tí má ̄isū, mā á'dō gbō lígú ̄arāwā bē mā drígá. Tí má á'dō ánī fū'á ngbāângbānō."

³⁰ Gō'dá dōngí 'dī drí tā âtázó Bālámā drí kī, "Mâ rī'á dōngí ánî nyāánŷâ kā ī'dī, gólâ ní drí rīzó trá lâmúlī drī lâ ndrō ndrō rī ī'dī. Ítí rī, má 'ê tā rī nō ăzăkă lâ trá ní drí sîsî lâ sî yă?" Gō'dá nîngá rī, Bālámā lôgō tā 'dī drīlâ gólâ kī, "Ní 'é kō."

³¹ Níngá sī rī, Ôvárí drí Bálámā rī 'ezó mäläyíkā íyíkā gólâ rī 'bá âdrélé cù lígú bē yí drígá 'dī ndrélé. Gō'dá níngá rī, Bálámā drí ngäzó ândilí gō'dá íyí nílì âkózó ̄nyákú drí. ³² Gō'dá níngá sī rī, mäläyíkā Ôvárí kâ drí ngäzó Bálámā rī ijílì kī nī rī, "Ní cå döngí áníkâ zälô ândâlâ nâ ã'dô tâsí yâ? Má âdrê trá nõngá ání ikilí, tälâ tâ ní drí rí'â 'elâ 'dî rí'â

ányâ ró. ³³ Döngí ndrê mâ trá, gõ'dá drflâ rû dñzó má rú sî ândâlâ nâ. Õzõ tiko gólâ õjâ rû má rú sî kô'dawá rî, tí má fû nî nõ trá ngbaângbânõ nô, gõ'dá má â'dô icá'á gólâ rî âyéle rilí ledre'-ledre' ró."

³⁴ Ningá sî, Bälämä drí ngazó tâ âtâlê mälâyikâ Ôvârî kâ drí kî nî rî, "Má 'ê tâ õnjí trá, má nij kô kî, nî bê rî'á âdré'á lâfî 'á ámâ ikilí. Ítí rî, õzõ má õ'ê trá tâ ányâ 'î rî, má â'dô icá'á gólé vôle."

³⁵ Gõ'dá ningá sî, mälâyikâ Ôvârî kâ drí tâ âtázó Bälämä drí kî, "Mî nî õjilâ 'dî 'bá yí bê, gõ'dá rî, nî âtâ cé tâ gólâ má drí âtâlê ní drí rî ïdî." Ítí, Bälämä drí ngazó nîlî ïyî õjilâ 'dî 'bá yí bê.

³⁶ Gõ'dá Bälákâ ârî tâ bê kî nî rî, Bälämä ââ'lô bí ânîlâ rî, gólâ drí ngazó nîlâ gólâ rî drî télê järîbâ zilí Árâ 'bâdrî Mowâbâ rî 'á, võ rî 'dî rî'á áyágâ zilí Árânónâ lâgâtî 'bâdrî gólâkâ rî tî. ³⁷ Gõ'dá tolâ rî, Bälákâ drí Bälämä rî ijizó kî nî rî, "Má ijî nî trá ânîlî sîsî nã sî 'wââ má ngâá nôlê. Gõ'dá ní ânîlî kô â'dô tâsî yâ? Má icá kô ânâ lâyô félé rôô ní drí yâ?"

³⁸ Gõ'dá Bälämä lôgô tâ-drî Bälákâ kâ 'dî kî, "Ítí rî, má âcâ gõ'dá trá ní ngâlâ ngbaângbânõ nô, gõ'dá má icá kô cé tâ ámâ nyânyâ kâ rî âtâlê ïdî. Ítí rî, má â'dô icá'á cé tâ gólâ Ôvârî drí âtâlê má drí pélê rî âtâ'á ïdî." ³⁹ Gõ'dá ningá sî rî, Bälákâ yî drí ngazó nîlî Bälämä bê võ zilí Kiriyyatâ-Özotë rî 'álâ. ⁴⁰ Tolâ rî, Bälákâ drí ngazó itî yî gõ'dá kabîlîkî yî bê ulîlî félé tâ ndazó gõ'dá ã'wâ ūrukâ trôzó félé Bälämä yî drí gõ'dá drî-'bá gólîyî â'dô 'bá gólâ bê rî 'bá yî drí. ⁴¹ Gõ'dá drizô âzâ rî sî rî, Bälákâ drí Bälämä rî drizô nîzô võ zilí Bämötö-bâlâ rî 'álâ, gólâ ondrê rô õjilâ Isirâ'elê kâ dî 'bá yî bê vûdrî 'álâ rô. Rî'á ïyî võ kpâ'á.

Tâ âtî-âtî drî-kákâ Bälämä drí â'dâlê Ôvârî rî sî sî rî

23 ¹ Gõ'dá tolâ rî, Bälämä drí ngazó tâ âtâlê Bälákâ drí kî, "Ní 'dî pârândâ njî-drî-lâ-rî nõngá, gõ'dá ní gõ ró itî ágô ágô njî-drî-lâ-rî gõ'dá kabîlîkî ágô ágô bê kpâ njî-drî-lâ-rî 'bâlê njââ má drí."

² Ítí rî, Bälákâ drí ngazó ngâ gólîyî Bälämä drí tâ lâ yî râlê trá yî drí 'dî 'bá yî 'ezô té ití ngbá. Gõ'dá gólîyî drí ngazó itî ágô âlô gõ'dá kabîlîkî kpâ âlô âtrôlê lîlî lô'bâlê pârândâ rî yî tî sî cé tifî tâ ndazó. ³ Gõ'dá vó lâ sî rî, Bälämä drí tâ âtázó Bälákâ drí kî, "Ní rî nõngá ngâ fefê ânîkâ nô lâgâtî, gõ'dá má â'dô drê nîlâ, gõ'dá õzõ Ôvârî âanî trá má ngâlâ rî, má â'dô tâ â'dô 'bá bê gólâ drí âtâlê má drí rî pélâ trá ní drí." Ningá sî rî, Bälämä drí ngazó nîlî mbâlê lütû drî 'álâ.

⁴ Gõ'dá tolâ rî, Ôvârî drí ngazó ânîlî gólâ ngâlâ, gõ'dá Bälämä drí tâ âtázó drí lâ kî, "Má 'dî pârândâ trá njî-drî-lâ-rî, gõ'dá má trô itî ágô ágô trá gõ'dá kabîlîkî ágô ágô bê lîlî lô'bâlê âlô-âlô pârândâ 'dî 'bá yî tî sî cé tifî."

⁵ Gõ'dá ningá sî rî, Kûmú Ôvârî drí tâ gólâ Bälämä drí 'e'â âtâlâ Bälákâ drí rî âtâzó. ⁶ Bê trá ití rî, Bälämä drí ngazó nîlî gólé Bälákâ ngâlâ. 'Dî rî, Bälákâ yî gõ'dá drî-'bá gólîyî Mowâbâ kâ rî 'bá yî bê drê zââ rî'á âdré'á ïyî ngâ fefê gólîyikâ 'dî lâgâtî.

⁷ Gõ'dá Bälämä drí tâ âtî-âtî nô pêzó gólîyî drí kî nî rî,

"Bälákâ Kûmú ángî Mowâbâ kâ rî âtrô má nî nõngá Áramâ Plési,
gólé únî gólîyî itû drí rîzô âfôlê rî lési. Bälákâ âtâ tâ kî, 'Ní ânî, ní trî rô õjilâ Isirâ'elê kâ má drí.
Ní ânî, ní zî tâ õnjí â'délé gólîyî drîj.'"

⁸ Gõ'dá Ôvârî trí gólîyî kô. Ítí rî, má icá kpâ kô gólîyî trîlî.

⁹ Má ndrê gólîyî únî ápírî lési, gõ'dá má ndrê gólîyî kpâ lütû drî lési.
Má ndrê gólîyî õjilâ gólîyî â'dô 'bá ngîj õjilâ âzâ 'bá yî rû sî rî rô.

¹⁰ Õjilâ âlô icá kô õjilâ dûû Isirâ'elê kâ 'dî 'bá yî lâlê.

Ítí rî, 'dôvô má drâ ã'âlî rô õzõ õjilâ tândí tâ mbî 'bá Ôvârî kâ rî yî kâtí,
gõ'dá ámâ tâ òndê rû kpâ vólê õzõ gólîyî kâtí."

¹¹ Ningá sî rî, Bälákâ drí ngazó tâ âtâlê kî, "Ní 'ê trá â'dô ngá 'î. Má âtrô nî kó õjilâ nô 'bá yî trîlî rî, gõ'dá ní fê ámîngá ândrâ-tândî ïdî gólîyî drí."

¹² Gõ'dá Bälämä drí tâ-drî 'dî kozó kî, "Má â'dô kó tâ gólâ Ôvârî drí pélê má drí rî âtâ'á ïdî."

Tâ âtî-âtî Bälämä drí â'dâlê Ôvârî rî sî sî rî rî lâ

¹³ Gõ'dá ningá sî rî, Bälákâ drí ngazó tâ âtâlê Bälämä drí kî, "Ní ngâ mä nî rô ní bê võ âzâ gólâ ní drí icázó cù totó õjilâ Isirâ'elê kâ ūrukâ lâ ndrêlê ïdî rî 'á lâ. Ní trî gólîyî má drí tolâ sî." ¹⁴ Ítí rî, Bälákâ drí Bälämä rî drizô nîzô ïyî ámvû Zofimô kâ rî 'álâ, únî zilí Pisigâ rî drî 'álâ. Gõ'dá tolâ rî, Bälákâ drí kpâ pârândâ 'dîzô njî-drî-lâ-rî gôzó kpâ itî ágô ágô kabîlîkî ágô ágô trôlê lîlî lô'bâlê pârândâ rî 'dî 'bá yî tî sî cé tifî tâ ndazó.

¹⁵ Gõ'dá bê trá ití rî, Bälämä drí ngazó tâ âtâlê Bälákâ drí kî, "Mî rî drê tâkô nõngá ngâ fefê ânîkâ lâgâtî, gõ'dá má â'dô rû ûsú'á Ôvârî bê giâ nâlê."

¹⁶ Ítí rî, Ôvârî drí ânîzô Bälämâ ngâlâ gõ'dá tâ gólâ Bälämâ drí 'e'â âtâlâ Bälákâ drí rî pélê. ¹⁷ Ítí rî, Bälämä drí ngazó nîlî gólé Bälákâ ngâlâ, vò tibê gólâ gõ'dá drî-'bá Mowâbâ kâ rî 'bá yî bê drí âdrézô 'álâ ngâ fefê gólâkâ lîlî tâ ndazó rî lâgâtî. Ningá rî, Bälákâ drí Bälämâ rî ijizó kî, "Ôvârî âtâ kî â'dô yâ?" ¹⁸ Ningá sî rî, Bälämä drí ngazó tâ âtî-âtî Ôvârî rî sî-vô rô nô â'dâlê gólîyî drí.

"Ní âdrê ūrû, Bälákâ, gõ'dá ní ârî tâ nô.

Ní ârî drê úlî ámâkâ nô, nî Ziporô rî mvâ nô.

¹⁹ Ôvârî â'dô kô õjilâ mvâ 'î, gõ'dá gólâ â'dô kô õnjô âdô 'bá 'î.

Gólâ â'dô kô õjilâ mvâ 'î, gõ'dá gólâ já tâ ̄sū-̄sū iyikâ kô.

Tâ gólâ drí rî'á âtâlâ kî, yî â'dô 'e'â lâ rî, gólâ 'ê té ïdî.

Ovârî rî fî-vô âyéélé gôzó tâ gólâ ámâ nyäänyâ drí rî 'élé ï'dî. ¹⁴ Gô'dá ngbâângbânô rî, má âbí nî'á gôlé õjílâ ámâ nyäänyâ kâ rî 'bá yî ngálâ, gô'dá má â'dô tâ gólâ õjílâ 'dî 'bá yî drí 'élâ õjílâ ánikâ drí rî pê'á trá ní drí ïzâtú."

Tâ âtî-âtî ądûkû Bâlámâ drí â'dâlé Ôvârî rî fî sî ró rî

¹⁵ Gô'dá Bâlámâ drí tâ âtî-âtî nõ' âtázó, gólâ kî,

"Nôô rî'á tâ âtî-âtî Bâlámâ Bëyórâ rî mvá kâ ï'dî,
tâ âtî-âtî âgô gólâ vô ndrê 'bá bê rá rá rî kâ.

¹⁶ Nôô rî'á tâ âtî-âtî âgô gólâ úlî Ôvârî kâ ârí 'bá bê rî kâ.

Má ûsû tâ nînî trá Ôvârî ngá lésî,

gô'dá má âdâ rû bê ądrû gólâ ândrá rî, ámâ lîfî njî rû trá.

¹⁷ Má ndrê õjílâ ăzâ trá gólâ 'e 'bá ânîlî kâyî ăzâ sî,

gô'dá â'dô kô 'wââ rî.

Kúmú â'dô drî ïngâ'á õjílâ Šisrâ'élê kâ 'asî õzô ̄lbî'bîwâ kâtí.

Gólâ â'dô õjílâ Môwâbâ kâ rî 'bá yî drî lâ yî ̄dî'á,

gô'dá Sétê rî ózowâ yî drî-fâ ̄ufû'á kpêérë-kpêérë.

¹⁸ Áâ'dô õjílâ Édómô kâ rî pê'á,

gô'dá 'bâdfî gólîyikâ rî trôzó,

gô'dá õjílâ Šisrâ'élê kâ â'dô ̄yî 'bâ'á fâfâ bê gârâ.

¹⁹ Kúmú â'dô âfô'á Šisrâ'élê rî ózowâ yî 'asî,

gô'dá â'dô ̄yî gólîyî lâkî 'bá jârîbâ ândré Môwâbâ kâ 'á rî 'bá yî ̄ufû'á."

²⁰ Gô'dá nîngâ sî rî, Bâlámâ drí õjílâ Âmêlékê kâ rî ndrêzô âbî-âbî 'á, gô'dá gólâ drí tâ âtî-âtî nõ' âtázó.

"Ójílâ Âmêlékî kâ rî'á õjílâ tâ lâ yî drî lânjîlî lânjî rî ï'dî. Gô'dá â'dô kpâlë ̄ití rî, ââ'dô gólîyî ̄ufû'á."

²¹ Nîngâ sî rî, Bâlámâ drí kpâ õjílâ Kénâ kâ âbîzô gô'dá gólâ drí kpâ tâ âtî-âlî nõ' âtázó,

"Bâ ânîkâ pâ ngá trá, õzô ârîwâ jó dî kúnî lâfâlê rî kâtí.

²² Gô'dá ânî õjílâ Kénâ kâ, ââ'dô ânî zâ'á vólé, õjílâ Âsîrîyâ kâ â'dô ânî trô'á 'bâlë õjílâ rûlî ̄ajú 'asî rî ró."

²³ Nîngâ sî rî, Bâlámâ drí kpâ tâ âtî-âtî nõ' âtázó,

"Ójílâ ăzâ ̄icâ kô rîlî ̄ozô Ôvârî ̄ô'ê tâ 'dî rî.

²⁴ Kôlóngbô â'dô ̄yî ângâ'á kó lîmvû fî Sâyîpârâsî kâ rî lésî

gô'dá tâ trôlé Âsîrîyâ drîgâ sî ̄Ebérê bê. Gô'dá nîngâ sî rî, ââ'dô kpâ õjílâ Sâyîpârâsî kâ 'dî 'bá yî ̄ufû'á."

²⁵ Gô'dá nîngâ sî rî, Bâlámâ drí ngâzó nî'á gôlé 'bâ'á lâlâ, gô'dá Bâlákâ drí kpâ lâfî íyîkâ trôzó.

Tâ õjílâ Šisrâ'élê kâ drí ôvârî ăbârâdâgô Bâlâ rî ̄irâtâzó Pêyôrô 'álâ rî

25 ¹ Gô'dá õjílâ Šisrâ'élê kâ 'dî 'bá yî 'dî ̄yî tâyâ ̄yîkâ bê trá fâfâ ólófî fê kâ rû Pêyôrô 'álâ rî 'á rî, gólîyî âgô rô rî 'bá yî drí ngâzó rî'á ̄yîlî ̄okó gólîyî Môwâbâ kâ tólâ nâ 'bá yî bê. ² ̄Okó rî 'dî 'bá yî rî âgô rî 'dî 'bá yî ̄azîlî ânîlî kârâmâ ̄yîkâ ngá fêfê kâ ôvârî ăbârâdâgô ̄yîkâ drí rî 'á. Gólîyî drí ngá nyänyâ nyâzô gô'dá kpâ ôvârî õjílâ Môwâbâ kâ kâ 'dî ̄irâtâzó. ³ ̄Ití rî, õjílâ Šisrâ'élê kâ drí ngâzó gbô rî'á ôvârî Bâlâ Pêyôrô kâ rî ̄irâtâlê. Bê trá ̄ití rî, Kúmú Ôvârî drí ngâzó ̄ombâ rô gólîyî bê.

⁴ Nîngâ sî rî, Kúmú Ôvârî drí ngâzó tâ âtâlê Mûsâ drí kî nî rî, "Ní ̄urû drî-'bá õjílâ Šisrâ'élê kâ rî 'bá yî kâ gólîyî rî 'bá ôvârî ăbârâdâgô Môwâbâ kâ ̄irâtâlê ̄ufûlî ̄itû sî ̄lbî lâfâlê mâ Kúmú Ôvârî rî lîfî drî 'á. ̄Ití rô rî, gô'dá mâ Kúmú Ôvârî 'â â'dô ̄dî'á gólîyî rû." ⁵ Gô'dá ̄ití rî, Mûsâ drí ngâzó tâ âtâlê tâ kî 'bá Šisrâ'élê kâ rî 'bá yî drí kî, "Ânî ̄âlô-âlô ̄icâ õjílâ ̄anîkâ gólîyî rî 'bá ̄yî trá rî'á Bâlâ Pêyôrô kâ rî ̄irâtâlê ̄dî rî 'bá yî ̄ufûlî vólé."

⁶ Gô'dá Mûsâ yî õjílâ Šisrâ'élê kâ lâkî 'bá rî 'bá yî bê ̄otírî ̄yî rî'í ̄zâ õjílâ ̄ufûlî rî 'bá yî kâ 'élé jô tîlî-fî gûgû Kúmú Ôvârî rî â'dô kâ rî 'álâ rî 'á rî, âgô ăzâ Šisrâ'élê kâ drí ngâzó nî'á ̄okó Mîdîyánâ kâ âlô rî ̄adrfîlî nîzô filí ̄idî bê lâ gûgû ̄yîkâ 'álâ Mûsâ rî lîfî drî 'á gô'dá ̄bí bê ndrî. ⁷ Gô'dá Fînásê, ̄Elîyézâ rî mvá gô'dá ̄Arónâ kôrônyâ zâ 'bá Ôvârî drí rî ózowâ lâ rô rî, ndrê bê tâ rî 'dî rî, gólâ drí ngâzó âdréle gô'dá ngâzó ̄bí rû ̄bé 'bá 'dî 'bá yî ̄yéél. 'Dî gólâ trô ̄ajú ̄yîkâ trá kpââ. ⁸ ̄Ití gólâ drí 'dêzô âgô rî 'dî 'bá yî vó ̄okó rî 'dî bê gûgû gólâkâ 'álâ. Gô'dá tólâ rî, gólâ drí ̄ajú sôzô gólîyî 'asî vêngë kpârâtî. Gô'dá ̄ití lâ 'dî rô rî, ngá lâzé ̄onjí têtë ̄avé kâ gólâ rî 'bá õjílâ Šisrâ'élê kâ ̄ufûlî rî âtî pá bê kpâ trá lé rî, ⁹ 'dî gô'dá ngá lâzé rî 'dî ̄ufû õjílâ trá câlê kútû-nyâ'dî-âlô-drî-lâ-ngâ-sû (24,000).

¹⁰ Gô'dá nîngâ sî rî, Kúmú Ôvârî drí ngâzó tâ âtâlê Mûsâ drí kî nî rî, ¹¹ "Fînásê ̄Elîyézâ rî mvá, gô'dá ̄Arónâ kôrônyâ zâ 'bá Ôvârî drí rî rô rî ózowâ rô rî pâ õjílâ Šisrâ'élê kâ trá ̄wâ ámâkâ rî 'asî. Gólâ 'bââ tâ ̄onjí lôvô kô rôô kpâ ̄ozô ámâ kâtí. Bê trá ̄ití rî, gólâ ̄ujû trá ámâ ̄injîlî tâ 'élé ̄yî lâfâlê 'á 'dî sî 'dî tî 'dî rî, gô'dá má ̄ufû õjílâ Šisrâ'élê kâ kô. ¹² ̄Ití rî, ní pê tâ Fînásê drí kî nî rî, mâ rî'á tâ-drî lâlê ámâkâ tâ ̄dî kâ 'é'a gólâ bê. ¹³ Gólâ rî gogô gô'dá gólâ rî ózowâ yî bê â'dô ̄yîkâ â'dôlâ zââ bâdî kôrônyâ zâ 'bá rô mâ Ôvârî drí, tâlâ ámâ ̄injî-̄injî tâ âdrê gólâ drî. Gólâ nâ tâ ̄onjí õjílâ Šisrâ'élê kâ rî 'bá yî kâ nî vólé, â'dô rô bê gólîyî drí â'dôzô õjílâ mâ Ôvârî kâ rô."

¹⁴ Âgô Šisrâ'élê kâ Fînásê drí fûlî ̄ajú sî ̄okó Mîdîyánâ rô rî bê gûgû 'á rî, rû lâ rî'á Zîmîrî. Átâ lâ rî rû ̄yîkâ rî'á Sâlû. Sâlû 'dî rî'á ̄ambândî 'bâ kâ 'í 'bâsûrû Sîmónâ kâ rî 'á. ¹⁵ Gô'dá ̄okó rî fûlî 'dûwâ gólâ bê rî, rû lâ ̄yîkâ Kôzibî. Gô'dá átâ lâ Zûrû ̄yîkâ kúmû 'í 'bâsûrû Mîdîyánâ kâ ăzâ drîlî.

¹⁶ Gô'dá nîngâ sî, Kúmú Ôvârî drí ngâzó tâ âtâlê Mûsâ drí kî nî rî, ¹⁷ "Ójílâ Mîdîyánâ kâ rî'á ̄yî ní drí ̄ajú-'bá-ăzí rô, gô'dá ní ̄icâ gólîyî ̄ufûlî. ¹⁸ Gólîyî 'bâ nî trá ̄yî drí ̄ajú-'bá-ăzí rô, tâlâ gólîyî dî mânî trá ní drí Pêyôrô 'álâ gô'dá ăzâ kpâ,

tâlâ Kózibî mvá ânjó drî-'bá gólîyíkâ rî kâ gólâ ní drí fûlî trá kâyî gólâ ngá lâzé drí 'dêzó tâlâ tâ ònjí õjílâ drí 'êlé Pëyôrõ 'álâ rî tâsî rî. "